

Службен весник

на Република Македонија

Број 36

16 март 2012, петок

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
987. Уредба за изменување на Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина.....	3	992. Одлука за давање согласност на Одлуката за продажба на станови и подруми во објектот БЛР 1 Ц2 на ул. „Кочо Рацин“ бр. 38, 40, 42 во Битола.	9
988. Одлука за давање согласност на Одлуката за утврдување на цени на главни шумски производи од ветроизвали и од снегоизвали во ЈП „Македонски шуми“-п.о.- Скопје.....	7	993. Одлука за давање согласност на Одлуката за утврдување на продажни цени за станови и подруми за објектот БЛР 1 Ц2 на ул. „Кочо Рацин“ бр.38, 40,42 во Битола.....	9
989. Одлука за формирање на Национално Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година.....	7	994. Одлука за давање согласност на Одлуката за утврдување на просечни продажни цени за станови наменети за продажба за објектот „Македонија“ на ул.„Борис Кидрич“ бб во Прилеп.....	9
990. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давател на услуги на воздухопловна навигација М-НАВ АД Скопје.....	8	995. Одлука за прекин на постапката за доделување на концесија за вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични центри по јавен повик за прибирање на понуди за доделување на концесија за вода за производство на електрична енергија од 44 мали хидроелектрични центри по моделот проектирање, изградба, оперирање и пренос на сливовите на реките Вардар, Струмица и Црн Дрим во постапка со Отворен повик за локацијата 213 на Бела Река, локацијата 228 на река Градешница и локацијата 229 на река Градешница.....	9
991. Одлука за давање согласност на Одлуката за продажба на станови и подруми во објектот „Македонија“ на ул. „Борис Кидрич“ бб во Прилеп.....	9		

	Стр.		Стр.
996.		1014.	
	10	Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Психијатриска болница - Скопје.....	22
997.	10		
		1015.	
998.		Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје.....	22
	11		
999.		1016.	
	11	Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Центар за јавно здравје – Кочани.....	22
1000.	11		
		1017.	
	12	Решение за именување член на Управниот одбор на ЈП за водостопанство „Лисиче“- Велес.....	22
1001.	12		
		1018.	
	12	Програма за изменување и дополнување на Програмата за поддршка и развој на кластерското здружување во Република Македонија за 2012 година.....	22
1002.	12		
		1019.	
	12	Програма за изменување на Програмата за остварување и развој на дејноста во студентскиот стандард за 2012 година.....	23
1003.	13		
		1020.	
	13	Програма за изменување на Програмата за изградба и реконструкција на основни училишта за 2012 година.....	24
1004.	13		
		1021.	
	13	Програма за изменување на Програмата за изградба и реконструкција на средни училишта за 2012 година.....	25
1005.	13		
		1022.	
	13	Објава од Министерството за надворешни работи.....	27
1006.	13		
		1023.	
	13	Објава од Министерството за надворешни работи.....	27
1007.	14		
		1024.	
	14	Објава од Министерството за надворешни работи.....	27
1008.	14		
		1025.	
	14	Упатство за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на примена на метадонол при третман на опиоидната зависност.....	27
1009.	20		
		1026.	
	20	Упатство за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на водење на деца со неонатален апстиненцијален синдром.....	73
1010.	21		
		1027.	
	21	Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на остварување на правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице.....	86
1011.	21		
		1028.	
	21	Правилник за бодирање на писмениот дел од стручниот испит за проценувачи од областа на информатичка технологија.....	156
1012.	21		
		1029.	
	21	Програма за прва почетна обука за проценувачи на вредноста на информатичка технологија.....	156
1013.	21		
		1030.	
	21	Програма за полагање на стручен испит за проценувач за процена на вредноста на информатичка технологија.....	157
		1031.	
	21	Одлука за избор на јавни обвинители во Јавното обвинителство на Република Македонија.....	159
		1032.	
	21	Оглас за избор на три Јавни обвинители во Основното јавно обвинителство за организиран криминал и корупција.....	159
		1033.	
	21	Одлука за утврдување на продажна цена на природен гас за тарифни потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас во Технолошко-Индустриска Развојна Зона-Скопје за месец март 2012 година.....	159
			1-64
	21	Огласен дел	

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

987.

Врз основа на член 24 став (4) од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/2010, 124/2010 и 51/2011), Владата на Република Македонија на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ДЕЛНОСТИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ЗА КОИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО СЕ ИЗРАБОТУВА ЕЛАБОРАТ, А ЗА ЧИЕ ОДОБРУВАЊЕ Е НАДЛЕЖЕН ОРГАНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА СТРУЧНИ РАБОТИ ОД ОБЛАСТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 1

Во Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/09), Прилогот се заменува со нов Прилог кој е составен дел на оваа уредба.

Член 2

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-739/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

Прилог

I - ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

1. Проекти за реструктурирање на рурални земјишни поседи;
2. Проекти за користење на необработено земјиште или на природните површини за интензивно земјоделство;
3. Водостопански проекти за земјоделство, вклучително и проектите за наводнување и одводнување на земјиштето;
4. Регионални водоснабдителни и водостопански објекти;
5. Проекти за првичното пошумување и копачење шума заради пренамена на земјиштето;
6. Инсталации за интензивно сточарство;
7. Мрестилишта;
8. Проекти за интензивно одгледување на риба;
9. Проекти за користење на рибен фонд и дивеч.

II - РУДАРСТВО И ВАДЕЊЕ НА КАМЕН

Вадење на камен јаглен

1. Јамска и површинска експлоатација на рудници за камен јаглен, вклучувајќи ги и методите на експлоатација со топење;
2. Дробење, сеене, пресување на јагленот итн. заради класифицирање, подобрување на квалитетот и олеснување на транспортот и складирање;
3. Јаглен добиен од ситнеж на камен јаглен.

Вадење на лигнит

1. Јамска, подземна или површинска експлоатација на рудници за јаглен, вклучувајќи ги и методите на експлоатација со топење;

2. Чистење, сортирање по големина и квалитет, дробење на лигнитот итн. заради класифицирање, подобрување на квалитетот и олеснување на транспортот и складирањето.

Вадење на сурова нафта и природен гас

1. Производство на сурова нафта од шкрилци и песок и производство на природен гас и обновување на јаглеводородни течности.

Вадење на сурова нафта

1. Експлоатација на сурова нафта;
2. Екстракција на битуменозни или нафтени шкрилци и песок;
3. Производство на сурова нафта од битуменозни шкрилци и песок;
4. Постапка за добивање на сурова нафта: преливање, одсолување, дехидрација, зацврстување итн.

Вадење на природен гас

1. Производство на сурови гасовити јаглеводороди (природен гас);
2. Екстракција на кондензати;
3. Истекување и сепарација на течните фракции на јаглеводородите;
4. Десулфурирање на гасот;
5. Експлоатација на течни јаглеводороди, добиени преку топење или пиролизи.

Вадење на руди и метал

1. Подземно и површинско вадење на метални минерали (руди);
2. Дробење, мелење, миенење, сушење, калцинација, испирање на рудите, гравитациона сепарација и флотација.

Вадење на руди на железо

1. Експлоатација на руди;
2. Збогатување и агломерација на рудите на железо.

Вадење на руди на обоени метали

1. Експлоатација на руди на уран и торיום, концентрирање на тие руди и производство на жолт колач.

Вадење на други руди на обоени метали

1. Вадење и подготовка на руди кои содржат обоени метали: алуминиум(боксит), бакар, олово, цинк, калај, манган, хром, никел, кобалт, молибден, тантал, ванадиум, и други како и руди кои содржат злато, сребро и платина.

Вадење на декоративен камен и камен за градежништво, варовник, суров гипс, креда и шкрилци

1. Експлоатација на камен;
2. Експлоатација, дробење и кршење на варовник;
3. Експлоатација на суров гипс и анхидриди;
4. Експлоатација на креда и некалциниран доломит.

Вадење на чакал и песок; глина и каолин

1. Експлоатација и багерирање на индустриски песок, песок за градежништво и чакал од/вон коритата и бреговите на површинските водни тела;
2. Експлоатација на песок и чакал од/вон коритата и бреговите на површинските водни тела;
3. Експлоатација на глина, огноотпорна глина и каолин.

Рударство и вадење на други руди и камен, неспомнати на друго место

1. Експлоатација на природниот фосфат и природни калиумови соли;
2. Експлоатација на природен сулфур;
3. Експлоатација и подготовка на пирит и пирхотини, освен пржење;

4. Експлоатација на природен бариум сулфат и карбонат (барит и витерит), природни борати, природен магнезиум сулфат (кисерит);

5. Експлоатација на земјани бои, флуорит и други минерали.

Вадење на тресет

1. Копане и подготовка на тресет.

Вадење на сол

1. Експлоатација на сол од рудниците, вклучувајќи го и растворувањето и испумпувањето;

2. Добивање на сол со испарување на морска вода и други солени води;

3. Дробење, чистење и рафинирање на солта од производителот.

Останато рударство и вадење на камен неспомнати на друго место

1. Експлоатација на разновидни минерали и материјали:

- Абразивни материјали, азбест, силикатно фосилно брашно, природен графит, стеатит (талк), фелдспат, итн.;

- Природен асфалт, асфалтен камен, природен тврд битумен;

2. Благородни камења, кварц итн.

III - ПРЕХРАНБЕНА ИНДУСТРИЈА

Преработка и конзервирање на месо и производи од месо

1. Работа на кланици кои се занимаваат со колење, обработување и пакување на месо: говедско, свинско, јагнешко, зајачко, овчо, од камила итн.;

2. Производство на свежо, разладено или замрзнато месо (и трупови) во парчиња;

3. Производство на свежо, разладено или замрзнато месо во посебни пакувања;

4. Производство на кожи во кланици, вклучувајќи ги и кожите со влакна;

5. Работа на кланици кои се занимаваат со колење, обработка и пакување на живина.

6. Топење на масти и останати масти за исхрана од животинско потекло.

Преработка и конзервирање на риба, мекотели и лушпари

1. Преработка и конзервирање на риба, мекотели и лушпари: замрзнување, длабоко замрзнување, сушење, готвење, чадење, солење, саламурење, конзервирање итн.;

2. Производство на производи од риба, мекотели и лушпари: рибји филети, икри, кавијар, замени на кавијар итн.;

3. Производство на храна од риба за потрошувачка или за исхрана на животни;

4. Производство на храна и раствори, исцедени сокови од риба и други водени животни непогодни за човекова потрошувачка.

Преработка и конзервирање на овошје и зеленчук

1. Преработка и конзервирање на компири:

2. Производство на брашно и прекрупа од компири.

Друга преработка и конзервирање на овошје и зеленчук

1. Конзервирање на овошје, ореови плодови или зеленчук: замрзнување, сушење, ставање во масло или солило, ставање во конзерви итн.

Производство на растителни и животински масла и масти

1. Производство на сурови растителни масла: маслиново масло, соино масло, палиново масло, сончогледово масло, масло од памучно семе, масло од репка и синап, леноно масло итн.;

2. Производство на неодмастено брашно и прекрупа од маслодајно семе, маслени ореови плодови или маслени семки;

3. Производство на рафинирани растителни масла: маслиново масло, соино масло итн.;

4. Преработка на растителни масла: дување, вриење (варење), дехидратација, хидрохенизација итн.;

5. Производство на животински масла и масти;

6. Добивање на рибино масло и масло од морски цицачи;

7. Производство на памучен линтер, погачи од маслодајни семиња и други остатоци од производството на масло;

8. Екстракција на растително масло и на животинската маст и рафинирање на растителното масло.

Производство на маргарин и слични масти за јадење

1. Производство на маргарин;

2. Производство на мешавини и слични мазива;

3. Производство на мешани масти за јадење.

Производство на мелнички производи и скроб како и производи од скроб

1. Мелење на жита: производство на брашно, гриз, прекрупа или топчиња од пченица, рж, овес, пченка и други жита;

2. Обработка на ориз: производство на бланширан, мелен, полиран, глазиран, делумно сварен или конвертиран, производство на брашно од ориз;

3. Мелење на зеленчук: производство на брашно од сушен мешункаст зеленчук, корен или трупка или од ореви плодови за јадење;

4. Производство на пченкарно масло;

5. Производство на гликоза, сируп од гликоза, малтоза, инулин итн.;

6. Производство на глутен;

7. Инсталации на производство на индустриски скроб.

Производство на шеќер

1. Производство или рафинирање на шеќер (сахароза) и супститути на шеќер што се добиваат од сок од трска, репа, јавор и палма;

2. Производи на сирупи од шеќер;

3. Производи на сирупи и шеќер од јавор.

Производство на какао, чоколади и кондиторски производи

1. Производство на какао, какао - путер, какао - маст, какао - масло;

2. Производство на чоколади и чоколадни бонбони;

3. Производство на кондиторски производи: карамели, кашу, нугати, фондан, бела чоколада;

4. Производство на гуми за цваќање;

5. Конзервирање на овошје, јаткасти плодови, кори од овошје и други делови растенија во шеќер;

6. Производство на фабрикувани слатки дражеи и пастили против кашлање.

Производство на хомогенизирани препарати и диететска храна

1. Производство на храна за одредени нутриционистички цели:

- Храна за доенчиња;

- Дополнително млеко и друга дополнителна храна за доенчиња;

- Храна за бебиња;
  - Нискокалорична храна за регулирање на телесната тежина;
  - Диететска храна за специјални медицински цели;
  - Храна со намалена содржина на калиум, вклучувајќи ја и диеталната сол со намалена содржина на натриум или без натриум;
  - Храна без протеини;
  - Храна за употреба при големи физички напори, особено за спортисти;
2. Храна за дијабетичари.

Производство на останати прехранбени производи, неспомнати на друго место

1. Производство на вештачки концентрати;
2. Производство на квасец;
3. Производство на екстракти и сосови од месо, риба, мекотели и лушпари;
4. Производство на сурогати (замена) на млеко и сирење;
5. Производство на производи од јајца, албумин од јајца.

Производство на готова храна за животни

1. Обработка на отпадот и остатоците од кланица за производство на храна за домашни животни;
2. Производство на готова храна за домашни миленици, вклучувајќи кучиња, мачки, птици, риби итн.

Производство на пијалаци

1. Производство на пиво и слад.

IV – ТЕКСТИЛНА, КОЖНА, ДРВНА И ИНДУСТРИЈА ЗА ХАРТИЈА

Производство на текстил

1. Подготвителни операции на текстилни влакна:
  - Намотување и перење на свила;
  - Одмастување и карбонизација на волната како и боене на руното;
  - Кардирање и чешлање на сите видови на влакно било од животинско, растително или од вештачко потекло;
2. Предење и производство на предиво и конец за ткаење или шиене, за продажба или за понатамошна обработка:
  - Косење на лен;
  - Текстурирање, намотување, свиткување, врзување и перење (натопување) на предиво од синтетички или вештачки влакна;
3. Белење и боене на текстилни ткаенини, предива и текстилни артикли, вклучувајќи и облека;
4. Белење на цинс;
5. Правење водоотпорна, боене, гумирање или импрегнирање на купена облека.

Штавење и доработка на кожа и слични производи од кожа

1. Штавење, боене и доработка на кожа;
2. Стружење, четкање (чистење), штавење, белење, шишање (стрижење) и чепкање (кубење) и боене на кожа со крзно и сурова кожа со влакна.

Производство на хартија и производи од хартија

1. Производство на хартија и картон;
2. Производство на целулоза (пулпа).

Печатење со примена на лесно испарливи органски соединенија*

1. Печатење весници и останати периодични издања кои што излегуваат најмалку четири пати неделно;

2. Печатење магазини и останати периодични издања кои што излегуваат помалку од четири пати неделно;

3. Печатење на книги, брошури, музички дела, печатени реклами, мапи, атласи, постери, рекламни каталози, проспекти, енциклопедии, албуми, таксени марки, лични документи, чекови и други хартии од вредност, комерцијални печатени материјали и други печатени материјали;

4. Печатење на текстил, пластика, чаши, метал, дрво и керамика.

V – ЕНЕРГЕТИКА

1. Производство на производи од печка за коксирање (производство на кокс и полукокс, катран и катран од кокс, гас во печка за коксирање, катран од суров јаглен и лигнит, агломерација на кокс);

2. Производство на рафинирани нафтени производи, и тоа:

- моторни горива (бензин, керозин итн.);
- горива: лесни, средни и тешки горива, масла, рафинерски гасови како што се етан, пропан, бутан итн.;
- масла и масти за подмачкување, вклучувајќи и отпадни масла;
- производи за петрохемиска индустрија и облоги за покривање на патишта;
- шпиритус, вазелин, парафин, згусната нафта итн.;
- нафтени брикети;
- производство на биогорива и мешање на биогорива, т.е. мешање на алкохол со нафта;
- брикети од тресет;
- брикети од суров јаглен и лигнит.

3. Индустриски инсталации за производство на електрична енергија, пареа и топла вода, вклучувајќи ги и согорувачките инсталации со моќност под 10 MW;

4. Хидроелектрични центри до 10 MW;

5. Електрани кои користат обновливи извори на енергија (сонце, ветер, биомаса, биогаз, геотермална и др.) со моќност до 200 MW;

6. Производство на гас (со карбонизирање на јаглен од нуспроизводите во земјоделството или од отпадоци, по пат на чистење, мешање и преку други процеси од различни видови на гасови, вклучувајќи и природен гас);

7. Индустриски инсталации за пренос и дистрибуција на гас, пареа и топла вода и за пренос и дистрибуција на електрична енергија со површински водови.

VI – ХЕМИСКА ИНДУСТРИЈА*

1. Преработка на меѓупроизводи и производи на хемикалии;

2. Производство на пестициди и на фармацевтски производи;

3. Производство на бои, лакови и слични премази, печатарско мастило и китови;

4. Производство на лепаци;

5. Производство на етерични масла;

6. Производство на сапуни и детергенти;

7. Производство на средства за чистење и полирање;

8. Производство на парфемии и тоалетни препарати;

9. Магацински објекти на нафта, нафтени деривати, петрохемиски и хемиски производи;

10. Производство на експлозиви.

Превлекување со примена на препарати кои содржат испарливи органски соединенија*

1. Превлекување со лепило (освен поврзано со печатарски дејности);

* Само за проекти од кои се очекува емисија на испарливи органски соединенија

* Само за проекти од кои се очекува емисија на испарливи органски соединенија

2. Превлекување: возила, нови автомобили, камионски кабини, комбиња, камиони, автобуси, приколки, метални и пластични површини (авиони, бродови, возови итн.), дрвени површини, штоф, хартија, кожа;
3. Превлекување на калем;
4. Превлекување на жица за намотки.

VII – ИНДУСТРИЈА НА ГУМА*

1. Производство на производи од гума;
2. Преработка на гума или преработка на гума со примена на следните операции: матење, мелење, мешање, валање, истиснување и вулканизација на природна или на синтетичка гума и сите помошни операции за претворање на природната или на синтетичката гума во готов производ;
3. Производство на надворешни и внатрешни гуми за возила; протектирање на надворешни и внатрешни гуми за возила;*
4. Производство на други производи од гума (цевки, црева, транспортни ленти, презервативи од гума, вештачки гради, гумени предмети за облека (само ако се залепени, а не сошиени), гумирано предиво и ткаенини, душеци на двавање, четки, чешели, подни прекривки, балони итн.

VIII – ПРОИЗВОДСТВО НА НЕМЕТАЛНИ МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

1. Производство на стакло, вклучително и стаклено влакно;
2. Производство на огноотпорни производи;
3. Производство на градежни материјали од глина;
4. Производство на керамички плочки и подни плочки;
5. Производство на цигли, ќерамиди и производи од печена глина за градежништво;
6. Производство на керамички предмети за домаќинствата и керамички украсни предмети;
7. Производство на керамички санитарни уреди;
8. Производство на керамички изолатори и изолационен прибор;
9. Производство на други технички производи од керамика (предмети за лабораториски, хемиски и индустриски потреби);
10. Производство на керамички лонци, садови и слични производи што се користат за пренесување или пакување на стока;
11. Производство на цемент;
12. Производство на вар и гипс;
13. Производство на производи од бетон за градежни цели;
14. Производство на производи од гипс за градежни цели;
15. Производство на готова бетонска маса;
16. Производство на малтер;
17. Производство на влакнест цемент;
18. Производство на други производи од бетон, гипс и цемент;
19. Производство на абразивни брусни производи и други неметални производи неспомнати на друго место (мелнички камења, камења за острење и полирање, минерални изолациони материјали итн.).

IX – ПРОИЗВОДСТВО НА МЕТАЛИ

1. Производство на сурово железо, челик и феролегури;
2. Производство на цевки, шупливи (издлабени) профили и слични производи од челик;

3. Производство на други производи со примарна преработка на челик;
4. Ладно влечење на прачки;
5. Ладно валање на тесни ленти;
6. Ладно обликување и свиткување;
7. Ладно извлекување на жица;
8. Производство на благородни метали;
9. Производство на алуминиум;
10. Производство на олово, цинк и калај;
11. Производство на бакар;
12. Производство на други обоени метали (хром, манган, никел, нивни легури, нивна примарна преработка итн.);
13. Преработка на нуклеарно гориво;
14. Леење на железо;
15. Леење на челик;
16. Леење на лесни метали (леење на полуготови производи од алуминиум, магнезиум, титаниум, цинк итн.);
17. Леење на други обоени метали (леење одливки од тешки метали, благородни метали и леење во калапи на одливки од обоени метали);
18. Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема;
19. Производство на метални конструкции и делови на конструкции;
20. Производство на оружје и муниција;
21. Валавници за метали;
22. Обработка и превлекување на метали;
23. Производство на батерии и акумулатори.

Производство на машини за општа намена

1. Производство на моторни возила;
2. Производство на каросерии за моторни возила, приколки и полуприколки;
3. Производство на електрична и електронска опрема за моторни возила;
4. Производство на други делови и дополнителен прибор за моторни возила;
5. Производство на останата опрема за транспорт (производство на чамци, бродови, шински возила и локомотиви, воздухопловни летала како и производство на нивни делови);
6. Изградба на чамци за рекреација и спортски чамци;
7. Производство на воени борбени возила;
8. Производство на превозни средства неспомнати на друго место (мотоцикли, велосипеди и инвалидски колички и сл.).

X - УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД И ДЕЈНОСТИ ЗА САНАЦИЈА НА ОКОЛИНАТА

1. Инсталации за преработка, третман и отстранување на отпад;
2. Пречистителни станици за отпадни води со капацитет на еквивалент под 10 000 жители;
3. Станици за третман на мил добиен со третман на отпадни води;
4. Складирање на метални отпадоци, вклучително и стари возила;
5. Инсталации за дезинфекција на тврди отпадоци и нивно користење во земјоделството;
6. Инсталации (складови и собирни центри) за привремено чување на опасен отпад;
7. Собирање, третман и отстранување на опасен отпад;
8. Инсталации за депонирање, рециклирање или согорување на опасен отпад, согорување на комунален отпад, депонирање на неопасен отпад.

* Само за проекти од кои се очекува емисија на испарливи органски соединенија

XI - ИНФРАКСТУРНИ ПРОЕКТИ

1. Проекти за изградба на индустриски комплекси;
2. Градежни проекти, во кои е вклучена изградба на трговски центри и паркиралишта, туристички населби, царински зони и катни гаражи;
3. Проекти за изградба на железнички пруги и на капацитети за претовар за комбиниран сообраќај и на терминали за комбиниран сообраќај, подземни железници и жичари;
4. Проекти за изградба на аеродроми;
5. Проекти за изградба на водни патишта, пристајништа и пристаништа за рибарење;
6. Проекти за изградба системи за пренос на вода, канализациони системи и системи за заштита од поплави;
7. Проекти за изградба на брани и други хидротехнички објекти за задржување на водата;
8. Проекти за изградба на трамвајски линии, површински и подземни железнички линии, суспендирани линии од конкретен тип, коишто се користат исклучиво или главно за патнички сообраќај;
9. Проекти за изградба на магистрални нафтоводни, гасоводни или продуктоводни инсталации;
10. Проекти за инсталација на водоводи на големи растојанија;
11. Крајбрежни и земјени зафати за заштита од ерозија и заради регулација на површински водни тела;
12. Проекти за црпење на подземни води и повторно полнење на подземни водни тела;
13. Проекти за изградба на системи за пренос на водни ресурси меѓу речни сливови;
14. Изградба на автопати и магистрални патишта;
15. Реконструкција на автопати и магистрални патишта за повеќе од 10 km;
16. Гранични премини;
17. Градби за високо образование;
18. Градби за терцијарна здравствена заштита;
19. Телекомуникациски системи (базни станици) надвор од населени места;
20. Далноводи со напонско ниво од 1 kV до 110 kV;
21. За оперативни далноводи со напонско ниво од 1 kV до 110 kV, по напонско ниво од: 6 kV, 10 kV, 20 kV, 35 kV и 110 kV, со приложени ситуации на локациите на траси по подрачје на општина и нивна вкупна должина;
22. Трансформаторски станици над 10 kW;
23. За оперативни трансформаторски станици над 10 kW согласно мокноста и напонското ниво, со приложени ситуации на локациите на подрачје на општина;
24. Разводна градска гасоводна мрежа.

XII - ТРАНСПОРТ И СКЛАДИРАЊЕ

1. Цевководен транспорт (транспорт на гас, течности, вода, гас, разреден цемент, малтер и други стоки преку цевководи);
2. Работа со станични објекти како што се железнички станици, автобуски станици, аеродроми;
3. Паркиралишта или јавни гаражи;
4. Складирање и точење на гас, нафта и нафтени деривати за превозни цели (бензински пумпи и други точилници)

XIII - ОБЈЕКТИ ЗА СМЕСТУВАЊЕ И СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ СО ХРАНА

1. Хотели и слични објекти за сместување (хотелски населби, апартмански хотели и мотели) со предвидени повеќе од 100 легла, надвор од урбанизиран подрачја и сите оние кои се лоцирани во заштитени подрачја на природата;

2. Одморалишта и останати објекти за пократок престој (детски и останати летувалишта, станови за гости и бунгалови, селски куќи и колиби без домашна послуга; одморалишта за млади и планинарски одморалишта) со предвидени повеќе од 100 легла, надвор од урбанизиран подрачја и сите оние кои се лоцирани во заштитени подрачја на природата;

3. Кампови, автокампови и простори за кампирање со предвидени повеќе од 50 места надвор од урбанизиран подрачја и сите оние кои се лоцирани во заштитени подрачја на природата.

XIV - ИСТРАЖУВАЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН РАЗВОЈ

1. Истражување и експериментален развој во природните, техничките и технолошките науки;
2. Истражување и експериментален развој во биотехнологијата.

XV - ФОТОГРАФСКИ ДЕЈНОСТИ*

1. Обработка на филмови (дејност на лаборатории за развивање на филмови и изработка на фотографии).

XVI - УМЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА

Креативни, уметнички и забавни дејности

1. Зоолошки градини;
2. Дејности на забави и тематски паркови,

XVII - УСЛУЖНИ ДЕЈНОСТИ

1. Перење и хемиско чистење на текстилни и крзне производи*

* Само за проекти од кои се очекува емисија на испарливи органски соединенија

* Само за проекти од кои се очекува емисија на испарливи органски соединенија

988.

Врз основа на член 11, точка 5 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/1996, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009 и 97/2010), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.1.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЦЕНИ НА ГЛАВНИ ШУМСКИ ПРОИЗВОДИ ОД ВЕТРОИЗВАЛИ И ОД СНЕГОИЗВАЛИ ВО ЈП „МАКЕДОНСКИ ШУМИ“-П.О.-СКОПЈЕ

1. Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за утврдување на цени на главни шумски производи од ВЕТРОИЗВАЛИ и од СНЕГОИЗВАЛИ во ЈП „Македонски шуми“-п.о.-Скопје, бр. 02-1824/4-2 донесена од Управниот одбор на Јавното претпријатие.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-8444/1-11
28 јануари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

989.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10 и 51/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ФОРМИРАЊЕ НА НАЦИОНАЛНО КООРДИНАТИВНО ТЕЛО ЗА СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА СТАРИ ЛИЦА 2010-2020 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се формира Национално Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година.

Член 2

Национално Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година, ќе биде составено од претставници на Министерството за труд и социјална политика-седум члена, Министерството за образование и наука - еден член, Министерството за здравство - еден член, Министерството за правда - два члена, Министерството за транспорт и врски - еден член, Министерството за култура - еден член, Министерството за финансии - еден член, Министерството за локална самоуправа - еден член, ЈУ Завод за социјални дејности - еден член, Сојуз на здруженијата на пензионери на Република Македонија- еден член, Црвен крст на Република Македонија - еден член, Здружение за унапредување на условите за грижа и сместување на стари лица Хуманост - Скопје- еден член.

Со Национално Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година ќе претседава Министерството за труд и социјална политика во периодот за имплементација на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година, почнувајќи од денот на конституирање на Координативното тело.

По потреба на предлог од координаторот во работата на Националното координативно тело повремено ќе може да учествуваат и претставници од редот на: Центрите за социјална работа; Институтот за социјална работа и социјална политика; Бирото за развој на образованието; академските институти и институции; Националната комисија за насилство и здравје; Националното Координативно тело за следење и оценка на имплементацијата на Националната Стратегија за заштита од семејно насилство; Институтот за јавно здравје на Република Македонија; здравствени установи од примарната, секундарната и терцијерната здравствена заштита; Заедница на единици на локалната самоуправа, граѓански организации и други.

Член 3

Делокругот на ова тело е во функција на :

- следење и евалуација на спроведувањето на Оперативниот план за спроведување на Националната стратегијата за стари лица;
- подготовка на детален акционен план за спроведување на Националната стратегијата за стари лица;
- следење на временска рамка и носителите одговорни за спроведување на мерките и активностите од Националната стратегијата за стари лица како и нивно координирање и помагање;
- развивање на план за следење на прогресот согласно со индикаторите наведени во Оперативниот план;
- вршење на редовни (годишни) проценки за напредокот во однос на спроведувањето на Националната стратегијата за стари лица;
- изготвување на упатства за унапредување на координативниот пристап;
- планирање и извршување на координирани активности;

- изготвување на редовен годишен извештај за своето работење;
- развивање на иницијативи во однос на реализирањето на мерките и активностите на централно и локално ниво на локална самоуправа;
- изготвување на предлози и мислења за законски и подзаконски акти на полето на заштита на старите лица.

Член 4

Национално Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година за својата работа ја известува Владата на Република Македонија на крајот на секоја година.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-813/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

990.

Врз основа на член 54-а став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.03.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР НА АКЦИОНЕРСКОТО ДРУШТВО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА ДАВАТЕЛ НА УСЛУГИ НА ВОЗДУХОПЛОВНА НАВИГАЦИЈА М-НАВ АД СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Агенцијата за цивилно воздухопловство и престанува користењето на движната ствар- патничко возило Минибус - Форд транзит, тип: FCD 614T430ELWB161 BUS со број на шасија: WFOXXTTFD8A52512 и број на мотор: H9FB/ 8A53612 година на производство: 2008.

Член 2

Движната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење без надоместок на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давател на услуги на воздухопловната навигација М-НАВ АД Скопје.

Член 3

Директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство склучува договор со претседателот на Управниот одбор на М-НАВ АД Скопје, со кој се уредуваат правата и обврските на движната ствар од член 1 на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1055/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

991.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот домување на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“, бр.99/2009, 57/2010, 36/2011, 54/2011 и 13/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА СТАНОВИ И ПОДРУМИ ВО ОБЈЕКТТОТ „МАКЕДОНИЈА“ НА УЛ. „БОРИС КИДРИЧ“ ББ ВО ПРИЛЕП

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на станови и подруми во објектот „Македонија“ на ул.„Борис Кидрич“ бб во Прилеп, донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката - Скопје бр.02-1642/7-2 од 10.02.2012 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1079/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски , с.р.
--	--

992.

Врз основа на член 99, став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/2009, 57/2010, 36/2011, 54/2011 и 13/2012), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 28.2.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА СТАНОВИ И ПОДРУМИ ВО ОБЈЕКТТОТ БЛР 1 Ц2 НА УЛ. „КОЧО РАЦИН“ БР. 38, 40, 42 ВО БИТОЛА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на станови и подруми во објектот БЛР 1 Ц2 на ул. Кочо Рацин бр. 38,40,42 во Битола бр. 02-1642/5-2 од 10.02.2012 година донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката – Скопје.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1080/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски , с.р.
--	--

993.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/2009, 57/2010, 36/2011, 54/2011 и 13/2012“), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 28.2.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОДАЖНИ ЦЕНИ ЗА СТАНОВИ И ПОДРУМИ ЗА ОБЈЕКТТОТ БЛР 1 Ц2 НА УЛ. „КОЧО РАЦИН“ БР.38, 40,42 ВО БИТОЛА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за утврдување на продажни цени за станови и подруми објектот БЛР 1 Ц2 на ул. Кочо Рацин бр. 38,40,42 во Битола бр. 02-1642/10-2 од 10.02.2012 година, донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката – Скопје.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1082/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски , с.р.
--	--

994.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“, бр.99/09, 57/10, 36/11, 54/11 и 13/12), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОСЕЧНИ ПРОДАЖНИ ЦЕНИ ЗА СТАНОВИ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА ЗА ОБЈЕКТТОТ „МАКЕДОНИЈА“ НА УЛ.„БОРИС КИДРИЧ“ ББ ВО ПРИЛЕП

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за утврдување на просечни продажни цени за станови наменети за продажба за објектот „Македонија“ на ул.„Борис Кидрич“ бб во Прилеп бр.02-1642/13-2 од 10.02.2012 година, донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката - Скопје.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1083/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски , с.р.
--	--

995.

Врз основа на член 74 став 1 алинеја 3 од Законот за концесии и други видови јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 07/09, 139/08, 61/09 и 52/10) и член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10 и 51/11) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 13.3.2012 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕКИН НА ПОСТАПКАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА ЗА ВОДА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД МАЛИ ХИДРОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ ПО ЈАВЕН ПОВИК ЗА ПРИБИРАЊЕ НА ПОНУДИ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА ЗА ВОДА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД 44 МАЛИ ХИДРОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ ПО МОДЕЛОТ ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА, ОПЕРИРАЊЕ И ПРЕНОС НА СЛИВОВИТЕ НА РЕКИТЕ ВАРДАР, СТРУМИЦА И ЦРН ДРИМ ВО ПОСТАПКА СО ОТВОРЕН ПОВИК ЗА ЛОКАЦИЈАТА 213 НА БЕЛА РЕКА, ЛОКАЦИЈАТА 228 НА РЕКА ГРАДЕШНИЦА И ЛОКАЦИЈАТА 229 НА РЕКА ГРАДЕШНИЦА

Член 1

Постапката за доделување на концесија за вода по Јавниот повик за прибирање на понуди за доделување на концесија за вода за производство на електрична енергија од 44 мали хидроелектрични центри по моделот проектирање, изградба, оперирање и пренос на сливовите на реките Вардар, Струмица и Црн Дрим во постапка со Отворен повик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/10 и 21/11), за локацијата 213 на Бела река, локацијата 228 на река Градешница и локацијата 229 на река Градешница се прекинува, заради откажување на најповолниот понудувач да го потпише договорот за концесија.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1313/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

996.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010 и 51/2011) и член 12 став 4 и 23, ставови 2, 3 и 4 од Законот за технолошки индустриски развојни зони („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2007, 103/2008, 130/2008, 139/2009 и 156/2009), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.3.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОСНОВАЊЕ НА ТЕХНОЛОШКО ИНДУСТРИСКА РАЗВОЈНА ЗОНА „КИЧЕВО“

Член 1

Се основа Технолошко индустриска развојна зона "Кичево" во опфат 1.

Член 2

Основач на зоната од член 1 на оваа одлука е Владата на Република Македонија.

Член 3

Називот на Технолошко индустриската развојна зона е: Технолошко индустриска развојна зона „Кичево“. Скратениот назив на зоната гласи: ТИРЗ „Кичево“.

Член 4

Технолошко индустриска развојна зона „Кичево“ во опфатот 1 е дефинирана со државна урбанистичка планска документација согласно член 50 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/05, 137/07, 91/09,

124/10, 18/11 и 53/11), а градбите се од прва категорија согласно член 57 став 1 точка 2 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 54/11, 36/11 и 13/12).

Технолошко индустриската развојна зона „Кичево“ во опфатот 1, се основа на земјиште, сопственост на Република Македонија, со вкупна површина од 133 495 м², која претставува:

КП 25/1, 26/1, 27, 28, 29/1, 299 со површина 133 007 м² заведена во Имотен Лист број 962 за КО Србјани, и КП 1532/2 со површина 488 м² заведена во Имотен Лист бр. 310 за КО Србјани и Геодетскиот елаборат за посебна намена за потполна (трајна) експропријација, одобрен од Агенцијата за катастар на недвижности - Центар за катастар на недвижности - Кичево со бр. 11-10/473 од 22.11.2010 година.

Член 5

Технолошко индустриската развојна зона „Кичево“, опфат 1 се основа за вршење на дејностите согласно член 35 од Законот за технолошки индустриски развојни зони.

Член 6

Технолошко индустриската развојна зона „Кичево“, опфат 1 се основа на определено време од 99 години.

Член 7

Работите во врска со основањето, управувањето и развојот на зоната во име на Владата на Република Македонија ги врши Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.

Член 8

Заради вршење на работите во врска со управувањето и развојот на зоната, согласно Законот за технолошки индустриски развојни зони, со земјиштето опишано во член 4 од оваа одлука, управува Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.

Земјиштето од став 1 од овој член, Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони може да го дава под закуп согласно Законот за технолошки индустриски развојни зони.

Член 9

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1348/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

997.

Врз основа на член 2, став 3 од Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/2002, 89/2008, 161/2009 и 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.3.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ЕДИНАЕСЕТТА ЕМИСИЈА НА ОБВРЗНИЦИ ЗА ДЕНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

1. Република Македонија врши Единаесетта емисија на обврзници за денационализација.

2. Емисијата на обврзниците се врши во износ од 10.000.000,00 евра.

3. Со емисијата на обврзниците од точка 2 на оваа одлука се опфатени сите правосилни решенија за денационализација од 1.1.2011 година до 31.1.2012 година со кои како надомест се дадени обврзници.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1400/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

998.

Врз основа на член 42, став 3 од Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/2011 и 53/2011) Владата на Република Македонија на седницата одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА ПРАВО НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ, СОПСТВЕНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОПШТИНА АЕРОДРОМ

Член 1

Со оваа одлука на општина Аеродром се дава право на трајно користење градежно земјиште сопственост на Република Македонија, кое претставува КП 1734/28, КО Кисела Вода 2, со површина од 1399 м², евидентирано во Имотен лист број 42982, кое согласно Извод од Детален урбанистички план – локалитет Реонски центар – УЕ А, Блок 1 и 2, број 1/2012 е наменето за изградба на објект со намена – јавни институции.

Член 2

Правото на трајно користење на градежното земјиште од член 1 на оваа одлука се дава без надомест.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-971/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

999.

Врз основа на член 10 став 2 од Законот за минералните суровини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и член 26 став 1 од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/08, 139/08, 64/09 и 52/10), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ, СО ЈАВЕН ПОВИК

Член 1

Концесиите за детални геолошки истражувања на минерални суровини се доделуваат во функција на вршење на детални геолошки истражувања на минерални суровини на локалитетите за кои се предлага доделување. Со оглед на фактот дека правото за вршење на детални геолошки истражувања на минерални суровини се стекнува со доделување на концесија, како и дека се работи за истражување на минерални суровини како единствен начин за продолжување на дејноста потребно е да се доделат под концесија минералните суровини определени со оваа одлука.

Член 2

Како основни цели за доделување на концесиите за вршење на детални геолошки истражувања е создавање на услови за рамномерно истражување на минералните суровини и создавање услови за нивна експлоатација.

Член 3

Предмет на концесиите е вршење на детални геолошки истражувања на поодделни видови на минерални суровини на следните локалитети:

- локалитет „Лиска“ - Старо Нагоричане за минерална суровина глина;
- локалитет „Петралица“ - Ранковце за минерална суровина глина;
- локалитет „Манастирец“ - Карбинци за минерална суровина глина;
- локалитет „Кокوشيње“ - Куманово за минерална суровина бентонит;
- локалитет „Ливадиште“ с.Никодин - Прилеп за минерална суровина кварц;
- локалитет „Рулавица“ с.Псача - Ранковце за минерална суровина кварц;
- локалитет „Голубица“ с.Клевовце - Куманово за минерална суровина кварц;
- локалитет „с.Марул“ - Прилеп за минерална суровина кварц;
- локалитет „с.Вепрчани“ - Прилеп за минерална суровина кварц;
- локалитет „с.Тополчани“ - Прилеп за минерална суровина кварц;
- локалитет „Брија“ с. Мојанци - Арачиново за минерална суровина кварц;
- локалитет „Остра Чука“ - Долнени за минерална суровина варовник;
- локалитет „Чардаклија“ - Штип за минерална суровина варовник;
- локалитет „Бел Камен“ - Куманово за минерална суровина варовник;
- локалитет „Извор“ - Другово за минерална суровина варовник;
- локалитет „с.Чегране“ - Гостивар и Брвеница за минерална суровина варовник;
- локалитет „Плоча-Бигор“ - Струга за минерална суровина варовник;
- локалитет „Грнчиште“ - Градско за минерална суровина варовник;
- локалитет „Оцалија“ - Карбинци за минерална суровина шкрилец;
- локалитет „Голем Рид“ - Радовиш за минерална суровина шкрилец;
- локалитет „Корешница“ - Демир Капија за минерална суровина дијабаз;
- локалитет „Гавран“ - Струмица за минерална суровина дијабаз;
- локалитет „Ежово Брдо“ - Карбинци за минерална суровина базалт;
- локалитет „Кашка“ с. Кишино - Лозово за минерална суровина кајанит;
- локалитет „Мрзенци“ - Гевгелија за минерална суровина песок и чакал;
- локалитет „Брждани“ - Другово за минерална суровина железно;
- локалитет „Турје“ - Другово и Дебарца за минерална суровина железно;
- локалитет „Осогово“ - Македонска Каменица и Крива Паланка за метални минерални суровини;
- локалитет „Декова Дабица“ с.Бешиште - Прилеп за минерална суровина оникс и травертин;
- локалитет „с.Бешиште“ - Прилеп за минерална суровина оникс и травертин;
- локалитет „с.Сокол“ - Прилеп за минерална суровина мермер;

- локалитет "Дрманка" - Прилеп за минерална суровина гранит.

Концесиите за детални геолошки истражувања од став 1 од овој член се доделуваат поодделно.

Концесиите за детални геолошки истражувања ќе се доделат на понудувачите што ќе ги задоволат условите содржани во тендерската документација и јавниот повик.

Член 4

Постапката за доделување на концесиите од член 3 на оваа одлука ќе се спроведе како постапка за доделување на концесии за вршење на детални геолошки истражувања со отворен повик.

Член 5

Начинот на плаќање и пресметување на концесиониот надоместок ќе се определи согласно Тарифникот за утврдување на висината на надоместоците за издавање на дозволи и концесии за вршење на детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални сировини ("Службен весник на Република Македонија" бр. 72/2007, 19/2009, 105/2009, 60/2010, 94/2010 и 12/2012).

Член 6

Постапката за доделување на концесиите за детални геолошки истражувања ќе биде спроведена во рок од 90 дена.

Заради спроведување на постапката за доделување на концесии, министерот за економија формира Комисија за спроведување на постапката во рок од пет дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Комисијата од став 2 од овој член треба да ја подготви тендерската документација и јавниот повик, по претходно одобрување од министерот за економија.

По одобрување на тендерската документација за доделување на концесија за детални геолошки истражувања на минерални сировини, Комисијата од став 2 од овој член во рок од пет дена ќе го објави јавниот повик во домашни јавни гласила.

Член 7

Висината на надоместокот за издавање на тендерската документација ќе изнесува 6.000,00 денари.

Член 8

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-955/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
---	---

1000.

Врз основа на член 3 став 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЈА ВО ПРИВАТНА УСТАНОВА ЗА ДЕЦА - ДЕТСКА ГРАДИНКА „ЛИЛИПУТ“ ВО СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука се дава одобрение за трансформација без ликвидација на Друштвото за трговија, производство и услуги ЛИЛИПУТ ДООЕЛ увоз- извоз Скопје, со седиште на ул. „Салвадоре Аљенде“ бр.12, Скопје-

је-Центар во приватна установа за деца - детска градинка „ЛИЛИПУТ“ во Скопје на ул. „Салвадоре Аљенде“ бр. 12 Скопје-Центар.

Член 2

Правното лице од член 1 од оваа одлука обезбедува простор, средства и кадри согласно Правилникот за стандардите и нормативите за вршење на дејноста на детска градинка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/09).

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.41-949/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
--	---

1001.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/09, 57/10, 36/11, 54/11 и 13/12), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОДАЖНИ ЦЕНИ ЗА СТАНОВИ И ПОДРУМИ ЗА СТАНБЕН ОБЈЕКТ НА УЛ. „ГОРГИ ВАСИЛЕВ“ БР. 42 ВО СТРУМИЦА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлука за утврдување на продажни цени за станови и подруми за станбен објект на ул. „Горги Василев“ бр.42 во Струмица донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката - Скопје под бр. 02-1642/11-2 од 10.2.2012 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1087/1 28 февруари 2012 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрески , с.р.
--	---

1002.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр.99/09, 57/10, 36/11, 54/11 и 13/12), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА СТАНОВИ И ПОДРУМИ ВО ОБЈЕКТ НА УЛ. „ГОРГИ ВАСИЛЕВ“ БР. 42 ВО СТРУМИЦА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на станови и подруми во објектот на ул „Горги Василев“ бр. 42 во Струмица донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката - Скопје бр. 02-1642/6-2 од 10.2.2012 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1088/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1003.

Врз основа на член 99 став 9 од Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/2009, 57/2010, 36/2011, 54/2011 и 13/2012), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 28.02.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА СТАНОВИ, ПОДРУМИ ВО ОБЈЕКТИ ВО РЕОНСКИ ЦЕНТАР АЕРОДРОМ, НАСЕЛБА НОВО ЛИСИЧЕ – СКОПЈЕ ВО (ПАКЕТ 1, ПАКЕТ 2, ПАКЕТ 3) ОБЈЕКТИ: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.8 И ПОДЗЕМЕН ПАРКИНГ БЗ, ВО ИЗГРАДБА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на станови, подруми во објекти во реонски центар Аеродром, населба Ново Лисиче – Скопје во (пакет 1, пакет 2, пакет 3) објекти: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.8 и подземен паркинг БЗ, во изградба, донесена од Одборот на директори на Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката – Скопје, под бр. 02-1642/8-2 од 10.02.2012 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1090/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1004.

Врз основа на член 20 став (1) од Законот за користење и располагање со ствари на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/2005, 150/2007 и 35/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.03.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОКОТ И ЗА ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ФИНАНСИИ – ЦАРИНСКА УПРАВА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство – Државен инспекторат за земјоделство, му престанува користењето на недвижни ствари – деловни простории во сопственост на Република Македонија и тоа:

Ред. бр.	Граничен прелин	Објект (градба)	Локал (број)	Површина (м ²)	Катастарска општина
1.	Табановце	Тврда градба	3	3,16	Табановце
2.	Табановце	Тврда градба	4	6,35	Табановце
3.	Табановце	Тврда градба	5	3,38	Табановце
4.	Табановце	Тврда градба	6	32	Табановце
5.	Табановце	Тврда градба	7	14,65	Табановце
6.	Табановце	Тврда градба	8	18,93	Табановце
7.	Табановце	Тврда градба	9	11,81	Табановце

Член 2

Недвижните ствари од член 1 на оваа одлука, се даваат на времено користење за период од 24 месеци, без надомест на Министерството за финансии - Царинска управа.

Член 3

Примопредавањето на недвижните ствари на член 1 од оваа одлука ќе се изврши меѓу Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство – Државен инспекторат за земјоделство и Министерството за финансии – Царинска управа, во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1142/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1005.

Врз основа на член 20 став (1) од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/2005, 150/2007 и 35/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.03.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ФИНАНСИИ - ЦАРИНСКА УПРАВА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Агенцијата за храна и ветеринарство му престанува користењето на недвижни ствари - деловни простории во сопственост на Република Македонија и тоа:

Ред. бр.	Граничен прелин	Објект (градба)	Локал (број)	Површина (м ²)	Катастарска општина
1.	Меситлија	Тврда градба	1	95,40	Породин
2.	Меситлија	Тврда градба	18	31,4	Породин

Член 2

Недвижните ствари од член 1 на оваа одлука, се даваат на времено користење за период од 24 месеци, без надомест на Министерството за финансии - Царинска управа.

Член 3

Примопредавањето на недвижните ствари на член 1 од оваа одлука ќе се изврши меѓу Агенцијата за храна и ветеринарство и Министерството за финансии - Царинска управа, во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1142/2
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1006.

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.03.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР НА ОПШТИНА ДРУГОВО

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за локална самоуправа, му престанува користењето на движна ствар, со следните карактеристики:

Опис на движната ствар	Потврда за регистрација	Година на производство	Број на шасија	Вредност (денари)
Трактор со приколка ИМТ 539	ТР 00425423	1983	3010601176	60.000,00

Член 2

Движната ствар од член 1 од оваа одлука се дава на трајно користење без надомест на општина Другово.

Член 3

Министерот за локална самоуправа склучува договор со градоначалникот на општина Другово, со кој се уредуваат правата и обврските за движната ствар од член 1 од оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-905
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1007.

Врз основа на член 27-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.3.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник АД Електрани на Македонија, во државна сопственост - му Скопје престанува користењето на недвижните ствари - земјиште и згради кои се наоѓаат во Крушино - Кичево запишани во Имотен лист бр.259 на КО Кичево и тоа:

- земјиште на КП 5066 м.в. „Крушино“ со површина од 5.202 м²,
- земјиште на КП 5067 м.в. „Крушино“ со површина од 17.506 м²,
- земјиште на КП 5068 м.в. „Крушино“ со површина од 3.001 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 8.788 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 1.294 м²,

- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 19 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 76 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 62 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 28 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 9 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 19 м²,
- земјиште на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 11 м²
или Вкупно 36.015 м².
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 55 м²,
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 305 м²,
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 29 м²,
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 520 м²,
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 588 м²
- зграда на КП 5069 м.в. „Крушино“ со површина од 56 м²
или Вкупно 1.553 м².

Член 2

Недвижните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за одбрана.

Член 3

Примопредавањето на недвижните ствари од член 1 од оваа одлука помеѓу АД Електрани на Македонија, во државна сопственост, Скопје и Министерството за одбрана да се изврши во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1052/2
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1008.

Врз основа на член 54-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.3.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник АД Електрани на Македонија, во државна сопственост, Скопје престанува користењето на движните ствари и тоа:

р.бр.	Инв бр.	Назив	Количина	ед цена	набавна вредност	отпис	Сегашна вредност
1		ПЦ Пентиум	1	99.852,50	99.852,50	99.852,50	0,00
2		Фотеља 100	5	13.968,50	69.842,50	69.842,50	0,00
3		Стол маса 100	2	7.299,00	14.598,00	14.598,00	0,00
4		Мап за чистење	1	248.253,00	248.253,00	248.253,00	0,00
5		Мап за чист чевли	1	86.792,50	86.792,50	86.792,50	0,00
6		Тел централа	1	127.804,50	127.804,50	127.804,50	0,00
7		Мастер телефон	1	10.651,00	10.651,00	10.651,00	0,00
8		Музички систем	1	239.944,00	239.944,00	239.944,00	0,00
9		Раб фотеља кожна	1	3.352,50	33.352,50	33.352,50	0,00
10		Фиксна маса	1	2.491,00	2.491,00	2.491,00	0,00
11		Телевизор НЕО	1	8.833,00	8.833,00	8.833,00	0,00
12		Апарат за куцање СОЈАР	1	46.467,00	46.467,00	46.467,00	0,00
13		Раб фотеља кожна	1	32.181,50	32.181,50	32.181,50	0,00
14		Видео рекордер	1	30.369,50	30.369,50	30.369,50	0,00
15		Раб биро аголно	1	73.461,00	73.461,00	73.461,00	0,00
16		Директорска фотеља	1	33.138,50	33.138,50	33.138,50	0,00
17		Плакар Архивар	1	27.200,50	27.200,50	27.200,50	0,00
18		Плакар гардеробер	1	25.477,00	25.477,00	25.477,00	0,00
19		Раб фотеља кожна	3	32.181,50	96.544,50	96.544,50	0,00
20		Камин	1	31.019,50	31.019,50	31.019,50	0,00
21		ТВ Масичка	1	18.363,50	18.363,50	18.363,50	0,00
22		Прожектор дигитал	1	22.796,50	22.796,50	9.118,00	13.678,50
23		Компј опрема центроникс	1	100.851,50	100.851,50	100.851,50	0,00
24		Телефакс	1	36.682,50	36.682,50	36.682,50	0,00
25		канц биро	2	9.918,00	19.836,00	19.836,00	0,00
26		канц биро	1	13.310,50	13.310,50	13.310,50	0,00
27		работна столица	3	23.752,00	71.256,00	71.256,00	0,00
28		плакар архивски	2	25.477,00	50.954,00	50.954,00	0,00
29		под фиоки Лурора	5	16.179,50	80.897,50	80.897,50	0,00
30		ел со фиоки	1	9.206,50	9.206,50	9.206,50	0,00
31		принтер ДЛ 3600	1	45.520,00	45.520,00	45.520,00	0,00
32		Работно биро	1	30.362,50	30.362,50	30.362,50	0,00
33		Дрвен еднок ормар	2	8.183,00	16.366,00	16.366,00	0,00
34		Витрина стаклена	1	12.936,50	12.936,50	12.936,50	0,00
35		Работно биро	1	30.361,50	30.361,50	30.361,50	0,00
36		работна столица	2	15.516,50	31.033,00	31.033,00	0,00
37		фотопир канон	1	62.348,00	62.348,00	62.348,00	0,00

38	плакар за книгов	1	24.448,00	24.448,00	24.448,00	0,00
39	столица тапацирани	2	12.197,00	24.394,00	24.394,00	0,00
40	маса 180x105	2	15.403,50	30.807,00	30.807,00	0,00
41	машина за перење	1	31.476,50	31.476,50	31.476,50	0,00
42	машина за сушење	1	22.277,00	22.277,00	22.277,00	0,00
43	машина за перење Гореве	1	22.598,50	22.598,50	22.598,50	0,00
44	ПЦ МПЦ 533 комп	1	196.673,50	196.673,50	196.673,50	0,00
45	Дрвен еднок ормар	2	8.183,00	16.366,00	16.366,00	0,00
46	раб столица	1	15.516,50	15.516,50	15.516,50	0,00
47	раб столица	1	14.393,00	14.393,00	14.393,00	0,00
48	Работно биро	1	4.177,00	4.177,00	4.177,00	0,00
49	компј АМД 1100 опрема	1	18.483,00	18.483,00	18.483,00	0,00
50	маса ресторански	4	30.681,00	122.724,00	122.724,00	0,00
51	ПЦ Пресарио	1	198.569,50	198.569,50	198.569,50	0,00
52	столица тапацирана	5	12.197,00	60.985,00	60.985,00	0,00
53	столица тапацирана	25	12.015,00	300.375,00	300.375,00	0,00
54	столица НО 41	2	8.791,00	17.582,00	17.582,00	0,00
55	столица НО 41	44	8.630,00	379.720,00	379.720,00	0,00
56	столица конзул	2	7.820,50	15.641,00	15.641,00	0,00
57	столица конзул	8	7.284,00	58.272,00	58.272,00	0,00
58	маса 90x90	9	7.441,00	66.969,00	66.969,00	0,00
59	маса 180x105	6	15.403,50	92.421,00	92.421,00	0,00
60	уметнички слики	5	37.223,50	186.117,50	131.525,00	54.592,50
61	фискален печатар	1	22.527,50	22.527,50	22.527,50	0,00
62	калорифер бкв	2	14.382,00	28.764,00	28.764,00	0,00
63	столица конзул	39	8.164,00	318.396,00	318.396,00	0,00
64	маса Ф 240	2	20.495,00	40.990,00	40.990,00	0,00
65	тепсон	1	25.584,00	25.584,00	25.584,00	0,00
66	машина за мелење месо	1	46.671,00	46.671,00	46.671,00	0,00
67	вага 20кг	1	42.061,00	42.061,00	42.061,00	0,00
68	барски пулт	1	186.271,50	186.271,50	186.271,50	0,00
69	ормар за леб	1	12.522,00	12.522,00	12.522,00	0,00
70	ормар троклилен	1	3.810,50	3.810,50	3.810,50	0,00
71	оремар двокрилен	1	2.747,50	2.747,50	2.747,50	0,00
72	регал полица	1	15.982,00	15.982,00	15.982,00	0,00
73	остава за тепсии	1	19.349,00	19.349,00	19.349,00	0,00
74	ретро пулт	1	227.234,50	227.234,50	227.234,50	0,00
75	фрижидер 65л	1	58.953,00	58.953,00	58.953,00	0,00
76	ел купка	1	56.500,00	56.500,00	56.500,00	0,00
77	ел фритеза	1	46.686,50	46.686,50	46.686,50	0,00
78	ел кипер	1	105.714,00	105.714,00	105.714,00	0,00
79	ел блок скара	1	46.127,00	46.127,00	46.127,00	0,00
80	ел шпорет	1	73.746,50	73.746,50	73.746,50	0,00
81	машина за компир	1	53.275,50	53.275,50	53.275,50	0,00
82	ел печница	1	100.383,50	100.383,50	100.383,50	0,00
83	неутална маса	1	33.649,00	33.649,00	33.649,00	0,00
84	работна маса	1	14.862,00	14.862,00	14.862,00	0,00
85	раб маса со садопер	1	24.674,50	24.674,50	24.674,50	0,00
86	раб садопер	1	32.387,50	32.387,50	32.387,50	0,00
87	стол за цедење	1	17.410,50	17.410,50	17.410,50	0,00
88	дводелен садопер	1	20.047,50	20.047,50	20.047,50	0,00
89	дводелен садопер	2	32.387,50	64.775,00	64.775,00	0,00
90	раб маса 16	1	20.047,50	20.047,50	20.047,50	0,00
91	раб маса 12	1	15.421,00	15.421,00	15.421,00	0,00
92	конфер маса	1	7.058,50	7.058,50	7.058,50	0,00
93	гардер ормар	2	2.750,00	5.500,00	5.500,00	0,00

94	машина за сечење	1	11.093,50	11.093,50	11.093,50	0,00
95	количка количка	1	31.340,50	31.340,50	31.340,50	0,00
96	фрижидер 239 сЦБ 350	1	54.724,50	54.724,50	54.724,50	0,00
97	сталажи за чаши росфајт	1	61.792,50	61.792,50	61.792,50	0,00
98	Витрина	1	9.659,50	9.659,50	9.659,50	0,00
99	висечки дел од витрина	1	7.727,50	7.727,50	7.727,50	0,00
100	Витрина стаклена	1	15.873,50	15.873,50	15.873,50	0,00
101	дрвен еднок ормар	1	8.183,00	8.183,00	8.183,00	0,00
102	фрижидер ХО 650	1	58.955,00	58.955,00	58.955,00	0,00
103	работна маса	1	38.280,00	38.280,00	38.280,00	0,00
104	разладен уред во панк	1	89.599,50	89.599,50	89.599,50	0,00
105	фрижидер Горење 310	1	30.331,00	30.331,00	30.331,00	0,00
106	фрижидер 410	1	27.945,50	27.945,50	27.945,50	0,00
107	замрзнувач	1	17.516,50	17.516,50	17.516,50	0,00
108	трактор косилка и ваљак	1	157.201,00	157.201,00	157.201,00	0,00
109	пвалц апарат	1	25.952,00	25.952,00	25.952,00	0,00
110	бормашина	1	18.538,00	18.538,00	18.538,00	0,00
111	бушилица	1	19.773,50	19.773,50	19.773,50	0,00
112	кодшилаца СИМ	1	13.964,00	13.964,00	9.076,00	4.888,00
113	косолица РАСЕР	1	17.762,50	17.762,50	17.762,50	0,00
114	ел стуг	1	2.644,00	2.644,00	528,00	2.116,00
115	вага од 300кг децимална	1	19.349,00	19.349,00	19.349,00	0,00
116	кафемат	1	60.230,50	60.230,50	60.230,50	0,00
117	носачи тмс 2000	12	1.196,50	14.358,00	14.358,00	0,00
118	полици за тмс 900x500	50	925,00	46.250,00	46.250,00	0,00
119	затета тмс	9	132,50	1.192,50	1.192,50	0,00
120	фрижидер 410	1	20.622,50	20.622,50	20.622,50	0,00
121	клуб маса	1	4.549,00	4.549,00	4.549,00	0,00
122	тросед	2	39.050,00	78.100,00	78.100,00	0,00
123	Фотеља 100	1	13.975,00	13.975,00	13.975,00	0,00
124	телевизор самсунг	1	19.732,50	19.732,50	19.732,50	0,00
125	маса за спална со фиоки	5	4.742,00	23.710,00	23.710,00	0,00
126	телевизор филипс	4	24.726,00	98.904,00	98.904,00	0,00
127	кревети	28	24.726,00	692.328,00	692.328,00	0,00
128	наткасни	27	4.268,50	115.249,50	115.249,50	0,00
129	тоалено огледало	14	23.988,00	335.832,00	335.832,00	0,00
130	комода за тв	14	6.367,00	89.138,00	89.138,00	0,00
131	фотеља помошен кревет	10	14.188,50	141.885,00	141.885,00	0,00
132	телевизор самсунг	7	19.732,50	138.127,50	138.127,50	0,00
133	телевизор нео мал	2	3.800,00	7.600,00	3.040,00	4.560,00
134	телевизор нео	2	8.834,00	17.668,00	17.668,00	0,00
135	ел шпорет	1	168,00	168,00	168,00	0,00
136	јоги душечи	3	3.812,00	11.436,00	11.436,00	0,00
137	јоги душечи	1	3.649,00	3.649,00	3.649,00	0,00
138	ел шпорет	1	65,50	65,50	65,50	0,00
139	келнерска колица	1	10.235,00	10.235,00	10.235,00	0,00
140	плакар за постелнина	1	15.742,00	15.742,00	15.742,00	0,00
141	плакари	2	31.181,00	62.362,00	62.362,00	0,00
142	дрвени кревети	4	3.298,00	13.192,00	13.192,00	0,00
143	фрижидер	1	16.427,50	16.427,50	16.427,50	0,00
144	Столици бели	10	1.006,50	10.065,00	10.065,00	0,00
145	Столици тапац со наслон	20	3.796,00	75.920,00	75.920,00	0,00
146	Столици тапац со наслон	6	3.768,00	22.608,00	22.608,00	0,00
147	Столици со навлаки	92	2.493,00	229.356,00	229.356,00	0,00
148	Маси 80x80	43	3.323,00	142.889,00	142.889,00	0,00
149	Маси 80x80	10	3.291,00	32.910,00	32.910,00	0,00

150	Маси 80x80	5	3.211,50	16.057,50	16.057,50	0,00
151	Столици Режиерски	20	2.303,50	46.070,00	46.070,00	0,00
152	Столици Режиерски	20	2.326,50	46.530,00	46.530,00	0,00
153	Столици летни пласт.	10	2.077,00	20.770,00	20.770,00	0,00
154	Музички систем	1	10.962,00	10.962,00	10.962,00	0,00
155	микроречка	1	23.705,50	23.705,50	23.705,50	0,00
156	бојлер 10л	1	3.430,50	3.430,50	3.430,50	0,00
157	дрвен еднок ормар	1	8.183,00	8.183,00	8.183,00	0,00
158	канц биро	1	13.310,50	13.310,50	13.310,50	0,00
159	елементи со фијоки	1	9.206,50	9.206,50	9.206,50	0,00
160	камин голем	1	131.605,00	131.605,00	131.605,00	0,00
161	Комби бус РЕНО ТРАФИК	1	1.839.501,50	1.839.501,50	1.839.501,50	0,00
162	Објект Бисер Крушино	1	25.628.394,50	25.628.394,50	7.192.894,00	18.435.500,50
163	Кiosk шестоаголен	1	616.256,50	616.256,50	132.818,00	483.438,50
164	Санитарен чвор	1	512.680,00	512.680,00	125.181,00	387.499,00
165	спортски терен	1	7.805.062,50	7.805.062,50	3.858.970,50	3.946.092,00
166	хидрохлоринатор 30л	1	10.274,00	10.274,00	10.274,00	0,00
167	паркинг плац	1	2.921.764,00	2.921.764,00	832.136,00	2.089.628,00
168	водовод	1	1.192.455,00	1.192.455,00	344.807,00	847.648,00

169	лажици француски	6				777,00
170	штгипки за скара	1				147,00
171	клепта за мpa	9				490,00
172	кутлача	13				1.726,00
173	лажици француски	376				11.167,00
174	лажици мали	60				1.407,00
175	овал 34	1				292,00
176	режач топ шоп	1				854,00
177	тањири длабоки големи	26				3.209,00
178	тањири плитки	30				2.010,00
179	тава росфајт	3				15,00
180	завеси малме	27				37.753,00
181	чаши со потетоље	60				3.792,00
182	чаши за потетоље мали	22				1.391,00
183	чинија за сладолед	28				6.468,00
184	апарат за нес кафе	1				1.180,00
185	кофа за миење чаши	1				1.067,00
186	нож обичен	1				124,00
187	чаши за коњак	12				1.980,00
188	педалка	1				96,00
189	даски	3				424,00
190	француска лажица	1				145,00
191	штгипки за скара	2				294,00
192	кутлачи	9				1.019,00
193	лажици	23				955,00
194	чаши за пиво	54				2.327,00
195	чаши за ракија	7				99,00
196	чаши за вино	57				2.648,00
197	лонец	1				17,00
198	лонец од 6.5 л	2				2.295,00
199	лонец од 30Л	1				4.143,00
200	машина за кршење ореи	1				426,00
201	машина за мел. месо	1				9,00
202	миксер	1				2.000,00
203	ножкасапски	3				1.644,00
204	нож ресторански	181				9.508,00
205	овали	9				2.369,00
206	овали росфрајтни	6				815,00
207	плех за печење	4				58,00
208	ренде	1				108,00
209	сушиери росфрајт	2				398,00
210	тањ плитки големи	22				1.490,00
211	тањири за сос	12				500,00
212	тави	6				4.955,00
213	тембало длабоко	1				128,00
214	тенцере длабоко 10Л	1				2.333,00
215	тенцере од 40Л	1				6.175,00

216	тендере од 30Л	1	4.822,00
217	тепсија	2	652,00
218	вентилатор со постоље	1	1.200,00
219	виљушки	160	3.909,00
220	зиден саат	1	220,00
221	чаши за сладолед	20	1.148,00
222	чини десертни	102	31.745,00
223	чинија длабока	236	32.181,00
224	чинија плитка	290	31.328,00
225	чинија за салата овална	10	819,00
226	чинија за сладолед	14	3.234,00
227	завеси лесни	289	105.604,00
228	завеси тешки	78	98.847,00
229	апотека зидна	1	2.001,00
230	радијатори	5	11.822,00
231	јастуци	40	5.421,00
232	кебиња	120	198.665,00
233	корнизи	127	21.007,00
234	навлаки за јастуци	84	9.854,00
235	огледала	14	98,00
236	пепелари салонски	8	25,00
237	пешкири големи	70	20.361,00
238	правосмукалка	1	4.235,00
239	рол пегла	1	18.740,00
240	телефони	8	11.134,00
241	уметнички слики	4	27.714,00
242	закачалки никловани	4	14.600,00
243	завеси малме	126	176.181,00
244	саат зиден	2	1.200,00
245	чаршави креветски	122	29.761,00
245	дигитрон	2	512,00
246	дупчалки	3	629,00
247	електрични греалки	4	8.800,00
248	каса метална	1	0,50
249	машина за пишување	1	14.700,00
250	печат	1	650,00
251	Продол.КАБЛИ	6	3.175,00
252	телефон панасоник	1	3.993,00
253	транс.товарна количка	1	16.500,00
254	уметнички слики	3	20.786,00
255	алат во касети	1	0,50
256	ашов	1	187,00
257	бонсек	1	400,00
258	глетарица	1	390,00
259	гребло	4	2.030,00
260	гум.црева со склопки	3	1.152,00
261	калорифер	1	41.600,00
262	копач	2	4,00
263	кључ окасти марни	1	833,00
264	кључ окасти марни	1	6,50
265	косачица за трева	1	11.779,00
266	коса рачна	1	678,00
267	лопати за снег	2	1.018,00
268	лопати	4	1.328,00
269	лустери	4	22.932,00
270	макази за трева	1	745,00

271	метро железно	1	270,00	
272	мистрија	1	230,00	
273	ноз за резење	1	750,00	
274	обла	1	330,00	
275	шила електрична	1	7.627,00	
276	шила ракатна	1	320,00	
277	ролчангли	1	1,00	
278	сајла за канализација	1	2.500,00	
279	секира	1	974,00	
280	скала дрвена	1	0,50	
281	скала метална	1	1.754,00	
282	тесла	1	540,00	
283	вила	2	848,00	
284	шпакла	1	180,00	
285	чекан 0.500	1	190,00	
286	чекан 0.800	1	0,50	
287	Буре пластично	4	1.600,00	
288	ѓезве	4	204,00	
289	шољи за кафе	20	1.693,00	
290	жардињери	20	240,00	
291	држачи за колани	5	1.770,00	
292	колани за завеси	6	9.900,00	
293	навлаки за столици	55	13.145,00	
294	тегови	5	14,00	
295	Акт ташна	1	3.929,00	
296	послужавници	3	1.491,00	
297	Сијалици во боја	10	1.500,00	
298	Калкулатор	3	25.470,00	
299	ППП апарати	5	14.013,00	
300	сушиери росфрајт	4	4.726,00	
301	рефлектори	3	3.888,00	
302	зидни лампи	4	9.886,00	
			ВКУПНО	27.526.208,50

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Министерството за одбрана.

Член 3

Генералниот директор на АД Електрани на Македонија, во државна сопственост, Скопје и министерот за одбрана ќе склучат договор, со кој ќе се уредат правата и обврските во врска со користењето на подвижните ствари од член 1 од оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1052/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1009.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10 и 51/11) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.2.2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА КООРДИНАТОР И ЧЛЕНОВИ НА НАЦИОНАЛНО КООРДИНАТИВНО ТЕЛО ЗА СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА СТАРИ ЛИЦА 2010-2020 ГОДИНА

1. За координатор на Националното Координативно тело за следење и евалуација на имплементацијата на Националната стратегија за стари лица 2010-2020 година се именува претставникот од Министерството за труд и социјална политика:

- Ардијан Муча- државен советник во Сектор за социјална заштита -Координатор, како и шест члена од Министерство за труд и социјална политика:

- Зоран Блажевски - советник- Одделение за заштита и вработување на инвалидни лица, лица со воспитно социјални проблеми и стари лица - член

- Елеонора Јовановиќ - советник-Одделение за социјално партнерство-член

- Мирсад Арифи - помлад соработник за аналитичка поддршка на процесот на европските интеграции, Одделение за ЕУ интеграција и преговори за пристапување-член

- Севги Идриз- помлад соработник Сектор за еднакви можности-член

- Ирена Ристеска - раководител на Сектор за пензиско и инвалидско осигурување-член

- Даниела Божиноска - советник - Сектор за пензиско и инвалидско осигурување-член

Министерство за локална самоуправа:

- Ријат Аземи -член

Министерство за здравство:

- д-р Никица Панова-раководител на Сектор за секундарна терциерна здравствена заштита-член

Министерство за финансии:

- Маја Аргировска-член

Министерство за образование и наука:

- Миле Гиновски -член

Министерство за правда:

- Азиме Адеми - советник за малолетничка правда-Сектор за меѓународна правна соработка -член

- Јетон Халили- помлад соработник за борба против организиран криминал - Сектор за меѓународна правна соработка -член

Министерство за култура:

- Хајрие Сопи- помошник раководител на Сектор за дејности од областа на културата и уметноста-член

Министерство за транспорт и врски:

- дипл.инг. арх. Ленче Бајкова - советник за станбени работи во Одделението за станбени работи во Секторот за станбено-комунални работи и инфраструктура-член

ЈУ Завод за социјални дејности:

- Даниела Станојковска-член

Сојузот на здруженијата на пензионерите:

- Драги Аргировски-претседател на Сојуз на здруженија на пензионери на Република Македонија-член

Црвен крст на Македонија

- Љупка Петковска- член

Здружение за унапредување на условите за грижа и сместување на стари лица Хуманост-Скопје:

- Јана Поповска-член.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во Службен весник на Република Македонија“

Бр. 41-813/2
28 февруари 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1010.

Врз основа на член 19 од Законот за технолошки индустриски развојни зони („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2007, 103/2008, 130/2008, 139/2009 и 156/2010), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ТЕХНОЛОШКИ ИНДУСТРИСКИ РАЗВОЈНИ ЗОНИ

1. За член на Управниот одбор на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони се именува Горлица Атанасова – Горевска, од Министерството за надворешни работи.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-322/3
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1011.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ОПШТА БОЛНИЦА - ВЕЛЕС

1. Анде Марковски се разрешува од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Општа болница – Велес.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Општа болница – Велес се именува Коце Гаврилов.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1912/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1012.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕН ДОМ - ОХРИД

1. Наташа Спасеска се разрешува од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Охрид.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом - Охрид се именува Сашо Донеv.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1913/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1013.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ - СТРУМИЦА

1. Кире Орцев се разрешува од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Центар за јавно здравје – Струмица, на негово барање.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Центар за јавно здравје - Струмица се именува Стојан Лазаров.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1914/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1014.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОС-
НОВАЧОТ НА ЈЗУ ПСИХИЈАТРИСКА БОЛНИЦА
- СКОПЈЕ

1. Тања Савеска се разрешува од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Психијатриска болница – Скопје, на нејзино барање.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Психијатриска болница - Скопје се именува Слободанка Трајковска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1915/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1015.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ
НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОС-
НОВАЧОТ НА ЈЗУ ГРАДСКА ОПШТА БОЛНИЦА
„8-МИ СЕПТЕМВРИ“ - СКОПЈЕ

1. Од должноста членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Градска општа болница „8-ми Септември“ – Скопје, на нивно барање, се разрешуваат:

- Елизабета Једиковска – Митревска
- Дени Горчевски

2. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Градска општа болница „8-ми Септември“ – Скопје се именуваат:

- Илија Тозија
- Ангелчо Трајановски

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1916/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1016.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007, 77/2008, 67/2009, 88/2010, 44/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОС-
НОВАЧОТ НА ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ
- КОЧАНИ

1. Верица Иванова се разрешува од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Центар за јавно здравје – Кочани.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Центар за јавно здравје - Кочани се именува Дарко Стојчевски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 23-1917/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1017.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009, 97/2010 и 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 13 март 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР
НА ЈП ЗА ВОДОСТОПАНСТВО „ЛИСИЧЕ“ - ВЕЛЕС

1. За член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за водостопанство „Лисиче“ – Велес се именува Кире Богевски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-1918/1
13 март 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1018.

Врз основа на член 36 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010 и 51/2011) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.02.2012 година, донесе

ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРОГ-
РАМАТА ЗА ПОДДРШКА И РАЗВОЈ НА КЛА-
СТЕРСКОТО ЗДРУЖУВАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА 2012 ГОДИНА

I

Во Програмата за поддршка и развој на кластерското здружување во Република Македонија за 2012 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/2012), во Делот II точката 1 се брише.

Во точката 2 која станува точка 1 износот “1.500.000,00“ се заменува со износот “1.007.000,00 “.

По точката 1 се додаваат две нови точки 2 и 3 кои гласат:

“2. Пренесени обврски согласно Програмата за поддршка и развој на кластерското здружување за 2011 година во износ од 1.273.000,00 денари.

3. Исплата на ДДВ за организирање на “Регионална текстилна конференција“ во износ од 220.000,00 денари.“

II

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-863/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1019.

Врз основа на член 6 став 2 од Законот за ученичкиот и студентскиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/98 и 40/03) и член 42 став 3 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.180/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.3.2012 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ И РАЗВОЈ НА ДЕЈНОСТА ВО СТУДЕНТСКИОТ СТАНДАРД ЗА 2012 ГОДИНА

1. Во Програмата за остварување и развој на дејноста во студентскиот стандард за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/12), во точката 1 табелата се заменува со нова табела која гласи:

Програма/ Потпрограма	Ставка	ОПИС	НАМЕНА	ИЗНОС
Програма 6			ВКУПНО:	453.452.000
Потпрограма 60	420	Стоки и услуги	Патни и дневни расходи	3.000.000
Потпрограма 60	421	Стоки и услуги	Комунални услуги, греење, комуникации	3.295.000
Потпрограма 60	426	Стоки и услуги	Други тековни расходи	518.000
Потпрограма 60	464	Разни трансфери	Стипендии за студенти, Партиципација за сместување и исхрана на студенти во студентски домови	420.912.075
Потпрограма 60	465	Разни трансфери	Исплата по извршни исправи	6.708.925
Потпрограма 60	482	Капитални расходи	Други градежни објекти	518.000
Потпрограма 60	485	Капитални расходи	Вложувања и нефинансиски средства -Студентски кредити	18.500.000
	Ставка	ОПИС	НАМЕНА	ИЗНОС
Потпрограма ТК	482	Капитални расходи	ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА СТУДЕНТСКИ ДОМОВИ	22.722.000

2. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-1199/1
2 март 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1020.

Врз основа на член 42 став 1 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 180/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ОСНОВНИ
УЧИЛИШТА ЗА 2012 ГОДИНА**

1. Во Програмата за изградба и реконструкција на основни училишта за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/12), во точка 1, табелите „Опис на градежни интервенции и износи по училишта Потпрограма ТА – Изградба“ и „Опис на градежни интервенции Потпрограма ТБ – Реконструкција“, се менуваат и гласат:

Опис на градежни интервенции и износи по училишта Потпрограма ТА – Изградба

Општина	Училиште	Опис	Договор	Исплатено	Остаток до договор	Износ 2012
АЕРОДРОМ	Ново основно училиште	продолжување со изградба на нов училишен објект, населба Реонски центар	129.998.953	15.000.000	114.998.953	33.000.000
АРАЧИНОВО	ОУ „Герг Кастриот Скендербеј“ с.Арачиново	доградба на училишниот објект				5.000.000
ВЕВЧАНИ	ОУ „Страшо Пинџур“ с.Вевчани	продолжување со изградба на нов училишен објект	60.132.887	11.005.973	49.126.914	23.000.000
ГАЗИ БАБА	ОУ „Вера Јоџиќ“ Маџари	изградба на нов училишен објект				3.000.000
ГОСТИВАР	ОУ „Фаик Коница“ с.Дебреша	завршни работи (обврска)	27.414.643	23.665.502	3.749.141	4.600.000
ДОЈРАН	ОУ „Кочо Рацин“ ПУ Стар Дојран	продолжување со изградба на нов училишен објект				5.500.000
РАДОВИШ	ОУ „Никола Карев“	продолжување со доградба	26.817.882	17.974.396	8.843.486	2.500.000
РАДОВИШ	ОУ „Орце Николов“ ПУ с.Злеово	продолжување со изградба на нов училишен објект				3.500.000
ТЕТОВО	ОУ „Герг Кастриот Скендербеј“ ПУ с.Цепчиште	завршни дополнителни работи	33.248.887	33.248.887	0	1.900.000
ЧАШКА	ОУ „Лирџа“ ПУ с.Горно Врановци	изградба на нов училишен објект	1.992.223	0	0	2.000.000
ЧАИР	ОУ „Конгреси Манастирит“	продолжување со изградба на нов училишен објект	105.809.939	23.665.502	82.144.437	15.000.000
ШУТО ОРИЗАРИ	ОУ „Браќа Рамиз Хамид“	обезбедување дополнителен простор од времен карактер-контејнери				360.000
БИТОЛА	ОУ „Крсте Мисирков“ Бистрица, ПУ с.Канино	изградба на нов училишен објект				1.500.000
ЖЕЛИНО	ОУ „Пашко Васа“ Групчин, ПУ с. Мерово	изградба на нов училишен објект				2.000.000
	ОУ „Пашко Васа“ с.Групчин ПУ с.Ново Село 1	изградба на нов училишен објект				3.000.000
ЗАЈАС	ОУ „Р.Р.Зајазин“ ПУ с.Горно Строгомишта	продолжување со изградба на нов училишен објект				500.000
ПЕТРОВЕЦ	ОУ „Кочо Рацин“	изградба на нов училишен објект				5.000.000
ТЕТОВО	ОУ „Братство Мигени“	надградба (УНДП и МОН)				1.500.000
ШТИП	ОУ „Димитар Влахов“ ПУ нас.Баби	доградба на училиници				2.000.000
Остаток по сключени договори					258.862.931	
Вкупно						114.860.000
Стручно-технички надзор						2.142.000
Техничка документација, слаборати и други непредвидени/итни/неодложни работи (елементарни непогоди)						4.100.000
СЕ ВКУПНО						121.102.000

Опис на градежни интервенции Потпрограма ТБ – Реконструкција

Општина	Основно училиште	Опис	Износ 2012
ВРАПЧИШТЕ	ОУ „Наим Фрашери“ с.Неготино Полошко	реконструкција и санација	
ВЕЛЕС	ОУ „Благој Кирков“		
ДЕБАРЦА	ОУ „Дебарца“ ПУ с.Требениште		
КИСЕЛА ВОДА (СКОПЈЕ)	ОУ „Кузман Јосифовски Питу“		
КИЧЕВО	ОУ „Санде Штерјоски“ ПУ нас.Пашино		
КРИВА ПАЛАНКА	ОУ „Илинден“		
САРАЈ	ОУ „Бајрам Шабани“ с.Долно Свиларе		
САРАЈ	ОУ „Емин Дураку“ с.Буковиќ		
ГАЗИ БАБА (СКОПЈЕ)	ОУ „25 Мај“ нас. Ченто.		
ЧУЧЕР САНДЕВО	ОУ „Александар Урдаревски“ Сандево		
Вкупно пренесени обврски			11.909.000
БИТОЛА	ОУ „Коле Канински“	реконструкција и санација	
БОСИЛЕВО	ОУ „Гоце Делчев“ ПУ с.Петралинци		
БОГДАНЦИ	ОУ „Петар Мусев“ Богданци		
ВЕЛЕС	ОУ „Стојан Бурчески Буридан“ ПУ с.Сујаклари		
ВИНИЦА	ОУ „Гоце Делчев“ ПУ Истибања		
ВИНИЦА	ОУ „Славчо Стојменски“ ПУ с.Градец		
КАРБИНЦИ	ОУ „Страшо Пинџур“ ПУ с.Крупиште		
ОХРИД	ОУ „Кочо Рацин“		
ПЕХЧЕВО	ОУ „Ванчо Китанов“		
ЦЕНТАР (СКОПЈЕ)	ОУ „Кочо Рацин“		
ЦЕНТАР (СКОПЈЕ)	ОУ „Димитар Миладинов“		
Нови реконструкции и санации 2012 година			10.341.000
Стручно-технички надзор			400.000
Техничка документација, елаборати и други непредвидени/итни/неодложни работи (елементарни непогоди)			350.000
СЕ ВКУПНО			23.000.000

2. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 41-792/1
28 јануари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1021.

Врз основа на член 42 став 2 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.180/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.2.2012 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА СРЕДНИ УЧИ-
ЛИШТА ЗА 2012 ГОДИНА**

1. Во Програмата за изградба и реконструкција на средни училишта за 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/12) во точка 1, табелите „Опис на градежни интервенции и износи по училишта Потпрограма ТГ – Изградба“ и „Училишта во кои се планира реконструкција и санација Потпрограма ТД – Реконструкција“, се менуваат и гласат:

Опис на градежни интервенции и износи по училишта Потпрограма ТГ – Изградба

Општина	Училиште	Опис	Договор	Исплатено	Остаток до договор	Износ 2012
АРАЧИНОВО	Ново средно училиште	изградба на нов училишен простор				500.000
ДОЛНЕНИ	Ново средно училиште во с.Житоше (истурени паралелки на СОУ „Мирко Милевски“ Кичево)	продолжување со изградба				3.000.000
ГОРЧЕ ПЕТРОВ (СКОПЈЕ)	СУГС „Кочо Рацин“	изградба на нов училишен простор				500.000
КУМАНОВО	СОУ „Наце Буѓони“	изградба на нов училишен простор				1.000.000
МАВРОВО РОСТУШЕ	Ново средно училиште	изградба на дополнителен училишен простор				1.000.000
САРАЈ	Ново средно училиште	изградба на нов училишен простор				500.000
СКОПЈЕ	АСУЦ „Боро Петрушевски“	продолжување со изградба на фискултурна сала				1.000.000
СТРУГА	СОУ „Ибраим Темо“	доградба и надградба	8.836.737	2.536.737	6.300.000	3.400.000
СТРУГА	СОУ „Нико Нестор“	доградба				1.500.000
ШТИП	СОУ „Димитар Мирасчиев“	надградба на кат над работилници во СОУ „Коле Нехтенин“				1.000.000
ШУТО ОРИЗАРИ	Ново средно училиште	продолжување со изградба	90.892.499	9.556.225	81.336.274	15.500.000
Остаток по договори					87.636.274	
Вкупно 2012 година						28.900.000
Стручно-технички надзор						500.000
Техничка документација, елаборати и други непредвидени/итни/неодложни работи (елементарни непогоди)						3.600.000
СЕ ВКУПНО						33.000.000

Опис на градежни интервенции Потпрограма ТД – Реконструкција

Општина	Училиште	Опис	Износ
ЦЕНТАР (СКОПЈЕ)	СОУ „Методи Митевски Брицо“		1.100.000
Пренесени обврски			1.100.000
ВИНИЦА	СОУ „Ванчо Прќе“		
КИЧЕВО	СОУ „Мирко Милевски“ (стара зграда)		
ПЕХЧЕВО	СОУ „Ацо Русковски“ Берово (истурени паралелки во Пехчево)		
ЦЕНТАР (СКОПЈЕ)	СУГС „Владо Тасевски“		
СТРУГА	СОУ „Нико Нестор“		
ШТИП	СОУ „Коле Нехтенин“		
Нови реконструкции и санации 2012 година			17.510.000
Стручно-технички надзор			400.000
Техничка документација, елаборати и други непредвидени/итни/неодложни работи (елементарни непогоди)			990.000
СЕ ВКУПНО (пренесени обврски и нови реконструкции и санации)			20.000.000

2. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-793/1
28 февруари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

дата на Чешката Република за соработка во областа на културата, образованието, науката, младите и спортот („Службен весник на РМ“ бр. 25/12 - додаток Меѓународни договори), е влезена во сила на 24 февруари 2012 година.

8 март 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Никола Попоски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ 1022.

ОБЈАВА

Спогодбата помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар за редовен воздушен сообраќај, склучена на 17 октомври 2011 година, ратификувана од Собранието на Република Македонија со Закон за ратификација на Спогодбата помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар за редовен воздушен сообраќај („Службен весник на РМ“ бр. 25/2012 – додаток Меѓународни договори), е влезен во сила на 7 март 2012 година.

12 март 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Никола Попоски**, с.р.

1023.

ОБЈАВА

Договорот помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар за регулирање на вработување на работна сила, склучен на 17 октомври 2011 година, ратификуван од Собранието на Република Македонија со Закон за ратификација на Договорот помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар за регулирање на вработување на работна сила („Службен весник на РМ“ бр. 25/2012 – додаток Меѓународни договори), е влезен во сила на 7 март 2012 година.

12 март 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Никола Попоски**, с.р.

1024.

ОБЈАВА

Спогодбата помеѓу Владата на Република Македонија и Владата на Чешката Република за соработка во областа на културата, образованието, науката, младите и спортот, склучена на 8 февруари 2011 година, ратификувана од Собранието на Република Македонија со Закон за ратификација на Спогодбата помеѓу Владата на Република Македонија и Вла-

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

1025.

Врз основа на член 114-а од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07, 77/08, 67/09, 88/10, 44/11 и 53/11), министерот за здравство донесе

УПАТСТВО

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ДЕЈНОСТ КОЈА СЕ ОДНЕСУВА НА ПРИМЕНА НА МЕТАДОНОТ ПРИ ТРЕТМАН НА ОПИОИДНАТА ЗАВИСНОСТ

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на примена на метадонот при третман на опиоидната зависност.

Член 2

Начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на Примена на метадонот при третман на опиоидната зависност е даден во Прилог 1, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

За секој поединечен случај, по сопствена оценка, докторот може да отстапи од одредбите на ова упатство во секоја фаза од третманот на пациентот, со соодветно образложение за потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот.

Потребата за отстапување и оценката од став 1 на овој член од страна на докторот соодветно се документира во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува две години од денот на неговото влегување во сила.

Бр. 10-2377/1
13 март 2012 година
Скопје

Министер,
Никола Тодоров, с.р.

Прилог 1. Примена на метадоноот при третман на опиоидната зависност**Акроними:**

СТО	-	Супституциона терапија на одржување
ЛИВЗД	-	Лица кои интравенски злоупотребуваат дрога
СТ	-	Супституциона терапија
ОЗ	-	Опиоидна зависност
ЦИЕЗ	-	Централно и источноевропски земји
ЕМЕА	-	Европска агенција за проценка на медицински продукти
Ме	-	Метадон
Мф	-	Морфин
Хе	-	Хероин
АС	-	Апстиненцијален синдром
ММТ	-	Терапија на метадонско одржување
МТ	-	Метадонска терапија
- UNODC	-	United Nations Office on Drugs and crime
-		
UNAIDS	-	Joint UN Programme on HIV/AIDS

ДЕФИНИЦИЈА И ДИЈАГНОСТИКА НА ОПИОИДНАТА ЗАВИСНОСТ

Опијатиите се група на психоактивни супстанции што се добиваат од растението афион (*Papaver somniferum*), што ги вклучува морфинот, кодеинот и некои други. Терминот „опијати“ се користи исто така и за полусинтетската дрога-хероин, која се произведува од афионовите состојки (37).

Терминот **опиоиди** се однесува на природните и синтетските дроги кои имаат одредени фармаколошки дејствија слични на оние на морфинот (25) делувајќи преку некои или сите опиоидни рецептори (μ , κ и δ) во мозокот. Морфиумот, како и останатите алкалоиди (кодеин, папаверин, тебаин и носкапин (4)) се добиваат од млечниот сок на растението афион (*Papaver somniferum*). Тука спаѓа полусинтетската дрога - хероин, како и синтетички добиените супстанции: метадон, фентанил, петидин-долантин, пиритрамид, буторфанол, трамадол-тродон, фортрал, тилидин-валорон.

Опиоидите се внесуваат во организмот преку уста, на нос, со вдишување на пари создадени со нивно загревање и со инјектирање. Повеќекратно-то користење на опиоидите води до појава на опиоидна зависност, при што временскиот период варира согласно количеството, честотата и на-чинот на администрирање; земајќи ги предвид и факторите на индивидуална вулнерабилност и контекстот во кој се јавува користењето дроги.

Опиоидната зависност е невробиолошко, хронично рецидивирачко растројство на мозокот кое предизвикува големи медицински, социјални и економски проблеми на индивидуата и општеството. Стапката на рецидивност во првата година од лекувањето изнесува 70-80%, без оглед на применетата терапевтска метода. Лицата зависни од опиоиди се под висок здравствен ризик кој вклучува предозирање и **предвремена смрт**, ширење на заразни болести (**ХИВ, Б и Ц жолтица**), лошо соматско и ментално здравје и чести хоспитализации (15). Инјектирањето на дрогите е денес доминантен начин на пренесување на вирусот на **Ц жолтицата** (37). Постои силна врска помеѓу опиоидната зависност и **криминалното однесување** (37).

Во документот на СЗО, UNODC и UNAIDS (37) дефинирани се клучните елементи на опиоидната зависност:

- силна желба или чувство на присила да се земат опиоиди;
- тешкотии во контролата на однесувањето кое води до земање на опиоиди;
- состојба на апстиненцијална криза при прекин или намалување на употребата на опиоиди;
- податоци за толеранција, како на пр. потреба од зголемени дози за да се постигнат ефекти претходно постигнувани со помали дози;
- прогресивна негрижа за други видови задоволства или интереси и
- продолжување на користење на опиоиди наспроти евидентните сеопфатни штетни последици.

Според МКБ 10-та Ревизија (1992), во делот Душевно растројства и растројства во обносните настанати поради употреба на психоактивни супстанции (Ф10-Ф19), под шифрата Ф11 сместени се Душевно растројства и растројства во обносните предизвикани со употреба на опијати.

Една од категориите е **Синдромот на зависност (Ф 11.2)** (во понатамошниот текст Опиоидна зависност - ОЗ) кој е опишан како група на феномени во поведението, сознанието и физиологијата, што се развиваат по повторна употреба на супстанции и кои типично вклучуваат:

- **силна желба да се земе дрогата;**
- **тешкотии при контролата на нејзината употреба;**
- **истрајување при употребата наспроти штетните последици;**

- **давање најголемо предимство на употребата на дрога пред другите активности и обврски;**
- **зголемена толеранција; и**
- **понекогаш состојба на телесна апстиненцијална криза.**

ТРЕТМАН НА ОПИОИДНАТА ЗАВИСНОСТ

Од ефикасниот третман на опиоидната зависност, како и кај голем број други хронични заболувања, се очекува да ги намали симптомите, да го подобри функционирањето и да ги намали рецидивите на болеста, особено оние со сериозни здравствени, социјални и економски последици.

Главна цел на третманот е да им помогне на лицата зависни од опиоидни дроги да ревоспостават контрола врз нивните животи.

Третманот на опиоидната зависност е важна стратегија која треба да биде насочена кон разрешување на здравствените и на социјалните последици на зависноста од дрога на индивидуално, семејно и социјално ниво. Неуспехот во обезбедувањето на адекватен третман за лицата зависни од опиоидни дроги секогаш скапо го чини здравствениот систем и општеството во целост. Како и кај другите здравствени состојби (пока-чен крвен притисок, шеќерна болест, болести на срцето и др.), лицата зависни од опиоиди можат да ја стабилизираат нивната состојба со менување на однесувањето, поддржано од соодветната примена на лекови.

Принципи за лекување на зависност од дроги според NIDA (23):

1. Не постои еден вид третман кој ќе биде ефикасен за сите индивидуи;
2. Лекувањето треба да биде достапно, а пресудно е создавањето можност лицата зависни од дрога да влезат во третман тогаш кога се за тоа подготвени;
3. Ефикасен е оној третман кој се справува со различните потреби на индивидуите, а не само со нивната злоупотреба на дрога;
4. Терапевтскиот пристап треба да е прилагоден на возраста, полот, етничката припадност и културата на индивидуата;
5. Задржувањето во третманот за соодветен период време е клучно за ефикасноста на третманот. Бидејќи пациентите често го напуштаат третманот предвреме, програмите мора да вклучат и стратегии за задржување на пациентите во третман;
6. Советувањето (индивидуално и/или групно) и другите бихејвиорални терапии се значајни компоненти на ефикасниот третман на зависноста;
7. Детоксикацијата е само прва скала на третманот на зависноста, и доколку е оставена сама, дава мали резултати кај долготрајната злоупотреба на дрога;
8. Метадонот помага на лицата зависни од хероин или други опијати да ги стабилизираат своите животи и да ја намалат злоупотребата на нелегални дроги. Налтрексонот е исто така ефикасен за некои лица зависни од опијати, како и за лица кои се зависни од опијати и алкохол;
9. Можната злоупотреба на дрога за време на третманот треба континуирано да се следи;
10. Лекувањето не мора да биде доброволно за да биде ефикасно;
11. Програмите за лекување треба да обезбедат помош и советување за ХИВ/СИДА, Б и Ц жолтица, туберкулоза и други инфективни болести, како и совети за менување на ризичните обрасци на однесување;
12. Оздравувањето од зависноста може да биде долготраен процес и често може да се одвива низ бројни терапевтски обиди. Вклучувањето во групите за самопомош за време и после третманот, често помага во одржувањето на апстиненцијата.

Документот на СЗО и UNODC (32) нагласува девет клучни принципи за развивање на сервиси за третман на растројства поврзани со користењето дроги: ■

1. Достапност и пристапност на третманот за зависност од дроги
  - Географска пристапност, дистрибуција и поврзаност;
  - Флексибилно работно време;
  - Законска основа;
  - Достапност на сервиси со низок праг;

- Обезбеденост со здравствено осигурување;
  - Културна и родова сензитивност и пријателски однос на персоналот кон корисниците.
2. Проценка, дијагноза и планирање на третманот
  3. Лекување што се базира на информации добиени од доказите и добрата пракса
    - Фармаколошки и психолошки интервенции кои се базирани на докази и добрата пракса;
    - Утврдено е дека доволното траење на третирањето и долготрајните терапевтски програми се најефикасна стратегија за третман на комплексните хронични болести и превенцијата на повторното земање дроги.
    - Интеграција на психосоцијалните и фармаколошките методи за лекување;
    - Учество на мултидисциплинарните тимови во лекувањето;
    - Краткотрајни интервенции кај лица кои експериментираат или повремено користат дроги;
    - Теренска работа и интервенции со низок праг на задршка;
    - Медицински надгледувано впуштање кај тешка зависност;
    - Користење на лекови за одржување со докажана ефикасност;
    - Групи за самопомош;
    - Едукација на професионалци.
  4. Третман на зависноста од дроги, човекови права и достоинството на пациентите;
  5. Фокусирање на посебни подгрупи и услови (адолесценти, жени, бремена жени), лица со медицински коморбидитет (хепатитис Б,Ц, ХИВ, Туберкулоза, цироза), сексуални работници, етнички малцинства, лица на улица;
  6. Третманот на зависностите и системот за кривична правда (во затворите);
  7. Вклученост на заедницата, активно учество и ориентација на пациентите;
  8. Клиничко раководење на третманот за зависност од дроги;
  9. Стратешко планирање, развој и координација на сервисите.

МЕСТОТО И УЛОГАТА НА СУПСТИТУЦИОНАТА ТЕРАПИЈА ПРИ ТРЕТМАН НА ОПИЈАТНАТА ЗАВИСНОСТ

Супституционата терапија („агонистичка фармакотерапија“, „терапија на надоместување со агонисти“, „агонист-асистирана терапија“) е давање на препишана психоактивна супстанца, под медицинска супервизија, фармаколошки поврзана со онаа што ја предизвикала зависноста, на лицата што се зависни од психоактивната супстанца, а за да се постигнат дефинирани цели во третманот. Супституционата терапија е широко применувана при никотинската и опиоидната зависност.

Според документот на СЗО, UNODC и UNAIDS, супституциона терапија е оној третман кој ги исполнува следните критериуми (37):

- лековите кои се користат за СТ се потполно евалуирани,
- третманот се спроведува од акредитирани професионалци во рамки на призната медицинска пракса и
- постои соодветно клиничко следење.

Супстанции погодни за СТ на ОЗ се оние кои имаат одредени особини на опиоиди и врзувајќи се за опиоидните рецептори во мозокот ги нама-луваат ефектите на хероинот или на друга опиоидна дрога, а едновременно спречуваат појава на апстиненцијален синдром и ја намалуваат Игладта за дрогав. Се очекува да имаат подолготрајно дејство отколку дрогата што ја заменуваат, со што се одложува појавата на апстиненцијалниот син-дром и се намалува честотата на администрирање, па оттука земањето на неопходниот лек го намалува нарушувањето на нормалните животни активности. Од друга страна, за разлика од нелегалните дроги кои лицата зависни од дроги најчесто ги инјектираат или инхалираат, препишаните лекови за СТ обично се администрираат преку уста, во форма на таблети или раствор, со што значително се намалуваат последиците од инјектирањето.

Заеднички став на агенциите на ОН (WHO/UNODC/UNAIDS): „... *Супституционата терапија на одржување е една од најефикасните видови третман за опиоидната зависност, бидејќи влијае на намалувањето на ризиците поврзани со злоупотреба на дроги. . . Спроведувањето на СТ, водена од истражувачките резултати и поддржана од соодветна евалуација, обука и акредитација, треба да биде прифатено како важна можност за третман во заедниците кои се со висока преваленца на опиоидна зависност, особено во оние во кои инјектирањето на опиоиди ЛИВЗД ги сфаќа под висок ризик за трансмисија на ХИВ и други по крвен пат преносливи вируси“ (37).*

Според истиот документ терапијата на одржување треба да биде ефикасен, безбеден и економски оправдан модел во справувањето со ОЗ (37).

Под терминот **супституциона терапија најчесто се мисли на супсти-туциона терапија на одржување.**

ИНДИКАТОРИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ЕФИКАСНОСТА НА СТ ПРИ ТРЕТМАНОТ НА ОЗ:

- Намалено или прекинато користење на нелегални опиоиди
- Намален морталитет и морбидитет поврзан со користењето нелегални опиоиди
- Превенција на штетните последици поврзани со користењето на нелегални опиоиди
- Подобрен квалитет на живот на индивидуата и на пошироката општествена заедница
- Достапност на СТ
- Вклучување на сет на фармаколошки и психосоцијални интервенции
- Следење на индивидуалните потреби на клиентите
- Економска оправданост
- Должината на лекувањето (Позитивните резултати од лекувањето се пропорционални со должината на лекувањето)

Преишчувањето на СТ и администрирањето на опиоидните агонисти на лицата зависни од опиоиди, која се одвива во рамките на прифатената ме-дицинска доктрина и практика, потврдена од овластени авторитети, е во согласност со Конвенцијата за наркотични дроги и психотропни суп-станции од 1961 (30) и 1971 (31).

Во Република Македонија со Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции (Сл.весник на Р.М. бр.103/08) регулиран е увозот, извозот и транзитот на овие супстанции (чл. 38); поседувањето и набавката на истите во медицински цели (чл. 40); а во чл. 49 пропишани се правилата за издавање на потврда од страна на Бирото за лекови. Со Правилникот за начинот на пропишување и издавање на лекови на рецепт (Сл. весник на РМ 153/08), регулирано е пропишувањето и издавањето и на лековите кои содржат опојни дроги.

ФАРМАКОЛОШКИ СУПСТАНЦИ ШТО СЕ КОРИСТАТ ЗА СУПСТИТУЦИОНА ТЕРАПИЈА НА ОПИОИДНАТА ЗАВИСНОСТ

Во светот актуелно се користат следните фармаколошки супстанции за СТ на опиоидната зависност :

1. **МЕТАДОН** (methadone) - Види во продолжение
2. **БУПРЕНОРФИН** (buprenorphine) види Протокол за Бупренорфин
3. **ЛААМ (Levo-alpha-acetylmethadol)** - *ЛААМ се применува во САД, но во земјите на ЕУ е повлечен по препорака на Европската агенција за проценка на медицинските производи (ЕМЕА), поради сомнеж од можни негативни ефекти врз срцевата функција (5).*
4. **МОРФИН кој полека се ослободува (Slow release morphini)**
5. **DIHIDROCODEINE**
6. **ХЕРОИН (diacetylmorphine)**

СЗО ги вклучи опиоидните агонисти метадон и бупренорфин на нивната модел листа на есенцијални лекови како резултат на медицината базирана на докази (35). Пристапот до есенцијалните лекови претставува исполнување на човековите права во однос на здравјето, согласно меѓународните закони (14).

Во споредба со детоксикацијата или отсуството на третман, метадонот и бупренорфинот значително го намалуваат користењето дроги и го зголемуваат задржувањето во третманот (36).

ОПШТО ЗА МЕТАДОНОТ (Methadone)**1. Фармаколошки особини**

Метадонот (Methadone hydrochloride, или 6-dimethylamino-4,4-diphenyl-3-hepta-none hydrochloride) е синтетски опиоиден агонист, со силно и долготрајно аналгетично дејство. Во фармаколошка смисла метадонот е потполна замена на морфинот (10 мг Мф одговараат на 7,5 мг Ме). Многубројните дејства на Ме квантитативно се слични на оние со хероинот или Мф, со најизразено дејство врз ЦНС и врз органите составени од мазни мускулни влакна. Поради неговите фармаколошки дејства како аналгетик и агонист на опијати, во медицинската практика се користи како моќен аналгетик од периодот на неговата синтеза во 1943 год., а од средината на 60-тите при третманот на лица зависни од опијатните дроги. Во сов-ремената медицина Ме продолжува да се применува како аналгетик при нарушени здравствени состојби следени со хронични интензивни болки, а најчесто кај пациенти со малигни заболувања.

Ме се применува во третманот на лицата зависни од опиоиди, во детоксикациони програми и како терапија за одржување со метадон. Тој предизвикува фармаколошки вкрстена толеранција со хероинот и поради тоа паралелната злоупотреба на хероин од лице кое е на адекватна дневна терапевтска доза Ме, нема да предизвика очекуван ефект на еуфорија.

Ме добро се апсорбира во гастроинтестиналниот тракт; има многу до-бра биорасположивост, од (80-95%); има полуживот од околу 24 часа (15-55), со можни индивидуални варијации (10-80 часа); и кога се дава во адекватна дневна терапевтска доза пациентот има потреба од него само еднаш дневно. Главното место на биотрансформација на Ме во органи-змот претставува црниот дроб, со помош на ензимот СУР3А4. Од органи-змот се елиминира во форма на метаболити добиени при биотрансформа-цијата и преку екскреција на самиот Ме преку урината и изметот.

Даден преку уста, Ме е приближно за половина послаб отколку кога се дава парентерално. Давањето преку уста доведува до задоцнет почеток на дејствувањето и до побавно достигнување на максимална концентрација во плазмата, но и до подолго траење на терапевтското дејство.

На комерцијалниот пазар Ме се појавува под различни фабрички имиња (Хептанон, Амидон, Аданон, Долфин, Поламидон, Метадон).

2. Несакани дејствија

Метадонот предизвикува зависност.

Употребата на Ме доведува до развивање на толеранција, психичка и физичка зависност, па поради тоа може да биде злоупотребуван.

Наглото прекинување на метадонската терапија може да биде и животнo загрозувачко, поради појава на апстиненцијален синдром кој е квалитативно сличен на оној кај Хе или Мф, но почнува побавно, трае подолго и симптомите му се поблаги. Поради тоа, одлуката за прекинување на метадонската терапија треба да биде донесена во соработка на лекарот со пациентот, со крајна внимателност, строго селективно и со почитување на препораките за постапно намалување на метадонската дневна доза содржани во ова Упатство.

Поради тоа, метадонон треба да се прекинува согласно со постојниот законски прописи за прекинување на дроги и на други психотропни супстанции.

Несакани дејства на метадонот по системи:

- *Веѓепајивен систем:* вртоглавица, наузеја, повраќање, зголемено потење, сува уста, нарушување во видот, црвенило на лицето, брадикардија, палпитации и синкопа, опстипација.
- *Кожа:* потење и зголемена температура на кожата (како резултат на ослободен хистамин).
- *Централен нервен систем:* еуфорија, дисфорија, главоболки, ин-сомнија, нарушена концентрација, возбуда, дезориентација.
- *Гастроинтестинален тракт:* анорексија, опстипација и спазми на билијарниот тракт.
- *Кардиоваскуларен систем:* хипотензија, брадикардија, срцев застој.
- *Респираторен систем:* респираторна депресија.
- *Генитоуринарен тракт:* ретенција на урината и/или одложено мокрење, антидиуретски ефект, намалено либидо или потенција.
- *Алергија:* пруритус, уртикарија, црвенило по кожата, едем, ретко хеморагична уртикарија.
- *Системски несакани ефекти:* зголемување на телесната тежина, задршка на течности со отоци, слабост.

Помал број од наброените несакани ефекти почесто се јавуваат кај акут-ната отколку кај хроноичната примена на метадонот, а со тек на времето најголемиот број од наведените симптоми се губат. Сепак, опстипацијата, потењето и нарушениот сон често долго перзистираат. Општо земено, овие непријатни и вознемирувачки знаци, иако можат да траат подолго во текот на третманот, практично немаат посериозни медицински после-дици по пациентот. Од друга страна, тие се јавуваат кај помалку од 20% од лицата на метадонска терапија (29).

Освен наведеното, Ме може да ги намали физичката и психичката способност за извршување на тешки и сложени задачи, како што се управување со моторно возило или со машини и др. апарати, што е особено често на почетокот од лекувањето, или кај пациенти кај кои не е постигнат добар терапевтски одговор.

ВАЖНО!

Долготрајната метадонска терапија, која е целосно прифатена и во стабилна дневна доза, вообичаено не влијае на способноста за управување со моторно возило.

Главна опасност при примена на метадон е опасноста од предозирање.

(Види: Постапка при предозирање со опијатив)

**ЗА СЕ ОВА НАВЕДЕНО ПАЦИЕНТОТ ТРЕБА ДА СЕ ИНФОРМИРА
И ДА СЕ ПРЕДУПРЕДИ.**

3. Предозирање со меџадон (види на стр. 43)

4. Контраиндикации

- Преосетливост на меџадонон или на другиите состојки на производот
- Панкреатитис
- Акутен абдомен
- Акутна интермитентна порфирија
- Истовремена администрација со МАО инхибитори
- Истовремена администрација со Naltrexon, Naloxon
- Истовремена администрација со трамадол
- Истовремена администрација со бупренорфин

5. Мерки на претпазливост

Ме треба да се применува крајно внимателно и само доколку неговата примена се процени за неопходна, во следните случаи:

1. *При повреда на главата и состојба на зголемен интракранијален притисок:*
Ако постои зголемен интракранијален притисок, метадоноот значително ги зголемува депресивниот ефект врз дишењето, како и притисокот на церебралниот ликвор. Освен тоа, опијатните дроги имаат и споредни дејства (седација, сомноленција) кои кај лица со повреда на главата клиничката слика ја прават нејасна.
2. *При астма и други респираторни заболувања:*
Кај лицата со акутна астматична криза, со хронично опструктивно белодробно заболување или со pulmonale, Ме треба да се употребува внимателно. Исто така, Ме треба да се дава внимателно и кај лицата со значително намалена респираторна резерва, претходна респираторна депресија, хипоксија или хиперкапнија. Кај наведените пациенти и вообичаените терапевски дози Ме можат да предизвикаат апнеа.
3. *При општување на црниот дроб:*
Оштетениот црн дроб може да доведе до промени во елиминацијата на Ме, поради што е потребно приспособување на дозата.
4. *При бубрежна инсуфициенција:*
Поради намалената гломеруларна филтрација можна е кумулација на Ме, поради што е потребно претпазливо дозирање и приспособување на дозата и дозните интервали.
5. *Кај лицата склони кон низок крвен притисок:*
Метадоноот може да предизвика тешка хипотензија
6. *При примената на метадоноот со други лекови што го зголемуваат ефектите на метадоноот или го зголемуваат неговото плазма ниво (амитриптилин, циметидин, диазепам, акутна употреба на алкохол, furoxamin, ketoconazol, уринарни алкализатори).*
(Види: Интеракции со други лекови и супстанции !!!)
7. Лица што земаат фенотијазини или се под дејство на анестетик

8. Интеракции на метадоноот со други лекови

8.1. Лекови и супстанции што го намалуваат плазма нивото на метадоноот, или го намалуваат ефектите на метадоноот

- **Фенитоинот** (антиепилептик) ги намалува ефектите на метадоноот. Механизам на дејство - стимулира ензими што го метаболизираат метадоноот.
- **Карбамазепинот** (Тегретол, Епиал) го намалува нивото на метадоноот и на неговите ефекти. Механизам на дејство - стимулира ензими што го метаболизираат метадоноот.
- **Барбитурати** (фенобарбитон) го намалува нивото на метадоноот, но сепак ја засилува седацијата. Механизам на дејство - депресија на ЦНС, но и стимулира ензими со што го зголемува метаболизмот на метадоноот.

- **Тродон** (види контраиндикации)
- **Налтрексон, Налоксон** го блоkira дејството на метадоноот. Механизам на дејство - антагонист (види контраиндикации)
- **Бупренорфинот** ги истиснува целосните агонисти кои веќе се врзани за рецепторите и така ги блоkira нивните ефекти доколку се дадат во доза поголема од 8 мг со што предизвикува преципитирачка апстиненцијална криза. Тој не може да биде истиснат од целосните агонисти и има ниска активност, односно ги активира рецепторите само умерено. Механизам на дејство - висок афинитет за рецепторите, ниска активност, споро отстранување од рецепторите (види контраиндикации).
- **Верапамилот** го намалува ефектот на метадоноот. Механизам на дејство - потенцира метаболизирање на метадоноот.
- **Рифампинот** ги намалува ефектите на метадоноот.
- **Витаминот Ц** го намалува ефектот на метадоноот. Механизам на дејство - поради киселата средина се зголемува екскрецијата на метадоноот, инхибирајќи ја реабсорбицијата на метадоноот од бубре-зите, така што поголемо количество од метадоноот се излачува преку бубрезите (кај зголемена киселост на урина полуживотот на метадоноот е од 16-20 часа, а кај алкалната урина, рН 7.8, при третманот на камења во бубрегот полуживотот на метадоноот изнесува 42.1- 8.8 часа).
- Хроничната употреба на алкохол го намалува ефектот на метадоноот.
- **Хепатитите Б и Ц** можат да ја променат фармакокинетиката на метадоноот со што можат да предизвикаат било повисоко или по-ниско плазма ниво на метадоноот.

8.2. Лекови што го зголемуваат плазма нивото на метадоноот или го зголемуваат ефектите на метадоноот

- **Седативите** комбинирани со метадоно можат да предизвикаат поспа-ност, несвесни состојби и предозираност. Тие го зголемуваат ефектот на метадоноот. Бензодиазепините претставуваат најчесто препишувани седативи и лекови за спиење (Апаурин, Дијазепам, Могадон, Флузепам, Рохинол и др.). Механизам на дејство- депресија на ЦНС.
- **Опијати: Хероин, Морфин, Кодеин** - опасно се зголемува ризикот од предозирање. Механизам на дејство-депресија на ЦНС.
- **Клонидинот** го потенцира дејството на ЦНС депресорите вклучител-но на опијатни агонисти (Метадоно), барбитурати, седативи и аналге-тици.
- **МАОИ** заедно со метадоно доведува до возбуда, делириум, покачена телесна температура, пад на крвниот притисок, конвулзии, депресија на дишење. Треба да се одбегнува. Механизмот на дејство е нејасен.
- **Средства што ја зголемуваат алкалноста** на урината (сода бикарбона и др.) го зголемуваат ефектот на метадоноот. Механизам на дејство- намалува екскреција преку урината.

- **Невролептиците од фенотијазинската група** (thioridazine, fluphenazine, promazine, hlorpromazine, levopromazine, promethazine) го потенцираат дејството на метадоноот. Механизам на дејство - депресија на ЦНС.
- **Сулпиридоот** го потенцира дејството на метадоноот. Механизам на дејство-депресија на ЦНС.
- **Антагонистите на Х2 рецепторите** (пр: Циметидин) - лекови за трет-ман на улкус, киселини и рефлукс, го зголемуваат ефектот на метадоноот.
- **Трицикличните антидепресиви** (пр: Амитриптилин) го потенцираат ефектот од метадоноот, доведуваат до зголемена седација и ризик од предозираност. Механизам на дејство - депресија на ЦНС.
- **Еритромициноот** ги зголемува ефектите од метадоноот. Механизам на дејство - намалува метаболизам.
- **Fluoksetine** (Прозак) ги зголемува ефектите од метадоноот. Механизам на дејство-намалува метаболизирање на метадоноот.
- **Fuvoxamine (Avoxin)** го зголемува ефектот на метадоноот.
- **Ketocozazole** (антимикотик) го зголемува ефектот од метадоноот. Механизам на дејство - намалува метаболизирање на метадоноот.
- **Аналгетиците** го потенцираат ефектот на метадоноот, поради што е потребно мерење на дозата.
  - **Акутна употреба на алкохол** го зголемува ефектот на метадоноот. Алкохолот заедно со метадоноот, особено кога е во комби-нација со седативи, доведува до седација, респираторна депресија и голем ризик од предозирање. Механизам на дејство - депресија на ЦНС.
  - **Сокот од грејпфрут** го покачува плазма нивото на метадоноот, а со тоа и неговиот ефект. Механизам на дејство - намалува метаболизирање на метадоноот, преку инхибиција на ензими во црниот дроб кои учествуваат во метаболизмот на метадоноот.
  - **Хепатитите Б и Ц** можат да ја променат фармакокинетиката на метадоноот со што можат да предизвикаат било повисоко, или по-ниско плазма ниво на метадоноот.

6.3. Лекови чија фармакокинетика може да биде променета од метадоноот

- ✓ Метадоноот го потенцира дејството на **Халоперидолоот**.
- ✓ Метадоноот ги намалува ефектите на **трицикличните антидепресиви**, со исклучок на Desipramine, чии ефекти ги зголемува.
- ✓ Метадоноот го потенцира дејството на **оралните антикоагуланти**.
- ✓ **Антихистамините** заедно со опијати даваат халуцинации.

7. Употреба на метадонот за време на бременост

Супституционите терапии за одржување се добро востановени за употреба во бременоста и резултираат со општо подобрување на физичката и психосоцијална благосостојба на мајките и подобар исход за нивните бебиња. Бупренорфинот и метадонот се безбедни лекови за фетусот, иако изгледа дека бупренорфинот е поврзан со помала или пониска инциденца на неонатален апстиненцијален синдром споредено со метадонот (9,16). Поради тоа, бремените жени зависни од опиоиди можат да бидат третирани со Ме уште во текот на првите три месеци од бременоста. Доколку се донесе одлука за започнување со метадонска терапија во текот на бременоста, не се препорачуваат детоксикациони програми и прекинување на метадонската терапија, поради опасност од негативно влијание на апстиненцијалниот синдром врз плодот и врз текот на бременоста, туку стабилно одржување на дневната метадонска доза во текот на целата бременост.

8. Новороденчиња на мајки кои се зависни од опиоиди

За повеќе информации видете Упатство за новороденчиња на мајки кои се зависни од опиоиди

9. Употреба на метадон кај лица со двојна дијагноза (опиоидна зависност и други психички растројства)

Податоци од истражувања покажуваат дека употребата на дрога и други ментални растројства често се јавуваат заедно, односно се коморбидни. Шест од десет лица со проблем на зависност од некоја супстанца истовремено страдаат и од друга форма на душевно растројство (21). Лица со растројства во расположението или анксиозни растројства двојно повеќе страдаат од душевни растројства и растројства во обносните предизвикани со употреба на психоактивни супстанции. Иста е состојбата и во однос на антисоцијално растројство на личност како и растројството на вниманието. Слично на тоа и лицата со душевни растројства и растројства во обносните предизвикани со употреба на психоактивни супстанции двојно повеќе страдаат од растројства во расположението и анксиозни растројства (22).

Поради фактот што присуството на коморбидните состојби кај пациенти кои се поставени на метадонски програм претставуваат најголем ризик за злоупотреба (особено интравенска) на други психоактивни супстанции, неопходно е нивно рано детектирање (прашалници, интервјуа, клиничка евалуација, лабораториски анализи), како и примена на адекватна терапија.

Напомена:

И покрај тоа што метадонот има антиспихотично дејство, во третманот на горенаведените состојби неопходна е примена на соодветна терапија (невролептици, антидепресиви, психостабилизатори и др.). Од друга страна, примената на бензодиазепинската терапија кај овие состојби е контраиндицирана.

Метадонот има седативен и неспецифичен антипсихотичен ефект и затоа, кај овие пациенти треба да се внимава на интеракцијата помеѓу метадонот и другите психофармаци (види интеракции!!!).

10. Употреба на метадонон кај лица инфицирани со ХИВ/СИДА

Во принцип, третманот со метадонон останува ист, без оглед на ХИВ ста-тусот на лекуваното лице. Пожелно е третманот да биде сеопфатен и терапијата за двете состојби (болести) да се добива на едно место. Неопходна е соработка со инфектологот кој го третира лицето заради ХИВ инфекцијата, за да се одбегне потенцијалниот ризик од интеракцијата на метадононот со тие лекови (види интеракција со други лекови!!!).

11. Употреба на метадонон кај лицата зависни од опиоидни дроги кои се во затвор

Лицата зависни од опиоиди кои се на издржување казна затвор или се во притвор, треба да имаат еднакви можности за третман како и останатите лица зависни од опиоиди, а кои се лекуваат во здравствените институции.

На лицата што претходно биле на метадонски третман на одржување, со влегувањето во затвор треба веднаш да им се овозможи продолжување на третманот. Дисконтинуитетот во метадонското одржување може да доведе до високо ризично однесување. По завршувањето на затворската казна, на лицата кои биле на супституционен третман во затвор, треба да им се овозможи истиот да го продолжат во најблиската здравствена институција одредена за тоа. После ослободување од затвор, континуираниот третман како и интеринституциска соработка се неопходни и во тој период го намалуваат ризикот од предозирање и ев. смртен исход.

12. Употреба на метадонон кај лица што злоупотребуваат повеќе дроги, вклучително и алкохол

Најчесто злоупотребувани други супстанции во метадонските програми се: алкохолот, бензодиазепините и други седативи, што претставува сериозен проблем и често бара хоспитален третман со интензивна нега.

За поуспешно справување со злоупотребата на повеќе видови дроги неопходно е пред сè појавата да се дијагностицира. Оптимално е да се воспостави таква терапевска релација при која пациентот може отворено да зборува за оваа тема и да дава податоци базирани на доверба и соработка.

Закани за прекинување на лекувањето при откривање на користење на други дроги не се покажале полезни при третмани базирани на доверба и соработка.

Субдозирањето на метадонон може понекогаш да биде причина за злоупотреба на повеќе дроги (бензодиазепини, хероин, трамадол) вклучително и алкохол, што може да се разреши со покачување на дозата метадонон. Двојната дијагноза (зависност и психичко растројство), исто така, може да биде причина за злоупотреба на повеќе дроги, вклучително и алкохол, а што може да се разреши со вклучување на психофармаци (антидепреси-ви, невротлептици и др.)

Стратегиите за намалување на ризичното однесување во наведените случаи, освен ревизијата на дозата метадонон и вклучувањето на други лекови, кога е тоа неопходно, вклучуваат и зголемена честота на средбите, супервизирано пиење на лекот, како и востановување на реални терапевтски цели.

13. Употреба на метадонон кај лица зависни од опиоиди кои се на хоспитален третман поради друг медицински проблем

При укажана потреба од хоспитално лекување на лице зависно од опиоидна дрога, основно начело е интегративен третман во услови на добра соработка и комуникација помеѓу центрите за третман на зависност и другите болници каде што лицето е хоспитализирано поради друг медицински проблем. Целта е да се овозможи продолжување со метадонската терапија, но исто така и да се оствари медицинскиот третман поради кој е хоспитализиран.

14. Употреба на метадонон кај лица зависни од опиоиди под специјален ризик

Метадононот треба особено внимателно да се дозира и да се дава кај:

- стари лица;
- исцрпени пациенти;
- пациенти со тешки бубрежни и хепатални заболувања;

- пациенти заболени од Морбус Адисон;
- пациенти со хипертрофија на простата; и
- пациенти со стриктура на уретра.

УПАТСТВО ЗА ПРИМЕНА НА МЕТАДОНОТ ПРИ ТРЕТМАН НА ОПИЈАТНАТА ЗАВИСНОСТ

МЕТАДОНСКИ ПРОГРАМИ

Метадонот во програмите со СТ најчесто се дава преку уста (орално), еднаш дневно, со цел да се прекине или намали злоупотребата на нелегалните опиоиди.

Најважен параметар при донесувањето на одлука за преписување на метадон е степенот на зависност од опиоидни дроги.

Метадонските програми најчесто се спроведуваат во вонболнички услови (амбулантски, диспанзерски, дневноболнички), а во одредени ситуации и во болнички услови.

Метадонските програми (33) се разликуваат според начинот на организирање и реализација, и главно се групираат на:

1. Програми за детоксикација и програми за одржување
2. Програми со висок и програми со низок праг

ПРОГРАМИ ЗА ДЕТОКСИКАЦИЈА СО МЕТАДОН	ПРОГРАМИ ЗА ОДРЖУВАЊЕ СО МЕТАДОН
Според должината на третманот: - КРАТКА детоксикација (до 30 дена)	Според должината на третманот: - КРАТКОТРАЈНО одржување (до 6 месеци)

- ДОЛГА детоксикација (до 3 месеци)	- ДОЛГОТРАЈНО одржување (подолго од 6 месеци)
Според местото на спроведување - болничка детоксикација - вонболничка детоксикација	Според местото на спроведување во - вонболнички услови; - болнички третман (неопходен е при дестабилизација и во одделни случаи)

Програми со висок праг:

- Во нив потешко се влегува и можат да имаат поселективни критериуми за прием на лица зависни од опиоиди
- Ориентирани се кон потполна апстиненција од дроги (вклучувајќи и апстиненција од метадон)
- Немаат флексибилни терапевтски можности
- Вклучуваат редовна контрола на дроги во урината
- Нефлексибилна политика на испишување на примените лица (не се толерира нелегална употреба на опиоиди)
- Советувањето и психотерапијата се задолжителни.

Програми со низок праг:

Тоа се програми што имаат тенденција максимално да го фаворизираат вклучувањето на лицата зависни од опиоидни дроги во третманот, а кои не се мотивирани да пристапат во каква било терапевтска релација.

Основната карактеристика на лицата што се вклучуваат во овие програми е недостаток на желба /намера/ волја да прекинат со употреба на нелегална дрога. Ориентацијата на овие програми е насочена кон мотивацијата на лицата зависни од опиоиди да го променат своето зависничко однесување.

Интервенциите со низок праг не ја исклучуваат можноста од чекорење кон третманите со повисок праг, па дури и кон програмите од типот на потполна апстиненција (drug free).

- Во нив лесно се влегува
- Ориентирани се кон намалување на штетите од употреба на дроги
- Нивна основна цел е отстранување на знаците за апстиненцијален син-дром и Гладтав за дрога, и за подобрување на квалитетот на живеење на лицето зависно од опиоиди.

I. ПРИФАЌАЊЕ И ПРОЦЕНКА за вклучување во МТ

1. Прифаќање

При првиот контакт со лицето зависно од опиоиди, важно е да се воспостави атмосфера на доверба, прифаќање и разбирање, за да низ колаборативен терапевтски однос се мотивира лицето за учество во третманот.

2. Проценка- Дијагностичка

Третманот со метадонска терапија може да започне само откако се утврди постоење на опиоидната зависност, согласно дијагностичките критериуми содржани во МКБ 10 Ревизија, од страна на невропсихијатар/психијатар.

Мултипрофесионалниот тим, воден од невропсихијатар/психијатар и, по можност, составен од доктор на медицина и/или доктор специјалист, психолог, социјален работник; учествуваат во проценката на медицинските, психичките (психијатриски), семејните, училишните, финансиските и другите проблеми; заедно со проблемите што се потесно поврзани со злоупотребата на дроги и на други психоактивни супстанции. За таа цел се користи Историјата на болеста за третман со метадон (прилог бр. 1) и други инструменти (Adiction Severity Index), како и батеријата тестови за проценка на психолошката состојба.

Должностите на докторите специјалисти и/или докторите по медицина при приемот е да направат:

1. Интервју со лицето зависно од опиоиди за детални анамnestички податоци
2. Телесен преглед (соматски и невролошки)
3. Проценка на психичката состојба
4. Анализа на урината за присуство на опијати и на други супстанции
5. Увид во резултати од останати параклинички испитувања

II. ИСТОРИЈА НА БОЛЕСТА ЗА ТРЕТМАН СО МЕТАДОН

A/ АНАМНЕЗА

1. **Основни демографски податоци** (идентитет, возраст, пол, семеен, брачен, професионален статус)

2. **Причина за сегашното лекување**
Зошто бара лекување? Зошто токму сега?

3. Адиктолошка анамнеза

3.1. *Возраст и вид на првата употреба на дрога*

3.2. *Сегашна употреба на дрога: вид, начин на употреба, количество, должина на употреба и честотност (дневно, неделно).*

3.3. *Податоци за употреба на други дроги и психотропни супстанции*

3.4. *Претходни третмани на опиоидната зависност (вид, траење и исход од третманот)*

4. **Психијатриски и социјални проблеми поради употребата на дроги, вклучително законски проблеми**

5. **Телесни проблеми поврзани со злоупотребата на дрога**

6. **Податоци за високо ризично однесување** и евентуално инфицирање со вирусот на ХИВ, хепатитис Б И Ц и други по крвен и сексуален пат преносливи инфекции.

7. Лична анамнеза со минати заболувања.**8. Семејна анамнеза****Б/ МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕД****1. Сеопфатен телесен и психијатриски преглед**

А. Соматоневролошки преглед: со фокус на остријата на опиоидниот апстиненцијален синдром (прилог бр.2), инјектирање на психоактивни супстанции, малнутриција, жолтило на склерите и на кожата, тетоважи, пирсинг, знаци и симптоми на хронична хепатална болест, знаци за нетретирана ХИВ инфекција, промени на назален септум и др.

Б. Психијатриски преглед**В. Дојдлiviелни испитувања**

- Психолошки наод и мислење
- Социјална анамнеза

Г. Параклинички испитувања:**1. Комплетни лабораториски испитувања :**

(крвна слика, липиден и глициден статус, хепатограм, HbsAg, Anti HIV, Anti HCV и др.).

2. Скрининг на опијатни и други дроги во урината

Генерално правило: тестот е валиден само ако примерокот на урина е земен под супервизија на родител или медицинско лице.

3. Други медицински испитувања (ЕКГ, ЕЕГ, Ртг и др.)**III. КРИТЕРИУМИ ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ ВО ПРОГРАМИТЕ СО МЕТАДОНСКА ТЕРАПИЈА****Услови за прием:**

1. ПОСТАВЕНА ДИЈАГНОЗА НА ОПИОИДНА ЗАВИСНОСТ според дијагностичките критериуми на МКБ 10-та Ревизија.
Дополнителна медицинска документација со која ја потврдува дијагнозата на ОЗ го олеснува поставувањето на истата.
2. Лицето зависно од опиоиди лично, доброволно и со сопствена писмена согласност треба да прифати супституционен третман со метадон (детоксикација и/или одржување). За таа цел одговорното лице во терапевтскиот тим, лицето зависно од опиоиди, а по можност и еден семеен член потпишуваат Терапевтски договор (Прилог бр. 1).
3. За лица помлади од 18 години со добиена писмена согласност од страна на нивен родител / старател.

IV. ТЕРАПЕВТСКИ ПЛАН И ТЕРАПЕВТСКА ЦЕЛ

По дијагностицирање на опиоидната зависност според критериумите на МКБ 10-та Ревизија следува:

1. Утврдување на **прелиминарен, индивидуално дизајниран, терапевтски план**, (што, кога, кој, како да се превземе, цели на третманот и др). од страна на мултидисциплинарниот терапевтски тим, лицето зависно од опиоиди и по можност најмалку еден семеен член.
2. Детално информирање на лицето зависно од опиоиди за постапките и текот на третманот, со приказ и на други терапевтски пристапи и методи. Се укажува на ризикот, користа и шансите за излекување.
3. Почетната доза метадон се дава веднаш откако ќе завршат сите испитувања.

V. ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ ШТО ТРЕБА ДА МУ СЕ ДАДАТ НА ЛИЦЕТО ЗАВИСНО ОД ОПИОИДИ ПРИ ВКЛУЧУВАЊЕТО ВО ПРОГРАМИ СО МЕТАДОН

Правилното информирање на лицето зависно од опиоиди што се вклучува во програмите со метадон е суштествено за неговата целосна интеграција во терапевтскиот систем. За таа цел задолжителни се следните информации и појаснувања:

1. Цели на третманот

На лицето зависно од опиоиди детално му се објаснуваат целите и очекувањата од ММТ и важноста од нивното постигнување.

2. Информации за метадонот

- 2.1. Дејството на Ме: терапевтски и несакани дејства (предозирање, зависност)
- 2.2. Дозирање: приспособувањето на дозата, одржување на стабилно ниво, постапка на намалување
- 2.3. Начин на подготвување, издавање и земање на лекот,
- 2.4. Правото и условите под кои е дозволено земање Ме за дома,
- 2.5. Безбедно чување на лекот дома и др.

3. Право на лицето зависно од опиоиди примено на лекување

Лицето зависно од опиоиди детално се информира за неговите права:

- здравствен третман без дискриминација,
- почитување на неговата личност и доверливост на информациите за неговото здравје,
- право да биде советуван,
- право да биде информиран за дијагнозата, за терапевтскиот план, за текот на лекувањето, дневната доза и за тешкотиите при лекувањето,
- право да биде информиран за последиците од лекувањето и право да одбие лекување, доза, дијагностичка или тераписка постапка.

4. Обврски на лицето зависно од опиоиди

Лицето зависно од опиоиди детално се информира за неговите обврски:

- редовно да ја посетува здравствената установа,
- редовно и активно да учествува во програмите за лекување,
- активно да соработува со терапевтскиот тим,
- да го почитува куќниот ред и
- да се однесува неагресивно и ненасилнички.

5. Последици од отстапувањето од обврските:

При отстапување од обврските доаѓа до менување на терапевтскиот режим:

- губење на правото на земање терапија за дома, и
- исклучување од програмата и упатување во друга установа, во случаи само на авто и хетероагресивно однесување.

УПАТСТВО ЗА ДЕТОКСИКАЦИЈА СО МЕТАДОН

Детоксикација со метадон означува примена на метадонот за надминување на опиоидниот апстиненцијален синдром, настанат со прекилот употребата на опиоидите. Со помош на оваа постапка, за одреден временски период, лицето зависно до опиоиди се доведува во состојба ослободена од дејството на нелегалните дроги.

Кога е детоксикацијата организирана како цел сама за себе, следена е од висока стапка на рецидивност.

Поради тоа, детоксикационите програми треба да бидат дел од комплексниот процес во кој се придружени од соодветни психо и социотерапевтски и други програмски активности.

ДОЗИРАЊЕ НА МЕТАДОНОТ И ДОЛЖИНА НА ТЕРАПЕВТСКАТА ПРОГРАМА

Во 1990 година СЗО предложи стандардна терминологија за метадонска-та терапија, поделена во четири категории, во кои првите две се:

- I. *Крайќа детоксикација* - до 30 дена
- II. *Долга детоксикација* - до 3 месеци

Програмите за детоксикација со метадон можат да се спроведуваат во болнички и вонболнички услови.

Во текот на програмите за детоксикација (кратка и долга):

1. метадонот треба да се зема секојдневно во здравствената установа и под контрола на медицинскиот персонал.
2. Метадонот не може да се издава, изнесува и носи дома, освен во исклучителни случаи (за време на викенди и празници).

ВНИМАНИЕ!

Програмите за детоксикација не се препорачуваат при третманот на бремена жени и ХИВ позитивните лица.

A/ КРАТКА ДЕТОКСИКАЦИЈА

Кратката детоксикација претставува детоксикација на лицата зависни од опиоиди со примена на Ме **во текот на 1 месец или помалку**, за кое време се очекува дневната доза Ме континуирано да се намалува, до конечно прекинување на крајот од програмата.

ПОСТАПКА:

1. Се започнува со еднократна доза Ме од 10-20 мг. орално.
2. По три часа, доколку знаците на апстиненцијалниот синдром не се купирани, се додаваат уште 5-10 мгр. Ме.
3. Во првите три дена дневната доза Ме треба да изнесува 15-30 мгр.
4. Во 4-от до 7-от ден од првата недела, ако е потребно, дневната доза Ме се наголемува за 5-10 мг.
5. Стабилно ниво на Ме во крвта (Steady state) се постигнува за најмалку 4-5 дена, односно за десетина дена.
6. Покачувањето на Ме не треба да биде почесто од на секои 3-4 дена.
- 7. При кратката детоксикација дневната доза на метадонот изнесува најмногу 80 мг.**

**Основен принцип при зголемување на дневната доза метадон во време на воведување и стабилизација е:
ПОЧНИ СО НИСКА ДОЗА - ПОКАЧУВАЈ БАВНО В
("START LOW - GO SLOW")**

8. Откако ќе се постигне стабилизација на состојбата (т.е. отсуство на субјективни и објективни знаци за АК), стабилизираниот дневна доза метадон се одржува следните неколку дена.
9. Почнувајќи од 10-иот или 15-тиот ден дневната доза метадон континуирано се намалува до 10% на секои три дена.
10. Метадонската терапија треба да заврши најмногу за 30 дена.
11. По престанокот на Ме терапија се препорачува продолжување на терапијата со воведување на антагонистичка терапија (Nemexin) комбинирана со психо и социотерапија.
12. Доколку кратката детоксикација не може успешно да се реализира, се преминува на долга детоксикација.

Б/. ДОЛГА ДЕТОКСИКАЦИЈА

Долгата детоксикација е детоксикација на лицата зависни од опиоиди со примена на метадонот **за период подолг од 1 месец, но најмногу до 3 месеци**, за кој период дневната доза метадон постапно се намалува, до конечно прекинување на крајот од лекувањето.

ПОСТАПКА:

1. Терапевтскиот тим е должен внимателно и детално да ги разгледа резултатите од кратката детоксикација и да предложи продолжување на метадонската терапија подолго од 30 дена; а во донесувањето на конечната одлука активно учествува и лицето

зависно од опиоиди, изразувајќи ја својата одлука и волја преку писмена согласност (потпишување на терапевтски договор).

2. Ако долгата детоксикација се надврзе на кратката, постигнатата стабилна дневна доза Ме не се намалува, туку стабилно се одржува во текот на следниот месец, вкупно околу 2 месеци од поче-токот на Ме лекување.
3. Доколку на самиот почеток од лекувањето е донесена одлука за долга детоксикација, тогаш постапката за воведување и стабилизација се исти како и при кратката детоксикација.
4. Откако ќе се постигне стабилна состојба, во која не се регистрираат знаци за опиоиден апстиненцијален синдром (објективни и субјективни), стабилизираната дневна доза Ме се одржува и во следниот месец.
5. Кон крајот на вториот месец од почетокот на Ме терапија, се започнува со постапно, но континуирано намалување на дневната доза Ме за 10% од дневната доза, на секои 3 дена, до негово конечно прекинување.
6. Целосната постапка за детоксикација треба да заврши за најмногу 3 месеци од првиот ден на примената на Ме.
7. **При долгата детоксикација дневната доза на Ме изнесува најмногу 100 мг.**
8. По завршувањето на долгата детоксикација со Ме се препорачува продолжување на третманот со антагонистичка терапија (Nemexin), во комбинација со други психо и социотерапевтски методи.

УПАТСТВО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ТЕРАПИЈА НА МЕТАДОНСКО ОДРЖУВАЊЕ - М М Т

Според СЗО (38) терминот всупституциона терапија често се користи како еквивалент на всупституциона терапија на одржување. СТ на одржување е еден од најефикасните видови фармаколошка терапија на ОЗ. СТ на одржување при ОЗ е важна компонента на пристапи базирани на заедницата, со тоа што третманот може да се спроведува вонболнички, достигнувајќи висока стапка на задржување во третманот и зголемувајќи го времето и можноста индивидуата да достигне поголеми здравствени, пси-холошки, семејни, работни, живеалишни, финансиски и легални цели до-дека е во контакт со терапевтските сервиси (38).

Терапијата на метадонско одржување се темели врз поставката дека **луѓето можат да се менуваат**, дека можат да го менуваат своето однесување, особено ако им се понудат хумани услови за лекување и ако, **пред сè, се третираат пријателски и со топлина**. Затоа, само во исклучителни случаи може да се одбие повторен прием за лекување на лице зависно од опијатни дроги, кое поради разни причини Јотпадналов од претходното лекување.

Услови за вклучување во ММТ - види услови за прием во програм со метадон.

Во 1990 година СЗО предложи стандардна терминологија за метадонска-та терапија, според која програмите на ММТ се делат на:

1. **Крайко одржување - 3 до 6 месеци**
2. **Долго одржување - идоолго од 6 месеци**

Терапијата на одржување со метадон најчесто се спроведува во вонболнички услови (амбуланта, диспансер, дневна болница и др.); а при дестабилизација и во одделни случаи, неопходен е хоспитален третман.

1. ПОСТАПКА ПРИ ВОВЕДУВАЊЕ ВО М М Т

Определувањето на висината на почетната доза метадон се темели врз индивидуалната клиничка процена, базирана на постапки кои треба да се направат пред првото давање Ме.

За таа цел потребно е:

1. Да се постави дијагноза на опиоидна зависност согласно дијагностичките критериуми на МКБ 10-та Ревизија.
2. Да се поседува документ за утврдено присуство на опијати во мочката.
3. Да се достави документ со резултати од лабораториски анализи на крвта (хепатални проби, крвна слика и др.).
4. Да се следи реагирањето на лицето зависно од опиоиди на определената поединечна доза метадон (објективни показатели и субјективни известувања).

2. ПОЧЕТНА ДНЕВНА ТЕРАПЕВТСКА ДОЗА НА МЕТАДОНОТ- ИНИЦИЈАЛНА ДОЗА

Откако ќе се обезбедат сите предуслови потребни за вклучување во ММТ, се пристапува кон определување на почетната доза Ме.

2.1. Почетната дневна доза Ме се определува според проценката на

објективните знаци на апстиненцијалната криза, предизвикани од адренергичната активност (покачен крвен притисок, забрзан пулс, покачена телесна температура, широки зеници, засилени тетивни рефлекси, фин тремор и засилена моторика на мочното бабуле)

и **субјективните знаци** (вознемиреност, раздразливост, несоница, анксиозност, депресија и Игладваз дрoга).

- 2.2. При јасно утврдена опиоидна зависност, почетната доза Ме изнесува **20-30 мг на ден**, и таа обично е доволна за првиот ден.
- 2.3. Кај лица што земаат хероин интравенски, можна е поголема толеранција кон Ме и поради тоа **може да се започне веднаш со 30 мг метадон**.
- 2.4. Во одредени случаи каде нема сомнеж за толеранцијата, ако е Потребно може да се започне и со доза нешто **повисока од 30 мг Ме** првиот ден.
- 2.5. Ако постои сомневање за степенот на толеранцијата кон опиоидите почетната доза Ме треба да изнесува **само 10 мг**.
- 2.6. Почетната доза Ме има за цел да го ублажи АС поради кој лицето зависно од дроги **најчесто доаѓа и бара здравствена помош**. По елиминирањето на знаците на АС се продолжува со постепено зголемување на дозата на Ме, со цел да се постигне ефикасна дневна терапевтска доза на одржување со Ме.
- 2.7. Најважна терапевтска цел на индивидуалното дозирање на метадонот е да се ублажи ајстиненцијалниот синдром и да се ојсириани Игладџав за дрога, а притоа да не се предизвика седација или еуфорија.**

ШЕМА ЗА ВОВЕДУВАЊЕ И ПРИСПОСОБУВАЊЕ НА ДНЕВНАТА ТЕРАПЕВТСКА ДОЗА МЕТАДОН КАЈ ЛИЦА ЗАВИСНИ ОД ОПИОИДИ СО ОСТРА АК И ВИСОКА ТОЛЕРАНЦИЈА КОН ОПИОИДИ (27)

Ден	Час	Доза во мг	Забелешка
1.	0	20 - 30	Вообичаена почетна доза на Ме
1.	+ 3	5-10	Присутни постојани знаци за АС
1	+ 6	5-10	Присутни субјективни и објективни знаци за АС
2.	0	иста како и претходниот ден	
2.	+ 3	5-10	Присутни субјективни и објективни знаци за АС
3.	0	иста како и претходниот ден	
3.	+ 3	5-10	Присутни субјективни и објективни знаци за АС

4. - 10. Ден	0	иста како и претходниот ден	
4. - 10. Ден	+ 3	5-10	Присутни субјективни и објективни знаци за АС. Постапката може да се повторува секојдневно, со однапред одредена доза, која откако ќе се постигне, повторно треба да се проценува за да се утврди дозата што е доволна за да се постигне стабилизација (steady-state)

3. ПРИСПОСОБУВАЊЕ НА ДНЕВНАТА ТЕРАПЕВТСКА ДОЗА НА МЕТАДОНОТ - ИНИЦИЈАЛНА ФАЗА

- 3.1. По оралното внесување на иницијалната доза Ме максимална концентрација на Ме во плазма се постигнува за 3 часа.
- 3.2. Доколку по три часа од првата доза Ме сè уште постојат знаци на АС, се даваат уште 5-10 мг М.
- 3.3. Следните три часа одново се проценува тежината на АС и ако истиот продолжува да перзистира се даваат уште 5-10 мг М.
- 3.4. Ако е потребно трето покачување на Ме доза во текот на првиот ден, мора да се земат во предвид: степенот на толеранција на Ме кај лицето зависно од опиоиди, како и должината на хероинската злоупотреба пред третман
- 3.5. Ако вториот и третиот ден се уште постојат знаци на апстиненцијална криза, 3 часа по испивањето на вкупната доза Ме од првиот ден, се додаваат уште 5-10 мг. Ме.

4. ПОСТИГНУВАЊЕ НА СТАБИЛНА ДНЕВНА ДОЗА МЕТАДОН - ФАЗА НА СТАБИЛИЗАЦИЈА

- 4.1. Таканареченото стабилно ниво на Ме во плазмата (Steady-state), со кое се постигнува покривање (блокирање) на опиоидните рецептори со Ме, најчесто се постигнува **за 4-5 дена, но понекогаш и за 10 дена**, за кое време неопходно е редовно следење и информирање на лекуваното лице.
- 4.2. Ако се знаците на АС присутни и по десетиот ден, дозата на Ме се зголемува за 5-10 мг дневно, секои 3-4 дена, најмногу на секои 14 дена.
- 4.3. Фазата на стабилизација завршува **ако дозата на Ме остане стабилна над 7 дена**.
- 4.4. **Дневните терапевтски дози Ме се наполно индивидуални.**
- 4.5. Постигнувањето на стабилна дневна терапевтска доза Ме претставува вовед во следната фаза - фаза на одржување со Ме.

Основен принцип при зголемувањето на дневната доза метадон во времето на воведување и стабилизација е:

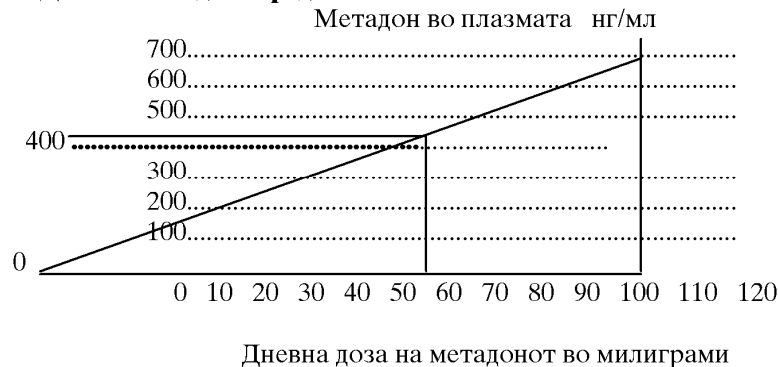
**ПОЧНИ СО НИСКА ДОЗА-
ПОКАЧУВАЈ БАВНО -
ЦЕЛИ ВИСОКО со Ме доза**

(„START LOW- GO SLOW – AIM HIGH")

5. ФАЗА НА ОДРЖУВАЊЕ СО МЕТАДОН

- 5.1.** За најголемиот број лица зависни од опиоиди оптималната доза на одржување се движи помеѓу 80 и 120 мг Ме на ден (+20 мг) и може да биде постигната за 2-6 недели од почетната доза.
- 5.2.** Дневната доза од 80 мг метадон на ден обезбедува просечно околу 400 нг/мл метадон во плазмата, што е приближна идеална терапевтска доза.

Табела 1. Доза на метадон / средни нивоа Ме во плазмата

- 5.3.** Дозите на одржување повисоки од 120 мг/дневно можат да бидат потребни кај некои пациенти, како на пример оние кои се брзи метаболизери на Ме или оние со двојна дијагноза.
- 5.4.** При донесување на одлука за дневни дози повисоки од 120 мг. Ме, се преминува на секојдневен режим, во траење од најмалку 6 месеци.
- 5.5.** Ниските дневни дози Ме (субдози) не гарантираат успешна апстиненција од опијатните дроги, односно не гарантираат прекинување на злоупотребата на Хе и не обезбедуваат задржување во програмата.
- 5.6.** Само мал број пациенти можат ефикасно да се одржуваат на дози помали од 60 мг Ме на ден.
- 5.7.** Траењето на фазата на одржување со Ме варира од неколку месеци, па сè до повеќе години, при што некогаш времетраењето не може да се ограничи.
- 5.8.** Следејќи ја фазата на воведување и стабилизација, пациентите вообичаено треба да се одржуваат на опиоидна агонистичка терапија најмалку 12 месеци со цел да постигнат долготрајни позитивни терапевтски резултати (13).

Препорачлив опсег на дозата на метадон во текот на ММТ (28)

Фаза (коментар)	Цел	Опсег

Почетна доза	Да се ублажи АС	20-30 мг
Рано воведување	Да се постигне прагот на толеранцијата	+/- 5-10 мг (за 3-24 часа)
Доцно воведување	Да се постигне соодветната доза (посакувани ефекти)	+/- 5-10 мг (за 5-10 дена)
Одржување	Да се одржат посакуваните ефекти (steady state) со купирање на опијатните рецептори	Вообичаено 80 - 120 мг +/- 20 мг

6. ПОВТОРНО ПРИСПОСОБУВАЊЕ НА ДНЕВНАТА ДОЗА МЕТАДОН

Состојби при кои е потребно повторно приспособување на дневната доза метадон се:

6.1. **ПРОПУШТЕНИ ДОЗИ - ИЗГУБЕНА И НАМАЛЕНА ТОЛЕРАНЦИЈА**

- 6.1.1. Клинички значаен пад на толеранција може да се појави за само 3 дена по прекиот на МТ. Поради тоа, после период од 3 дена без Ме, при повторно воведување на Ме се препорачува намалување на дневната доза на половина за да се превенира предозирање со Ме поради евентуалниот пад на толеранција.
- 6.1.2. При прекин на МТ од 5 или повеќе денови (13,34) Ме се елиминира од телото поради што треба да се започне со повторно воведување на МТ според протокол, со почетна доза од 30 мг или помалку, а по три дена покачувањето може да се одвива нешто побрзо, за да се постигне претходната стабилна доза Ме.
- 6.1.3. Откако ќе се утврди постоење на толеранција на првата дадена доза Ме, дозата може да се покачува следните неколку дена, се до постигнување на оптималната, индивидуална доза.
- 6.1.4. Ако лекуваното лице зема релативно висока дневна доза, и тоа седмично, и ако се случи да не ја испие ординираната Ме терапија, ако форсираме да ја испие истата, под ризик е за предозирање и смрт.
- 6.1.5. Опасност од предозирање и смрт постои во текот на 14 дена, доколу се дава поголема доза од онаа на која лекуваното лице е толерантно - **кумулятивно предозирање.**

6.2. **ПОВРАТЕНА ДОЗА**

Во ситуации кога испиената доза Ме е повратена, а тоа е видно од стручно лице, дозата може да се надокнади на следниот начин:

- 6.2.1. Ако повраќањето настапило во период до 15 мин. по испивањето на дневната доза Ме, треба да се повтори целата доза;
- 6.2.2. Ако повраќањето настапило во период од 15 до 30 минути од испивањето на Ме, треба да се повтори половина од дозата; и
- 6.2.3. Ако повраќањето настапило во период подолг од 30 минути од испивањето на Ме, не се повторува дозата Ме.

Внимание!

Поради фактот дека не е можно комплетно да се испразни желудникот, дури ни со насилно повраќање, *повторувањето на дозата може да доведе до неочекувано предозирање*. Затоа во вакви ситуации потребна е голема претпазливост и опсервација на лекуваното лице од 3- 24 часа.

**Покачувањето на метадонската доза како награда, или
нејзиното намалување како казна
се контра продуктивни постапки, не се стручни и не се етички.**

7. ТЕХНИКИ НА НАМАЛУВАЊЕ НА ДНЕВНАТА ДОЗА МЕТАДОН

- 7.1. Пациентите треба да се охрабруваат да останат во третман најмалку 12 месеци, а некои и многу подолго, за да достигнат долготрајни промени во однесувањето и во животниот стил.**
- 7.2. Прекинувањето на МТ треба да се одвива бавно и безбедно со намалување на терапевтските дози** во консултација и соработка со мотивиран пациент кој е со добра семејна поддршка а поседува и добро социјално опкружување
- 7.3. При прекин на МТ и постигнување целосна апстиненција, треба да се земе предвид податокот дека 82,1 % од лекуваните лица зависни од опиоиди (според американски искуства) го прекинувањето на МТ во текот на 12 месеци повторно се враќаат на инјавенска употреба на Хе, поради што е препорачливо, по завршувањето на детоксикацијата, при третманот да се започне подготовка за вклучување на антагонисти (tbl. Naltrexon) во терапијата, во комбинација со психо и социотерапија.**

Техники за постепено симнување т.е. намалување на дозата Ме:

- I. Се разликуваат кај секое лице зависно од опиоиди што се лекува.
- II. Искуствата покажуваат дека најдобар пристап е ако дозата на намалување на Ме изнесува 10% од дневната доза Ме со која е постигната стабилизација (Stedy state); при што
- III. *Интервалот на намалувањето на дозите треба да изнесува од 3-4 дена до најдолго 10-14 дена.*

Брзината на намалување на дозата Ме зависи од одговорот на лекуваното лице, кое треба внимателно да се опсервира.

ЗАБЕЛЕШКА:

Без оглед на брзината на намалувањето на дозата на Ме, еден ден ќе се достигне точка кога т.н. Stedy state перфузијата (окупираноста) на опијатните рецептори повеќе нема да биде комплетна и кај голем број лекувани лица може да се јави потреба или вглад за дрогаг. Иако ова може да се случи на која било доза Ме, обично се јавува кога дозите на Ме се движат меѓу **20-40 мг** на ден.

Поради тоа, во оваа фаза докторот треба да биде внимателен лекуваното лице да не започне со замена на Ме со друга дрога или психоактивна супстанца, најчесто алкохол, кокаин,

бензодиазепини или седативно-хипнотични лекови, кон кои брзо може да развие синдром на зависност.

Оваа новосоздадена „супституциона зависност“ може да биде поразорна и од хероинската зависност.

**ОРДИНИРАЊЕ, ПРЕПИШУВАЊЕ, ПОДГОТОВКАТА И ДЕЛЕЊЕ НА
МЕТАДОНОТ**

- 1. Во Република Македонија ординирањето и препишувањето на МТ при третманот на лицата зависни од опиоиди го спроведува невропсихијатар и/или психијатар (24) кој ја завршил предвидената обука во Центарот за превенција и третман на злоупотреба и зависност од дроги и други психоактивни супстанции при ЈЗУ Психијатриска болница Ископјев.**

Во некои земји Ме се препишува од страна на доктори по општа практика (матичен доктор), под супервизија на невропсихијатар/ психија-тар, а кој лекуваните лица го набавуваат во аптеките или им се издава преку амбулантите во примарната здравствена заштита.

- 2. Одговорно медицинско лице го подготвува, дава и/или издава метадонот во растворена форма, во програмите со МТ.**
- 3. Мултидисциплинарниот тим при Центарот за превенција и третман на злоупотреба и зависност од дроги и други психоактивни супстанции при ЈЗУ Психијатриска болница Ископјев остварува континуирана соработка и врши стручна супервизија врз спроведувањето на програмите за третман со метадон во државата.**

МЕСТО И НАЧИН НА ИЗДАВАЊЕ НА МЕТАДОНОТ

МТ може да се спроведува во болнички, дневно болнички, диспанзерски и амбулантни услови.

Спроведувањето на МТ при третманот на лицата зависни од опиоиди се одвива во здравствени организации и институции кои се бават со превенција и третман на злоупотреба на дроги, а кои имаат решение за вршење на оваа дејност од Министерството за здравство на Република Македонија (24).

Според **режимот на издавање**, МТ се дели на:

- секојдневно администрирање на МТ (дневен режим) и
- подготовка и давање на МТ за дома (Take-Home Medication).

А. Секојдневен режим се спроведува:

1. **За време на целиот тек на програмите за детоксикација со Ме (кратка и долга). На почетокот, и во првите 6 до 12 месеци од третманот и одржување со метадон, лекуваните лица се должни:**
  - Секојдневно да доаѓаат во здравствената установа;
  - Да ја пијат МТ пред член од терапевтскиот тим;
  - Да го почитуваат терапевтскиот договор; и
  - Активно да учествуваат во реализацијата на терапевтската програма.
2. При потреба од повисоки дневни дози Ме од 120 мг., лицата зависни од опиоиди должни се, **најмалку 6 месеци**
  - Секојдневно да доаѓаат во здравствената установа,
  - Да ја пијат МТ пред член од терапевтскиот тим,
3. Секојдневниот режим на МТ за одредени пациенти вклучени во ММТ може да трае и подолго. При присутна дестабилизација на пациентот, со одлука на терапевтскиот тим, секојдневниот режим може да се повторува и повеќе пати во текот на третманот.

Б. Давање метадон за дома (Take-Home Medication)

Критериуми за давање на Ме за дома се донесуваат по одлука на терапевтскиот тим, а во соработка со лекуваното лице и семејството.

Критериуми за издавање метадон за дома

1. Лекуваните лица вклучени во програмите за детоксикација со Ме (кратки и долги), како и оние во првите 6 до 12 месеци од ММТ, МТ ја добиваат за дома само за викенд и празнични денови, во договор со членовите на терапевтскиот тим.
2. МТ земена за дома треба да се употребува на ист начин како и во здравствената установа (да се зема во присуство на семеен член, перорално и во определената дневна терапевтска доза).
3. За лицата помлади од 18 години, вклучени во третман со метадонска-супституциона терапија, МТ за дома ја зема исклучиво родител или старател.

ПОСТАПКА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА МЕТАДОН ЗА ДОМА

По истекот на првите 6-12 месеци од вклучувањето во ММТ, можно е зголемување на деновите во кои МТ се издава за дома, како следи:

1. Зголемување на деновите на давање на метадонска терапија за дома за еден работен ден

Ваква одлука се донесува доколку лекуваното лице зависно од опиоиди:

- редовно и уредно ја прима метадонската терапија,
- го почитува терапевтскиот договор,
- активно учествува во сите терапевтски програми и активности,
- 2 пати месечно, во тек на 3-12 месеци има негативни резултати на анализите на урината за присуство на дроги и други ПАС,
- ако нема знаци или известувања за злоупотреба на МТ земена за дома (и.в. самоадминистрирање, зголемување и/или намалување на дневната доза или позајмување/продавање на МТ),
- не употребува алкохол,
- ако е во стабилна психичка состојба,
- го почитува куќниот ред на здравствената установа.

Доколку се исполнети наведените услови, терапевтот или лекуваното лице можат да предложат зголемување т.е. воведување на еден работен ден во седмицата, кога МТ може да ја земе за дома, освен за викенд денови и празници, по избор на лекуваното лице.

Новиот режим на делење МТ трае еден месец, во кој освен позитивниот однос кон лекувањето, се бележат и резултати од следни две контроли на опијати во урината.

2. Зголемување на деновите на давање метадонска терапија за дома за два и повеќе работни денови како и еднаш седмично

По истекот на месецот опишан под точка 1., терапевтот или лекуваното лице предлагаат зголемување на бројот на денови кога МТ се зема за дома за уште еден работен ден, доколку продолжи исполнувањето на критериумите под точка 1; вклучувајќи ги и двата негативни резултати за присуство на дроги и други ПАС во урината во претходниот месец.

Во следните месеци постапно се наголемува бројот на работните денови за кои лекуваното лице може да ја земе МТ за дома, под веќе наведените услови, сè до исполнување на условите за добивање МТ еднаш седмично.

Дополнителни критериуми за безбедно издавање на МТ за дома:

1. Отсуствуваат криминални активности, особено продавање и трговија со дроги во тек на третманот.
2. Подобрени домашни, работни и социјални односи.

Лицето зависно од опиоиди вклучено во ММТ што ги исполнува наведените критериуми за земање на МТ за дома редовно еднаш седмично, во работен ден, има обврска еднаш неделно дневната доза Ме да ја пие пред член на терапевтскиот тим, а МТ за следните 6 дена ја добива за дома.

Во сезоната на годишни одмори, за патувања поврзани со работа и во не-кои посебни прилики, МТ може да се добие за период до 15 дена.

ИСКЛУЧУВАЊЕ ОД ММТ

Најголемиот број стручни лица сметаат дека исклучувањето од ММТ е оправдано само во исклучителни случаи (грубо непочитување на терапевтските правила и договори, особено продавање на метадонот земен за дома, неконтролирана агресија, виолентност, обиди за самоубиство, тешка психоза и др.).

При донесувањето на одлука за исклучување на лице зависно од опиоиди од третманот, т.е. негов испис, секогаш треба да се има предвид дека зависноста од опиоиди е хронична болест со егзацербации и ремисии.

Исклучувањето од ММТ би довело до состојба во која голем број лица зависни од опиоиди (хероин) би се изложиле на повторна употреба на дрога, криминал и на можност од зараза со вирусите на ХИВ и хепатит и/или со сексуално преносливи болести.

Затоа, лице зависно од опиоиди за кое е донесена одлука да се исклучи, т.е. испише од ММТ, треба да се упати на лекување во друга установа, каде мора да се обезбеди континуитет во метадонската терапија, а не да биде препуштено само на себе.

ОБЈЕКТИВНИ ЗНАЦИ НА ПРЕДОЗИРАНОСТ СО МЕТАДОН

Знаци за предозирањето со метадон:

- стеснети зеници,
- клатење на главата (nodding),
- чешање, гребенење на лицето или носот,
- наузеја (кај нови пациенти).

Наведените знаци не се присутни секогаш и не кај сите предозирани лица. Кај некои, наместо наведените знаци, може да се јави седација, а понекогаш некои се чувствуваат само благо стимулирани, еуфорични.

Знаци за ТЕШКО предозирање со Метадон

1. Депресија на ЦНС манифестирана со екстремна сомноленција која напредува кон сопор и кома,
2. Респираторна депресија манифестирана со брадипнеа, Chain-Stock-ово дишење и цијаноза
3. Циркулаторна депресија манифестирана со брадикардија, хипотензија, циркулаторен колапс и запирање на работата на срцето.
4. Некардиоген пулмонален еден

5. Епилептични напади
6. Максимално стеснети зеници и без реакција на САК,
7. Олабавеност на скелетните мускули,
8. Студена и влажна кожа

Кај **ОСОБЕНО ТЕШКОТО** *ипредозирање* (кај интравенски употребен Ме) може да настапи:

- апнеја
- циркулаторен колапс
- запирање на работата на срцето
- кома и
- смрт

ПОСТАПКА

1. **Итно воспоставување на дишењето**, со монтирање airway и со потпомагано и контролирано дишење.
2. **Контрола и следење на кардиоваскуларниот систем**
3. При предозирање со опиоиди (метадон) веднаш и во текот на транспортот се дава опиоиден антагонист *Amp. Naloxone a 0,4 мг/1мл* i.v. и итно се упатува предозираниот лице во специјализирана институција или одделение (клиника или одделение за токсикологија)
4. *Amp. Naloxone 0,4-2 мг* и.в се дава на секои 2-3 мин доколку состојбата не се подобри, до максимална доза од 10мг. Доколку не е можна и.в. апликација се дава s.c. на секои 5 мин, а само во исклучителни случаи кога не е можно да се аплицира во вена се дава и i.m. (2).
5. Ако после повторени апликации на Naloxone состојбата не се подобрува, значи дека не станува збор за труење предизвикано од опиоидна дрога (Me, Xe, Mф).
6. Бидејќи Me дејствува долго (36 до 48 часа), а опиоидниот антагонист е со кратко дејство (околу 0,5 часа при i.v. апликација и околу 2,5 часа при i.m. и s.c. апликација), предозираниот лице треба да се опсервира и дозите на наркотичниот антагонист треба да се повторуваат за да не дојде до секундарно предозирање.
7. Опиоиден антагонист не треба да се дава ако нема клинички значајна депресија на дишењето и на кардиоваскуларниот систем.

ОБЈЕКТИВНИ ЗНАЦИ НА НЕДОВОЛНО ДОЗИРАЊЕ НА МЕТАДОНОТ (СУБДОЗИРАЊЕ)

Во фазата на воведување на МТ, пациентите можат да покажат знаци на АС кои се последица на недоволната доза МТ, а што треба да се разликува од несаканите дејства на Ме.

При субдозирање на метадоноот можат да се јават следните знаци (сите или дел од нив):

- солзење,
- течење на носот,
- кивање, просевање,
- раздразливост,
- забрзано дишење,
- ежење,
- покачена температура,
- чувство на студ,
- налети на топлина што се изменуваат со налети на студенило,
- немир,
- слабост,
- анксиозност,
- депресија,
- широки зеници,
- тремор,
- тахикардија,
- абдоминални болки,
- болки низ телото,
- неволеви грчеви,
- клоцање со нозете,
- губење на апетит,
- наузеја,
- повраќање,
- интестинални спазми и
- губење на телесната тежина.

ПОСТАПКА:

Неопходно е ревидирање на дневната терапевтска доза метадон до целосно елиминирање на наведените симптоми.

Прилог бр. 1

ТЕРАПЕВТСКИ ДОГОВОР

Склучен помеѓу Терапевтскиот тим на ЗО _____ и лицето зависно од опиоиди _____ со м.б. _____ примено на лекување во оваа ЗО од _____

Во присуство на мојот/моите родител/и или старател/и _____ денес на ден _____ 20__ год. доброволно и со целосно разбирање и готовност за успешно лекување го прифаќам овој Договор и со мојот потпис потврдувам дека, во интерес на моето здравје и доброто на моето семејство, се обврзувам дека ќе ги почитувам следниве правила:

1. Во целост ја прифаќам Терапевтската програма и куќниот ред на ЗО.
2. Активно ќе учествувам и ќе соработувам во сите активности предвидени со Програмата.
3. Редовно и целосно следејќи ги препораките на мојот терапевт ќе ја примам препишаната терапија.
4. **Со другите пациенти и со персоналот ќе се однесувам со почит, разбирање и доверба.**
5. Сè додека сум на лекување во оваа ЗО, освен препишаната доза метадон (хептанон) **нема да употребувам ниту една друга дрога, алкохол или лекови за смирување, за спиење или лекови против болка.**
6. **Метадонот (хептанонот) ќе го употребувам само во препишаната доза и на препишаниот начин.**
7. **Редовно ќе доаѓам на контролни прегледи,** кога е потребно и со еден од родителите и **активно ќе учествувам во сите форми на лекувањето** што ќе ми бидат предложени од Терапевтскиот тим. Секое недоаѓање на договорениот разговор со член на терапевтскиот тим или неприсуство во терапевтската програма, ќе се смета за нејзино прекршување, а ако се повторува ќе предизвика промена на терапевтскиот режим (губење на правото за земање на метадон за дома, промена на честотата на посетување на определени терапевтски состаноци и сл.).
8. **За секоја промена на мојата здравствена состојба** или други важни промени, како и **за пропишана терапија во друга здравствена установа, веднаш ќе го известам** терапевтскиот тим.
9. **Редовно ќе давам урина за контрола на содржината на дрогите.**
10. **Секое подметнување на туѓа урина или доколку во мојата урина биде најдена која било дрога** (освен метадон) или **психотропна супстанца што не ми е пропишана,** автоматски ќе предизвика промена во терапевтскиот режим (губење на право за земање метадон дома, промена на честотата на посетување на определени терапевтски состаноци и сл.).
11. **Секое самоволно прекинување на лекувањето, агресивно однесување, физичка и/или вербална закана, како и носење ладно и огнено оружје во ЗО, ќе значат автоматско прекинување на лекувањето и упатување во друга соодветна установа.**

За Терапевтскиот тим,

Потпис на пациентот

Потпис на родителот

Овој договор е составен дел на севкупната медицинска документација

Прилог бр.2

СКАЛА ЗА ОЦЕНА НА ОСТРИНАТА НА СИМПТОМИТЕ НА АПСТИНЕНЦИЈАЛНАТА КРИЗА (26)

Ден на оценување _____

Оценувач _____

Знак	нема	има
Широки зеници	0	1-3
Прозевање	0	1-3
Ринореја	0	1-3
Солзење	0	1-3
Потење	0	1-3
Тремор	0	1-3
Пилоерекција	0	1-3
Губење на апетит	0	1-3
Вознемиреност	0	1-3
Повраќање	0	1-3
Температура*	0	1-3
Покачен крвен притисок **	0	1-3

Вкупен скор _____

- * 1= температура од 37-38° Ц
2= температура од 38.1-39° Ц
3= температура над 39° Ц

- * * 1 = 140/95- 150/100 mmHg
2 = 151/101- 159/105 mmHg
3 = над 160/110 mmHg

Вкупен скор:

- 0** = нема знаци на апстиненцијална криза
1-10 = знаци на блага апстиненцијална криза
11-22 = знаци на средна апстиненцијална криза
над **23** = знаци на тешка апстиненцијална криза

ЛИТЕРАТУРА

1. Ball JC and Ross A (1991) The effectiveness of Methadone Maintenance Treatment. New York: Springer Verlag.
2. Clinical Toxicology Pharmacology 2010-Volume 106-107
3. Dole VP and Nyswander ME (1965). A Medical Treatment for Diacetyl-Morphyne (Heroin) Addiction. *JAMA* 193: 646.
4. Dewick P. M. (2009): Medicinal natural products: a biosynthetic approach. John Wiley & Sons Ltd, Chichester
5. EMCDDA- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
6. Farrell M, Ward J, Mattick R, Hall J, G Stimson, D des Jarlais, M Gossop, J Strang (1994). Methadone Maintenance Treatment in Opiate Dependence: a Review. *BMJ* 309: 997-1001.
7. Finnegan LP (2000). Women, Pregnancy and Methadone. Heroin Addiction and Related Clinical problems;2(1): 1-8.
8. Fischer B. Opiate Addiction Treatment, Research and Policies in Canada. Past, Present and Future Issues. International Symposium: "Heroin-Assisted Treatment for Dependent Drug Users: State of the Art and New Research Perspectives. Discussion of Scientific Findings and Political Implications". Swiss Federal Office of Public Health and University of Bern, March, 1999]
9. Fischer et al, 2000; Johnson et al, 2003; WHO, 2004
10. Fischer G, Presslich O, et al. Oral morphine sulphate in the Treatment of Opiate Dependent Patients. *Alcoholism* 1996; 32(1): 35-43
11. Fischer G, Etzersdorfer P, Eder H, Jagsch R, Langer M, Weninger M (1998). Buprenorphine Maintenance in Pregnant Opioid Addicts. *European Addiction Research*;4(suppl 1):32-36.
12. Gossop M, Marsden J and Stewart D (1998). NTORS - At One Year The National Treatment Outcome Research Study. Changes in Substance Use, Health and Criminal Behaviour One Year after Intake (<http://www.doh.gov.uk/ntors.htm>).
13. Henry-Edwards S., Gowing L., White J., Ali R., Bell J., Brough R., Lintzeris N., Ritter A., Quigley A. (2003): Clinical guidelines and procedures for the use of methadone in the maintenance treatment of opioid dependence. Available at: www.health.gov.au
14. Hogerzeil H. V. (2006): Essential medicines and human rights: what can they learn from each other? *Bull World Health Organ.* 84:(5) 371-375.
15. Hulse G. K., English D. R., Milne E., Holman C. D. (1999): The quantification of mortality resulting from the regular use of illicit opiates. *Addiction.* 94:(2) 221-229.
16. Johnson RE, Jones HE, Fischer G Use of buprenorphine in pregnancy: patient management and effects on the neonate. *Drug Alcohol Depend* 2003; 21,70 (2 suppl):S87-S101
17. Johnson RE, Strain EC (1999). Other medications for Opioid Dependence. In: Methadone Treatment for Opioid Dependence, Strain EC, Stitzer ML. Johns Hopkins University Press, USA
18. Judson B A, Goldstein A. 1979. Levo-alpha- acetylmethadol(LAAM) in the treatment of heroin addicts:II. Double-blind comparison of gradual and abrupt detoxification. *Arch. Gen. Psychiatry* 40:834-40.
19. Maremmani I, Shinderman M (1999). Alcohol, benzodiazepines and other drugs use in heroin addicts treated with methadone. Polyabuse or undermedication? *Heroin Addiction & Related Clinical Problems* 1(2): 7-13.
20. Marsden J, Gossop M, Stewart D, Rolfe A, Farrell M (2000). Psychiatric symptoms among clients seeking treatment for drug dependence. Intake data from the National Treatment Outcome Research Study. *Br J Psychiatry.* 2000 Mar;176:285-9.
21. NIDA. Comorbid Drug Abuse and Mental Illness. October 2007
22. NIDA. Comorbidity: Addiction and Other Mental Illnesses December 2008
23. National Institute on Drug Abuse, Principles of drug addiction treatment. A research-based guide. NIDA1999: 3-7.
24. Правилник за дополнување на правилникот за поблиските просторни услови, опремата и кадрите за основање и работење на здравствените установи; Сл. Весник на РМ бр. 32 стр.11
25. Purves D., Augustine G. J., Fitzpatrick D., Katz L. C., Lamantia A. S., McNamara J. O., Williams S. M. (2003): Glossary. *Neuroscience*. Sinauer Associates, Sunderland (MA). pp.
26. С.Гајдасис-Кнежевиќ, Л.Игњатова, С.Грамов. Упатство со Протокол за примена на метадононот при третман на опијатната зависност. Скопје 2005; стр.76
27. С.Гајдасис-Кнежевиќ, Л.Игњатова, С.Грамов: Упатство со Протокол за примена на метадононот при третман на опијатната зависност. Скопје 2005; стр.77
28. С.Гајдасис-Кнежевиќ, Л.Игњатова, С.Грамов. Упатство со Протокол за примена на метадононот при третманот на опијатната зависност. Скопје 2005; стр.78
29. Swiss Methadone Report, 1996
30. UN Single Convention on Narcotic Drugs 1961
31. UN Convention on Psychotropic Substances, 1971
32. UNODC-WHO-Principles-of-Drug-Dependence-Treatment, March 2008.pdf

33. Verster A., Buning E., Methadone Guidelines, Euro Meth, 2000
34. Ward J, Mattick R, Hall W (1998) Methadone Maintenance Treatment and other Opioid Replacement Therapies. Harwood Academic Publishers, Amsterdam, The Netherlands.
35. Who (2010): WHO Model List of Essential Medicines. Available at: <http://www.who.int/medicines>
36. Who (2009): Guidelines for the Psychosocially Assisted Pharmacological Treatment of Opioid Dependence. Available at: www.who.int
37. WHO/UNODC/UNAIDS position paper: Substitution maintenance therapy in management of opioid dependence and HIV/AIDS prevention, 2004
38. WHO/UNODC/UNAIDS position paper: Substitution maintenance therapy in management of opioid dependence and HIV/AIDS prevention, 2004, p 13

1026.

Врз основа на член 114-а од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07, 77/08, 67/09, 88/10, 44/11 и 53/11), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О**ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ДЕЈНОСТ КОЈА СЕ ОДНЕСУВА НА ВОДЕЊЕ НА ДЕЦА СО НЕОНАТАЛЕН АПСТИНЕНЦИЈАЛЕН СИНДРОМ****Член 1**

Со ова упатство се пропишува начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на водење на деца со неонатален апстиненцијален синдром.

Член 2

Начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на Водење на деца со неонатален апстиненцијален синдром е даден во Прилог 1, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

За секој поединечен случај, по сопствена оценка, докторот може да отстапи од одредбите на ова упатство во секоја фаза од третманот на пациентот, со соодветно образложение за потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот.

Потребата за отстапување и оценката од став 1 на овој член од страна на докторот соодветно се документира во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува две години од денот на неговото влегување во сила.

Бр. 10-2377/2

13 март 2012 година

Скопје

Министер,
Никола Тодоров, с.р.

Прилог 1. Водење на деца со неонатален апстиненцијален синдром

Дефиниција

Неонаталниот апстиненцијален синдром (НАС) е комплексно нарушување, дефинирано како комбинација на типични физиолошки знаци и симптоми и проблеми во однесувањето кои се доста слични со многу други симптоми и покрај значителната разлика во видот на причинителот. Препознаени се главно два типа на НАС:

- неонатален апстиненцијален синдром поради пренатална, односно матернална употреба на супстанции која резултира со апстиненцијални симптоми кај новороденото дете, и
- постантален неонатален апстиненцијален синдром секундарен резултат на прекилот на медикацијата кај новороденчето, како на пример со фентанил или морфин користени за терапија на болката кај новороденчето, што се случува после пролонгирана експозиција на супстанциите.¹

Причина за појава на НАС после раѓањето

Употреба на илегални или легални супстанции за време на бременоста, како:

- Амфетамини
- Барбитурати
- Кокаин
- Дијазепам
- Марихуана
- Опијати (heroin, methadone, codeine)
- Алкохол

Супстанциите кои прават зависност минуваат низ плацентата, па затоа новороденчето развива зависност од нив уште додека е во утробата на мајката. Прекилот на овие супстанции кој настанува со пресекувањето на папочната врвца води до НАС.

Овој синдром вклучува повеќе органски системи, преодминантно централниот нервен систем (ЦНС), гастроинтестиналниот систем (ГИС), вегетативниот нервен систем (ВНС) и респираторниот систем. Манифестациите на НАС зависат од повеќе фактори, вклучувајќи го видот на супстанцијата, дозата, фреквенцијата на користење, сопствениот метаболизам на новороденчето и екскрецијата на активната компонента. Дополнително, пренаталниот НАС зависи од последната интраутерина експозиција на супстанцијата, како и метаболизмот и екскрецијата на дрогата кај мајката. Прекинувањето (апстиотиненцијата) воглавно е функција на полуживотот на супстанцијата; колку што е подолг полуживотот, толку подоцна се јавуваат апстиненцијалните знаци.

Видови на дроги (супстанции) и нивното дејство

Групи на супстанции	Претставници на групата	Дејство врз корисникот	Апстиненцијални промени
	Кокаин, амфетамини, декстроамфетамини,	Ја зголемува активноста на срцето и дава привремено	Кокаинот и амфетамините се стимуланси со силен вазоконстрикторен ефект и го стимулираат ослободувањето на

¹ Ashraf H Hamdan, MD, MBCh, MSc, MRCP; Chief Editor: Ted Rosenkrantz, MD E`medicine, [javascript:showrefcontent\('author disclosures'\);](http://javascript:showrefcontent('author disclosures');) Updated: Mar 3, 2010, <http://>

Стимуланси	метамфетамини, метилксантини (Ecstasy, LSD, PCP)	чувство на задоволство	невротрансмитерите допамин, епинефрин, норепинефрин и серотонин. Кокаинот брзо ја минува постелката. Студиите покажуваат дека новородените изложени на кокаин создаваат хиперактивен Моро рефлекс, тресење, и екцесивно нагласен рефлекс на цицање, иако поновите студии не го потврдуваат тоа отстапување во однесувањето на новороденчето. Неодговорено прашање е дали кокаинот го ограничува растот на главата или го нарушува мозочниот развој. Метилксантините се акумулираат во крвта на доените деца чии мајки редовно примаат повисоки дози на кофеин. Никотинот се пренесува преку постелката и кај плодот може да постигне концентрации повисоки од тие кај мајката.
Халуциногени	Марихуана, мескалин	Прави возбудување на мозокот кое резултира со промени во однесувањето дури и краткотрајна несоница	Нема докази кои сугерираат дека новородените имаат апстиненцијални симптоми ако мајките користеле марихуана за време на бременоста. Почесто феталното изложување на марихуана е поврзано со хипогликемија, хипокалцемија сепса, хипоксична енцефалопатија, интракранијална хеморагија и тресење, со докази за зголемен ризик од интраутерин застој во растот. Ефектите зависат од дозата. Често новороденото покажува знаци на интоксикација со никотин, како тахикардија, лоша перфузија, иритабилност, и проблеми со хранењето. Когнитивните ефекти можат да перзистираат до училишна возраст.
Седативи/ хипнотици	Барбитурати, бензодијазепин и (Rohypnol, Valium, Xanax)	Дејствуваат на централниот нервен систем (ЦНС) кој може да продуцира како еуфорија така и	Барбитурати: Раздразливост, тремор, хиперакузија, плачење, вазомоторна нестабилност, дијареа, зголемен тонус, зголемено јадење, повраќање, пореметено спиење. Бензодиазепини: Намален или

		поспаност	зголемен крвен притисок, сиромашно цицање, хипотермија, појачани рефлексии, апнеа, тремор, повраќање, зголемена активност, забрзано дишење (кај мајки кои земаат повеќе лекови)
Инхалаторни супстанции	Лепило, ацетон за нокти, бензин	Ја променуваат свеста што дава кратко чувство на еуфорија	
Наркотици и опиоиди	Heroin, methadone, morphine, opium, oxycodone, hydromorphone	Го редуцира чувството на болка и дава чувство на задоволство	Високотонален плач, немир, несоница, сон кој трае помалку од 1-3 часа после хранење, хиперактивни рефлексии, тресење, тремор, хипертонија миоклонични движења, генерализирани конвулзии, екцесивно неконтролирано цицање или нагласен „gooting“ рефлекс, проблеми со хранењето, хиперфагија, обично поврзана со слабо напредување, регургитација или повраќање во млаз, воденести столици, обилно потење, треска често просевање, кивање, носно-рилно треперење, тахипнеа, апнеа.
Депресанти	Алкохол		Феталниот алкохолен синдром се состои од пренатален и/или постнатален застој во растот, симптоми од страна на ЦНС, и специфични краниофацијални дизморфични знаци ^{2,3,4} . Екцесивна употреба на алкохол во бременоста е поврзана со абортуси во вториот триместар, предвремено породување. Хиперактивност, плач, раздразливост, сиромашно цицање, тремор, грчеви, недоволо

² Jones KL. Fetal alcohol effects. In: Smith`s recognizable patterns of human malformation. 4th ed. Philadelphia. WB Saunders. 1988; 491-494.

³ Spohr HL, Willms J, Steinhausen HC. Prenatal alcohol exposure and long-term developmental consequences. *Ланцет*. 1993; **341(8850)**: 907-910.

⁴ Walpole I, Zubrick S, Pontre J, Lawrence C. Low to moderate maternal alcohol use before and during pregnancy, and *Child Neurology*. **33(10)**: 875-83, 1991

			спиенење, хиперфагија.
Антидепресивни лекови	fluoxetine, paroxetine, sertraline, citalopram	Лекување на депресија и друг широк спектар на нарушувања на расположението и однесувањето.	Експозицијата на антидепресиви во тек на интраутериниот живот дава широк спектар на нарушувања во однесувањето кај новороденото дете и сиптом,и на НАС. (иритабилност, тремор, тахипнеа, назална конгестија, повраќање, дијареа). Овие симптоми обично исчезнуваат за 2 недели.

Симптоми и знаци

Систем	Симптоми и знаци
Централен нервен систем	Високотонален плач
	Немир, несоница, со сон кој трае помалку од 1-3 часа после хранење
	Хиперактивни рефлекс
	Тресење, тремор
	Хипертонија
	Миоклонични движења
	Генерализирани конвулзии
Гастроинтестинален систем	Екцесивно неконтролирано цицање или нагласен „gooting“ рефлекс
	Проблеми со хранењето
	Хиперфагија, обично поврзана со слабо напредување
	Регургитација или повраќање во млаз
	Воденести столиц
Автономен нервен систем и метаболизам	Обилно потење
	Треска
	Често просевање
	Кивање (повеќе од три пати во еден акт)
	Носно-крилно треперење
	Тахипнеа (над 60 респирации /минута)
Апнеа	

Времето на појава на симптомите дава груби информации и за типот на супстанцијата која го предизвикала НАС. Прекилот на внес на високи дози на алкохол дава симптоми за 1-2 дена од раѓањето. Хероинот има краток полуживот и прекилот исто така дава симптоми во склоп на 48-72 часа од раѓањето, додека прекилот на метадон ги појавува знаците за 7-14 дена.

Водење на новородени деца со НАС

Клиничка проценка:

Различни системи за проценка се користени за тежината на НАС.^{5,6,7} Тие најчесто се базирани на прекилот на опиоиди и може да не бидат соодветни за експозицијата на кокаин

⁵ Finnegan LP. Neonatal abstinence syndrome: assessment and pharmacotherapy. In: *Neonatal therapy: An update*. New York, NY: Excerpta Medica; 1986:122-46.

или други супстанции. Најшироко употребуван скоринг систем е Финеган скоринг системот презентираан во Анекс 1.

Лабораториски иследувања

- Радиоимуноесеи и ензимски имуноесеи
- Тестови во крвта
- Уринарни скрининг техники
- Анализа на меконијална столица
- Анализа на влакната од косата
- Имицинг техники
  - Кранијална ултрасонографија

Други иследувања

- Ткиво на умбиликална врвца

Медицинска грижа за новородени со НАС^{8,9}

Ако новороденчето со ризик за НАС има 3 последователни просечни вредности на Финеган скорот над 8 (на пример 9-7-9) или има скор 12 во тек на 2 последователни проценки, треба да следи терапија според шемата дадена во Табелата, а интервалот за секоја проценка треба да биде на секои 4 часа се до стабилизирање на состојбата на детето.

Прекин на опиоидите кај новороденото дете: ако мајката користи опиоидни супстанции (на пример метадон, хероин или петидин), како и други депресантни лекови за ЦНС, морфинот е лек од избор¹⁰. Рандомизирани контролирани студии покажуваат дека морфинот е подобар од Фенобарбитонот во превенирање од конвулзии кај деца со одвикнување од опијати, иако тоа го продолжува времето на терапија кај пациентот.¹¹

---

⁶ Остреа ЕМ, Остреа АР, Симпсон ПМ. Морталитс њитхин тхе фирст 2 сеарс ин инфантс еџпосед то цоцаине, опиате, ор цаннабиноид дуринг гестатион. *Педијатриџс*. Јул 1997;100(1):79-83.

⁷ Lester BM, Tronick EZ. History and description of the Neonatal Intensive Care Unit Network Neurobehavioral Scale. *Pediatrics*. Mar 2004;113(3 Pt 2):634-40.

⁸ Неонатал Абстиненце Сндроме; Росал Принце Алфред Хоспитал-Јохн Спенце нурсерс. Веб сите: <http://www.sswahs.nsw.gov.au/rpa/neonatal/> аццесед: 11/11/2011

⁹ Osborn DA, Jeffery HE, Cole MJ. Opiate treatment for opiate withdrawal in newborn infants. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2010, Issue 10. Art. No.: CD002059. DOI: 10.1002/14651858.CD002059.pub3. [PubMed]

¹⁰ Kandall SR, Doberczak TM, Mauer KR, Strashun RH, Korts DC. Opiate v CNS depressant therapy in neonatal drug abstinence syndrome. *Am J Dis Child*. 1983; **137(4)**: 378-382. In: Neonatal Abstinence Syndrome; Royal Prince Alfred Hospital-John Spence nursery. Web site: <http://www.sswahs.nsw.gov.au/rpa/neonatal/> accessed: 11/11/2011

¹¹ Carin I, Glass L, Parekh A, Solomon N, Steigman J, Wong S. Neonatal methadone withdrawal. Effect of two treatment regimens. *Am J Dis Child*. 1983; **137(12)**: 1166-1669. In: Neonatal Abstinence Syndrome; Royal Prince Alfred Hospital-John Spence nursery. Web site: <http://www.sswahs.nsw.gov.au/rpa/neonatal/> accessed: 11/11/2011

Во клиничката аптека треба да се припреми Морфинот како 0,5 mg/ml воден раствор.

Скор за НАС (проценка на секои 4 часа)	Интервенција
Просечна вредност на НАС скор ≥ 8 во тек на 3 проценки	Морфин 0,5 mg/kg/ден поделено во 4 дози, орално
Ако скорот останува ≥ 8 и покрај дадената терапија со Морфин од 0,5 mg/kg/ден	Морфин 0,7 mg/kg/ден поделено во 4 дози, орално
Ако скорот продолжува да биде ≥ 8 и покрај дадениот Морфин 0,7 mg/kg/ден	Морфин 0,9 mg/kg/ден поделено во 4 дози, орално
Кога новородените се на Морфин во доза 0,9 mg/kg/ден	Да се мониторира кардиореспираторната функција

Кога скорот ќе падне под нивото за терапија во период од 48 часа, дозата треба да се редуцира за 0,1 ml (0,05 mg)/доза на секои 4 дена или подолго, зависно од скорот. Вообичаеното време за терапија при одвикувањето од Морфин е 1-2 месеци. Кардиореспираторниот мониторинг е во тек на целиот период од терапија и треба да продолжи уште 4 дена после намалување на дозата.

Водење на новороденче кое повраќа

Да се внимава да не е прехрането новороденчето, и да не е поставено во непогодна положба после хранењето. Да се даде Морфин после хранењето. Ако детето повраќа после давањето на Морфинот, да се спроведи следното:

- Ако повраќањето е во тек на 10 минути од давање на дозата, да се повтори цела доза
- Ако повраќањето е после 10 минути, да се даде половина од дозата
- Ако бебето повраќа после хранењето, да не се дава Морфин

Одвикување од неопиоидни депресанти на ЦНС: ако мајката не користи опиоидни супстанции, туку депресори на ЦНС (како бензодиазепини, барбитурати, и алкохол), Фенобарбитонот е лек од избор.

Прекин на седативи и хипнотици кај новороденото дете: режим со Фенобарбитон

Скор за НАС (проценка на секои 4 часа)	интервенција
Просечна вредност на НАС скор ≥ 8 во тек на 3 проценки	Фенобарбитон 15 mg/kg или интрамускулно, потоа 6 mg/kg/ден поделено во 2 дози, орално
Ако скорот останува ≥ 8 и покрај дадената терапија со Фенобарбитон од 6 mg/kg/ден	Фенобарбитон 8 mg/kg/ден поделено во 2 дози, орално
Ако скорот продолжува да биде ≥ 8 и покрај дадениот Фенобарбитон од 8 mg/kg/ден	Фенобарбитон 10 mg/kg/ден поделено во 2 дози, орално
Кога новородените се на Фенобарбитон во доза 10 mg/kg/ден	Да се мониторира кардиореспираторната функција

За одвикнување од Фенобарбитонот, кога скорот ќе падне под нивото за терапија во период од 48 часа, дозата треба да се намалува за 2 mg/доза секој четврти ден или подолго, завоисно од скорот. За одвикнување од не-барбитуратни лекови (како бензодиазепини) дозата може да се намалува понабрзо откако ќе се смират апстиненцијалните симптоми.

Немедицинска грижа за новородени деца со НАС

- Масажа, капење, воден кревет, нежно нишкање, затемнета и тивка просторија, пријатна музика, ненутритивно цицвање, затоплување во ќебе, чести покалорични мали по содржина оброци, мека облека, често менување на пелена, менување на позиција, заштита од гребење.

Доење кај новородено дете и НАС¹²

Важни препораки (базирани на докази)

Покажано е дека децата од мајки зависнички кои имаат зголемен ризик за повеќекратни развојни потешкотии имаат голема корист од доењето и мајчиното млеко, као што имаат и нивните мајки. Пренаталниот план кој треба да ја припреми мајката за родителство, доење и постпартален третман на одвикнување од злоупотреба на супстанции треба да биде креиран за секоја жена. Овој план за грижа треба да вклучи инструкции за последиците од повторното земање на дроги или алкохол за време на лактацијата, како и обука во врска со припремата на млеко по формула (вештачко млеко) и хигиена на садовите и шишњата за употреба доколку доењето е контраиндицирано.

За време на перинаталниот период секоја дијада мајка-дете треба внимателно и индивидуално да се евалуира пред да се вклучи доењето. Оваа евалуација мора да вклучи неколку фактори, како на пример историјата за мајчината употреба на супстанции, медицинскиот и психијатрискиот статус и потребата од лекови, здравствениот статус на новороденчето (да се вклучи тековната евалуација за постоењето на НАС и влијанието врз доењето), присуството или отсуството на соодветните системи за поддршка од страна на заедницата за мајката, како и плановите за постпарталната здравствена грижа, психијатриската грижа (ако е потребна) и терапијата на злоупотребата на супстанциите за мајката како и педијатриската грижа за бебето. Оптимално, мајките кои се зависнички од хемиски супстанции, а кои покажуваат желба да дојат, треба да бидат вклучени во терапијата на одвикнување од злоупотреба на супстанциите. Потребно е да се добие согласност во пишана форма од мајката во тек на комуникацијата меѓу неа и персоналот кој го спроведува третманот на одвикнување при злоупотреба на супстанции, акушерската служба и одговорните професионалци за педијатриска здравствена грижа кои идеално треба да се вклучени уште пред раѓањето. Сепак, ако тоа не е направено претходно, тогаш согласност за тоа треба да се добие после раѓањето.

Треба да се одбележи дека долунаведените препораки се базирани претежно на експертско мислење поради ниското ниво на докази во тек на истражувањето.

Жените кои ги исполнуваат сите од следните критериуми под долунаведените околности треба да добијат поддршка во нивната одлука да ги дојат своите деца. Тоа се следните:

- Жените вклучени во терапијата на одвикнување од злоупотреба на супстанции кои имаат дадено согласност да се дискутира за нивниот напредок во терапијата и

¹² Guideline Title: Guidelines for breastfeeding and the drug-dependent woman.

плановите за постпартална терапија при злоупотреба на супстанции направени од страна на консултант за ова подрачје

- Жените чии консултантти изјавуваат дека таа е способна да постигне и одржи стабилно ниво уште пренатално; консултантот го одборува планот за доење
- Жените кои планираат да продолжат со терапија на одвикнување од злоупотребата на супстанции во постпарталниот период
- Жените кои апстинирале од употреба на недозволените дроги или злоупотреба на легални супстанции во тек на 90 дена пред породувањето и кои покажале спремност да го поддржат разумно, во амбулантски услови
- Жените кои при тестирање во тек на породувањето покажале негативна матернална уринарна токсикологија, освен за препишани лекови
- Жените кои добиле конзистентна пренатална грижа
- Жените кои немаат медицинска контраиндикација за доење (како при ХИВ/СИДА)
- Жените кои не земаат психијатриски лекови контраиндицирани за време на лактацијата
- Стабилни жени кои се на метадон-одржувачка терапија кои имаат желба да дојат, треба да се охрабрат да го направат тоа независно од метадонската доза.

Жените кои се наоѓаат под следните околности треба да се советуваат да не дојат:

- Жени кои не добивале пренатална грижа
- Жени кои имале релапс на употреба на нелегални супстанции или злоупотреба на легални супстанции во тек на 30 дена пред породувањето
- Жени кои не сакаат да се вклучат во терапијата на одвикнување од злоупотреба на дроги или злоупотребуваат легални супстанции во периодот на породување, или кои се вовлечени во терапија, но не сакаат да дадат согласност за контакт со консултант
- Жени со позитивни тестови на мајчина уринарна токсикологија за употреба на нелегални дроги или злоупотреба на законски супстанции во периодот на породувањето
- Жени кои немаат потврдено планови за постпартална терапија на одвикнување од злоупотреба на супстанции или за педијатриска грижа
- Жени кои покажуваат знаци на промени во однесувањето или други индикатори за активна употреба на супстанции

Жените под долунаведените околности треба внимателно да се евалуираат, и препораката за соодветност или недостатокот на соодветност за доење треба да се одреди со координиран план за грижа меѓу самите професионалци во перинаталната област и оние кои спроведуваат терапија на одвикнување:

- Жени кои се вратиле на употреба на забранети супстанции или злоупотреба на легални супстанции во периодот од 90-30 дена пред раѓањето, но кои одржале апстиненција во тек на 30 дена пред раѓањето
- Жени со истовремена употреба на други препишани лекови (како на пример психотропни лекови)
- Жени кои се вклучиле во пренаталната грижа и/или терапија на злоупотреба на супстанции за време или после вториот триместар
- Жени кои постигнале разумност но само во интрахоспитални услови
- Жени кои покажуваат промени во однесувањето или други индикатори за активна употреба на дроги

Жените под долунаведените околности треба да бидат внимателно евалуирани, и препораката за погодност или недостатокот на погодност за доење треба да биде

одредена со координирани планови за грижа меѓу професионалците во перинаталната област и персоналот кој ја спроведува терапијата на одвикнување од злоупотреба на дроги:

- Жени кои се вратиле на употреба на недозволените супстанции или злоупотреба на дозволените супстанции во периодот 90-30 дена пред раѓањето, но кои одржуваат апстиненција во тек на 30 дена пред раѓањето
- Жените со истовремена употреба на препишани други лекови (на пример, психотропни)
- Жените кои биле воведени во пренаталната грижа и/или терапија на одвикнување од злоупотреба на супстанции за време ичли после вториот троместар
- Жени кои постигнале стабилност само во хоспитални услови

Препишувањето на опиоиди или бупренорфин кај мајката во дози за одржување може да биде безбедно за новородените деца кај некои жени кои дојат, но литературата од истражувањата е со лош квалитет за да можат да се извлечат препораки за овие супстанции. Жените кои воспоставиле доене, но имаат релапс на употреба на забранети супстанции треба да бидат строго советувани да престанат со доене, дури и ако мајчиното млеко се фрла за време на периодот кој е во време на релапсот. Нема познати фармакокинетички податоци за потврдување на присуство и/или концентрации на најголем број од недозволените супстанции и/или нивните метаболити во мајчиното млеко и ефектите врз доенчето, а ваквото истражување нема изгледи да се спроведе со оглед на етичките дилеми кои постојат. Недостатокот на фармакокинетички податоци за најголемиот број на супстанции кои се употребуваат кај жените во непосредниот постпартален период го исклучува воспоставувањето на „безбеден“ интервал после употребата на супстанциите кога доенењето може да биде повторно воспоставено за поединечните материји на злоупотреба.

Дополнително, жените кои користат недозволените супстанции во постпарталниот период можат да имаат нарушено расудување, и последователно, секундарните промени во донесувањето на одлуки може да интерферираат со способноста на мајката да се грижи или да го исхранува своето дете. Затоа, на било која жена која се враќа на употреба на недозволените лекови или злоупотреба на легални супстанции после воспоставувањето на лактацијата, треба да и се обезбеди млеко по формула. Претходно споменатиот проблем е релевантен независно од изборот на исхрана за доенчето, и сите планови мора да вклучат интензивна терапија за мајката.

Жената која е зависна од супстанции (дроги) но успешно воспоставила доене претходно, треба да биде мониторирана внимателно, заедно со нејзиното новородено дете во постпарталниот период. Тековната терапија на одвикнување, постпарталната грижа, психијатриската грижа кога е наложена, и педијатриската грижа се важни за оваа група на пациенти. Поддршката за лактацијата е особено важна за децата кои преживуваат НАС. Комуникацијата меѓу различните профили на професионалци во тек на терапијата и консултацијата треба да обезбеди интерактивна мрежа на супортивна грижа за дијадата мајка-дете.

Бременост и бупренорфин

Зависноста од хероин може да доведе до комплетно запоставување на медицинските, нутритивните и социјалните потреби кај бремената жена. Делумно може да го зголеми ризикот за предвременно породување, или породување на дете со мала родилна тежина. Сите терапии на зависноста треба да ја подобрат благосостојбата кај мајката и да доведат до подобар исход кај нејзиното дете. Како метадонон така и бупренорфинот се безбедни лекови за фетусот, иако за бупренорфинот има повеќе информации дека дава помала инциденција на

неонатален апстиненцијален синдром споредено со метадонот^{13, 14, 15}. Потребни се дополнителни истражувања за долгорочните ефекти за децата чии мајки користеле бупренорфин за време на бременоста. Општо земено, бременост кај жена која е зависна од опиоиди е поврзана со зголемен ризик како за неа така и за нејзиното дете. Терапијата со супституција и одржувањето е препорачана. Ако жената е веќе ставена на метадонска терапија, се советува таа да продолжи со истата; ако пак користи хероин, треба да се започне со бупренорфин или метадон, зависно од преференците на пациентката и докторот, и зависно од претходното искуство со овие лекови.

Анекс број 1 Скоринг систем за Неонатален апстиненцијален синдром

Новородените деца со ризик за апстиненцијален синдром се проценуваат з азнаците на апстиненција половина до еден час после хранењето. Децата кои ќе покажат некаков апстиненцијален знак, треба да се проценат за трите групи на симптоми. Скоринг системот е наменет за доносени новородени деца кои се хранат на секои 4 часа. Дополнение мора да се користи за недоносените деца или ако детето е надвор од иницијалниот неонатален период.

систем	Знак	скор											
ЦНС	Екцесивен плач	2											
	Континуиран плач	3											
	Спие <1 час после хранење	3											
	Спие <2 часа после хранење	2											
	Спие <3 часа после хранење	1											
	Хиперактивен Моро рефлекс	2											
	Силно нагласен Моро рефлекс	3											
Лесен тремор при дразба*	1												

¹³ Fischer G, Hohnson RE, Eder H, Jasch R, Peternell A, Weninger M, Langer M, Aschauer HN. Treatment of opioid-dependent pregnant women with buprenorphine. *Addiction* 2000; 95:239-44.

¹⁴ Johnson RE, Jones HE, Fischer G Use of buprenorphine in pregnancy: patient management and effects on the neonate. *Drug Alcohol Depend* 2003; 21,70 (2 suppl):S87-S101.

¹⁵ ЊХО Јоинт Поситион Папер Субституцион маинтенанце тхерапс ин тхе манагемент оф опиоид депенденце анд ХИВ/АИДС превентивон. поситион папер / Њорлд Хеалтх Организатион, Униетед Натионс Оффице он Другс анд Цриме, 2004 УНАИДС. ИСБН 92 4 159115 3 (НЛМ цласифицатион: ЊМ 284)

	Умерен/силен тремор при дразба*	2												
	Лесен тремор без дразба*	3												
	Умерен/силен тремор без дразба*	4												
	Зголемен мускулен тонус	2												
	Екскоријации*	1												
	Миоклонични тресења	3												
	Генерализирани конвулзии	5												
ГИС	Екцесивно цицање	1												
	Проблеми во исхраната*	2												
	Регургитација*	2												
	Повраќање во млаз	3												
	Чести столица	2												
	Воденасти столица	3												
друго	Потење	1												
	Треска 37,3 ⁰ С-38,3 ⁰ С	1												
	Треска > 38,4 ⁰ С	2												
	Фреквентно просевање (>3-4 пати за 30 минути)	1												
	Исшарена кожа	1												
	Затнат нос	1												
	Кивање (>3-4 пати за 30 минути)	2												
	Носнокрилно треперење	1												
	Фреквенција на дишење >60/min	1												
	Фреквенција на дишење >60/min и ретракција	2												
	ВКУПЕН СКОР													

Адаптирано според L.P. Finnegan (1986)

*тремор-децата треба да добијат само едне скор во оваа категорија

*екскоријации-да се скорува само ако перзистира, да се повтори проценката само ако се појавува во друга регија

*проблеми во исхраната-да се процени само ако детето тешко и бавно се храни или прима премалку храна

* регургитација-да се процени и скорува само ако е невообичаено во споредба со другите новородени деца

Користена литература:

1. Ebner N. Management of neonatal abstinence syndrome in neonates born to opioid maintained women. *Drug Alcohol Depend.* 2007;87:131-138.
2. Fischer G, Hohnson RE, Eder H, Jasch R, Peternell A, Weninger M, Langer M, Aschauer HN. Treatment of opioid-dependent pregnant women with buprenorphine. *Addiction* 2000; 95:239-44.
3. Ford MD, Delaney KA, Ling L, Erickson T, eds. *Clinical Toxicology*. 1st ed. Philadelphia, Pa: Saunders Elsevier; 2001.
4. Johnson RE, Jones HE, Fischer G Use of buprenorphine in pregnancy: patient management and effects on the neonate. *Drug Alcohol Depend* 2003; 21,70 (2 suppl):S87-S101.
5. Minozzi S, Amato L, Vecchi S, Davoli M. Maintenance agonist treatments for opiate dependent pregnant women. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2008, Issue 2. Art. No.: CD006318. DOI: 10.1002/14651858.CD006318.pub2. [PubMed]

6. Moran, B.(1993).Substance abuse in pregnancy.In S. Mattson & J. Smith (Eds.), *Core curriculum for maternal-newborn nursing*.(pp. 545-564).Philadelphia:WB Saunders.
7. Nair, P., Rothblum, S. & Hebel, R.(1994).Neonatal outcome in infants with evidence of fetal exposure to opiates, cocaine, and cannabinoids.*Clinical Pediatrics, May*,280-285.
8. Nora, J.(1990).Perinatal cocaine use:Maternal, fetal, and neonatal effects.*Neonatal Network, 9*,(2), 45-52.
9. Osborn DA, Jeffery HE, Cole MJ. Opiate treatment for opiate withdrawal in newborn infants. Cochrane Database of Systematic Reviews 2010, Issue 10. Art. No.: CD002059. DOI: 10.1002/14651858.CD002059.pub3. [PubMed]
10. Reinartz, S. & Ecord, J.(1999).Drug-of-abuse testing in the neonate.*Neonatal Network, 18*,(8), 55-61.
11. Robinson, L., Buckley, J., & Kaigle, A.(1989).Maternal drug use and risk of childhood nonlymphoblastic leukemia among offspring.*Cancer, 63*,1904-1910.
12. Robinson, T.(1999).Perinatal substance abuse:Working with neonates and families. *Neonatal Network, 18*, (2), 68-70.
13. Thackray, H. & Tiffit, C.(2001).Fetal alcohol syndrome.*Pediatrics in Review, 22*,(2), 47-55.
14. Weiner, S. & Finnegan, L.(1998).Drug withdrawal in the neonate.In G. Merenstein & S. Gardner (Eds.), *Handbook of neonatal intensive care* (pp. 129-145).St. Louis:Mosby.
15. WHO Joint Position Paper Substitution maintenance therapy in the management of opioid dependence and HIV/AIDS prevention. position paper / World Health Organization, United Nations Office on Drugs and Crime, 2004 UNAIDS. ISBN 92 4 159115 3 (NLM classification: WM 284)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**1027.**

Врз основа на член 78 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија” бр. 79/09, 36/11 и 51/11), министерот за труд и социјална политика, донесе

П РА В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК ЗА ПОМОШ И НЕГА ОД ДРУГО ЛИЦЕ****Член 1**

Во Правилникот за начинот на остварување на правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице, („Службен весник на Република Македонија” бр. 122/09), членот 6 се менува и гласи:

„Стручната комисија дава наод, оценка и мислење за потребата од помош и нега од друго лице врз основа на приложената медицинска документација и списите во предметот.

Во случај кога од приложената медицинска документација целосно не може да се утврди потребата од помош и нега од друго лице, стручната комисија може да даде наод, оценка и мислење врз основа на непосреден преглед на подносителот на барањето.“

Член 2

По член 12 се додава нов член 12-а кој гласи:

Член 12-а

„Под трајни или привремени промени на здравствената состојба во смисла на овој правилник се сметаат вродени или стекнати заболувања или повреди на органите или органските системи утврдени според Меѓународната статистичка класификација на болестите и сродните заболувања на Светската здравствена организација при што во посебна листа се селектирани оние ентитети кои доведуваат до тешки оштетувања на физичките и менталните функции и намалување или изгубување на функционалната способност на лицето за самостојно извршување на секојдневните активности за задоволување на основните животни потреби – Листа на трајни и привремени промени на здравствената состојба.

Листата на трајни и привремени промени на здравствената состојба од став 1 на овој член е дадена во прилог на овој правилник и е негов составен дел. “

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 10-1297/3
9 март 2012 година
Скопје

Министер за труд
и социјална политика,
Спиро Ристовски, с.р.

ЛИСТА НА ТРАЈНИ И ПРИВРЕМЕНИ ПРОМЕНИ НА ЗДРАВСТВЕНАТА СОСТОЈБА

ГРУПА I

ОДРЕДЕНИ ИНФЕКТИВНИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ (A00-B99)

ТУБЕРКУЛОЗА (A15-A19)

За:

A15 Респираторна туберкулоза, бактериолошки и хистолошки потврдена

A16 Респираторна туберкулоза, бактериолошки и хистолошки непотврдена

1. Тежок рестриктивен или рестриктивно-опструктивен синдром со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце

2. Наоди од пневмофтизиолог или интернист/пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови, КТ на бели дробови (факултативно), туберкулински тест, БК во спутум, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски наод

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

A17- Туберкулоза на нервниот систем

Да се оцени според *G00 – G09* и *G60 – G64*

A18 - Туберкулоза на други органи

A18.0 Туберкулоза на коските и зглобовите

Да се оцени според *M00 - M03*, *M45 - M49* и *M86*

A18.1 Туберкулоза на генитоуринарен систем

Да се оцени според *N18*

A18.5 Туберкулоза на окото

Да се оцени според *N15 - 22* и *N30 - 36*

**A18.8 Туберкулоза на други означени локализации
(ендокардит, миокардит, перикардит)**

Да се оцени според *I30-I52*

**ИНФЕКЦИИ ГЛАВНО СО СЕКСУАЛЕН НАЧИН НА
ПРЕНЕСУВАЊЕ (A50-A64)****A50 Конгенитален сифилис****A50.3 Доцна конгенитална сифилистична окулопатија**

Да се оцени според *H15-H22*

A50.4 Доцен конгенитален невросифилис (јувенилен невросифилис)

Да се оцени според *G00 – G09* и *G60 – G64*

A52 Доцен сифилис**A.52.0 Кардиоваскуларен сифилис**

Да се оцени според *I30 – I52* и *I60-I69*

A.52.1 Симптоматски невросифилис

Да се оцени според *G00 – G09, G20 - G26, G60 – G64* и *H46-H48*

БОЛЕСТ ОД ВИРУСОТ НА ХУМАНА ИМУНОДЕФИЦИЕНЦИЈА (B20-B24)

1. Напредната и завршна симптоматска фаза на болеста (CD4 Т лимфоцити во крвта до 200/мЛ)
2. Наоди од инфектолог коишто треба да содржат серолошки наод (ЕЛИСА и Њестернблот тест), лабораториски наод со број на ЦД4 и ЦД8 лимфоцити, како и други испитувања според индикациите: Ртг, КТ, биопсија со патохистолошки наод, микробиолошки наод, ЕКГ, туберкулински тест и др.
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

СЕКВЕЛИ ОД ИНФЕКТИВНИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ В90-В94

В91 Секвели од полиомиелит

Да се оцени според *G00 – G09*

В94 Секвели од други означени инфективни и паразитски болести

В94.0 Секвели од трахом

Да се оцени според *H15 – H22*

В94.1 Секвели од вирусен енцефалит

Да се оцени според *G00 – G09*

В94.2 Секвели од вирусен хепатит

Да се оцени според *K74*

ГРУПА II

НЕОПЛАЗМИ (C00-D48)

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ (C00-C97)

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА УСНА, НА УСНАТА ПРАЗНИНА И НА ФАРИНКСОТ (C00 – C14)

За:

C 00 Малигни неоплазми на усна

C 01 Малигни неоплазми на основа на јазикот

C 02 Малигни неоплазми на др. и на неозначени делови на јазикот

C 03 Малигни неоплазми на гингивата

C 04 Малигни неоплазми на подот на усната празнина

C 05 Малигни неоплазми на непцето

C 06 Малигни неоплазми на други и неозначени делови од усната празнина

1. Малигном со ВМI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести или максилофацијален хирург со назначена хистопатолошка дијагноза и/или TNM класификација

- извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија

- извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување

3. **Body- mass indeks** - ВМI = кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и < 14 жени (< 60%) од саканата -нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

С 07 Малигни неоплазми на паротидна жлезда

С 08 Малигни неоплазми на други и неозначени големи плунковни жлезди

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести или максилофацијален хирург и невролог со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација -извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија -извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување(КТ, МР и др.)

3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 10 Малигни неоплазми на орофарингсот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација -извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија - извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување(КТ, МР и др.)

3. **Body-mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 11 Малигни неоплазми на назофарингсот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација -извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија, од офталмолог и невролог - извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување(КТ, МР и др)

3. **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени

(< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 12 Малигни неоплазми на пириформниот синус

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација

-извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија

-извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување

-ВМІ

3. **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени

(< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 13 Малигни неоплазми на хипофаринксот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација

-извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија

-извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување (биопсија, КТ, МР и др.)

3. **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени

(< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПАЗМИ НА ДИГЕСТИВНИ ОРГАНИ (С15-С26)

С15 Малигна неоплазма на езофагусот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или торакален/абдоминален хирург коишто треба да содржат Ртг на езофагус, горна ендоскопија со биопсија, ехо на абдомен, Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C16 Малигна неоплазма на желудникот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој Н било кој М₁)
  2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург кои што треба да содржат Ртг на гастродуоденум, горна ендоскопија со биопсија и патохистолошки наод, ехоендоскопија (факултативно), лапароскопија (факултативно), ехо на абдомен, Ртг или КТ на бели дробови, КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм
  3. **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C17 Малигна неоплазма на тенкото црево

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
  2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат контрастна пасажа на тенкото црево, етероклиза (факултативно), КТ, селективна ангиографија (факултативно), лапароскопија (факултативно), ехо на абдомен, Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм
  - 3 **Body mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C18 Малигна неоплазма на колонот**C19 Малигна неоплазма на ректосигмоидниот спој****C20 Малигна неоплазма на ректумот****C21 Малигна неоплазма на анусот и на аналниот канал**

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (Dukes C)
2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат ректосигмоидоскопија или колоноскопија со биопсија, иригографија, ехо на

абдомен, Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (СЕА, СА 19-9 и др)

3. **Body mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C22 Малигна неоплазма на црниот дроб и на интрахепатичните

жолчни патишта

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат ехо на абдомен, биопсија на црниот дроб, скен на црниот дроб (факултативно), Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (алфа фетопротеин, феритин, СЕА и др)

3. **Body mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C23 Малигна неоплазма на жолчното кесе

C24 Малигна неоплазма на други и на неозначени делови на билијарниот тракт

C25 Малигна неоплазма на панкреасот

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат ехо на абдомен, ехоендоскопија, ERCP со биопсија, КТ (факултативно), лапароскопија (факултативно), Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (СЕА, СА 19-9, еластаза и др)

3. **Body mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C26 Малигна неоплазма на други и на недоволно дефинирани дигестивни органи

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат според индикациите горна или долна ендоскопија, Ртг на гастродуоденум, иригографија, ехо на абдомен, ехоендоскопија, ERCP со биопсија, КТ, лапароскопија, Ртг или КТ на бели дробови, лабораторија* со протеинограм, туморски маркери
3. **Body mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА РЕСПИРАТОРНИТЕ И ИНТРАТОРАКАЛНИТЕ ОРГАНИ (С 30 - С 39)

С 30.1 Малигна неоплазма на средното уво

1. Екстензивни тумори со продор во мозочна обвивка.
2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација
-извештај од невролог,неврохирирг, онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија
-извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување(биопсија, КТ, МР и др.)
3. **Body- mass indeks** BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 31 Малигна неоплазма на акцесорните синуси

1. Малигном со BMI помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)
2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација
-извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија
-извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување(биопсија, КТ, МР и др.), извештај од офталмолог, невролог ако настанал продор во орбита и ендокраниум.
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С 32 Малигна неоплазма на ларинксот

1. Малигном со BMI помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Отпусна листа или извештај од специјалист по ОРЛ болести со назначена хистопатолошка дијагноза и/ или TNM класификација
  - извештај од онколог ако е спроведена зрачна и/или хемотерапија
  - извештај за постапките и анализи извршени заради дијагностика и лекување (биопсија, КТ, МР и др.)
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

• За

С 33 Малигна неоплазма на трахејата

С 34 Малигна неоплазма на бронх и бел дроб

1. Терминален стадиум со оддалечени метастази
2. Наоди од интернист или пулмолог, торакален хирург и/или онколог коишто треба да содржат Ртг на бели дробови, КТ, патохистолошки наод, Ехо на абдомен, лабораториски* наод
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

С37 Малигна наоплазма на тимусот

С38 Малигна неоплазма на срцето, на медијастинумот и плеврата

1. Терминален стадиум со оддалечени метастази
2. Наоди од интернист или пулмолог, торакален хирург и/или онколог коишто треба да содржат Ртг на бели дробови, КТ, патохистолошки наод, Ехо на абдомен, лабораториски* наод, скен на коски
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНА НЕОПЛАЗМА НА КОСКА И НА ЗГЛОБНА РСКАВИЦА (С40 - С41)

За:

С40 Малигна неоплазма на коска и на зглобна рскавица на Екстремитетите

C41 Малигна неоплазма на коска и на зглобна рскавица на други и на неозначени локализации

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

Ампутација на цел или дел од екстремитет со непогодна чкунка за протеза

2. Наоди од ортопед или интернист/ревматолог коишто треба да содржат Ртг, скен (факултативно), КТ (факултативно), патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МЕЛАНОМ И ДРУГИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА КОЖАТА (C43 - C44)

За:

C43 Малиген меланом на кожата**C44 Други малигни неоплазми на кожата**

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од хирург/пластичен хирург или дерматолог коишто треба да содржат патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНА НЕОПЛАЗМА НА МЕЗОТЕЛИЈАЛНОТО И НА МЕКОТО ТКИВО

(C45 - C49)

C45 Мезотелиом

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или

2. Наоди од интернист/пулмолог или торакален хирург коишто треба да содржат Ртг или КТ на бели дробови, биопсија на плеврата со патохистолошки наод, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C46 Кароси-ев сарком

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
2. Наоди од дерматолог или интернист/пулмолог/гастроентерохепатолог коишто треба да содржат патохистолошки наод, серологија за HIV инфекција, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм
3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C48 Малигна неоплазма на ретроперитонеумот и перитонеумот

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог/нефролог или уролог/абдоминален хирург коишто треба да содржат ехо на абдомен, биопсија на перитонеумот со патохистолошки наод, КТ или МР (факултативно), Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи со протеинограм
3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

Ц49 Малигна неоплазма на друго сврзно и меко ткиво

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
Ампутација на цел или дел од екстремитет
2. Наоди од хирург, ортопед или интернист коишто треба да содржат според индикациите патохистолошки наод, ехо на абдомен, КТ или МР, Ртг или КТ на бели дробови, лабораториски анализи* со протеинограм и др.
3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНА НЕОПЛАЗМА НА ДОЈКА (C50)

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (Т било кој N било кој M₁)

2. Наоди од торакален хирург коишто треба да содржат мамографија, пункција со цитолошки наод, патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА ЖЕНСКИТЕ ГЕНИТАЛНИ ОРГАНИ (C51 -C58)

C51 Малигна неоплазма на вулвата

1. Малигном со BMI помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
2. Наоди од гинеколог коишто треба да содржат биопсија со патохистолошки наод, ехо или КТ на мала карлица, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, лабораториски анализи* со протеинограм
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C52 Малигна неоплазма на вагината

1. Малигном со BMI помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (клинички стадиум IV)
2. Наоди од гинеколог коишто треба да содржат колпоскопски наод со биопсија и патохистолошки наод, ехо или КТ на мала карлица, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, лабораториски анализи* со протеинограм
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C53 Малигна неоплазма на цервиксот на утерусот

C54 Малигна неоплазма на телото на утерусот

C55 Малигна неоплазма на утерусот, дел неозначен

1. Малигном со BMI помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази (клинички стадиум IV)

2. Наоди од гинеколог коишто треба да содржат наод од фракционирана киретажа и патохистолошки наод, ехо или КТ на мала карлица, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C56 Малигна неоплазма на овариум

C57 Малигна неоплазма на други и на неозначени женски генитални органи

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (клинички стадиум IV)

2. Наоди од гинеколог коишто треба да содржат трансвагинално ехо, СА-125 во серум, наод од ехо или КТ на мала карлица, хируршка експлорација (факултативно), патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C58 Малигна неоплазма на плацентата

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од гинеколог коишто треба да содржат наод од киретажа и патохистолошки наод, бета хориогонадотропин во урина, ехо или КТ на мала карлица, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

- **МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА МАШКИТЕ ГЕНИТАЛНИ ОРГАНИ (C60 - C63)**

C60 Малигна неоплазма на penisот

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од уролог коишто треба да содржат патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

• С61 Малигна неоплазма на простата

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (клинички стадиум D)

2. Наоди од уролог коишто треба да содржат ехо на простата со биопсија и патохистолошки наод, скен на коски, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (PSA, алкална и кисела фосфатаза и др)

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С62 Малигна неоплазма на тестис

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази (стадиум IV според Royal Marsden Hospital)

2. Наоди од уролог коишто треба да содржат патохистолошки наод, КТ на ретроперитонеумот, Ртг или КТ на бели дробови и медијастинум, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (алфа фетопротеин, хуман хориогонадотропин, лактат дехидрогеназа и др)

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С63 Малигна неоплазма на други и на неозначени машки генитални органи

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од уролог коишто треба да содржат според индикациите ехо на уринарниот тракт, i. v. урографија, ехо на простата со биопсија и патохистолошки наод, скен на коски, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм, туморски маркери (PSA, алкална и кисела фосфатаза и др) и др.

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени

(< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА УРИНАРНИОТ ТРАКТ(С64 - С68)

С64 Малигна неоплазма на бубрег, исклучувајќи ја реналната карлица

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
  2. Наоди од уролог коишто треба да содржат ехо на уринарниот тракт, i. v. урографија, КТ на бубрег, ренална ангиографија, патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, скен на коски (факултативно), КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм
  3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

С65 Малигна неоплазма на реналната карлица

С66 Малигна неоплазма на уретерот

С67 Малигна неоплазма на мочниот меур

1. Малигном со регионални и оддалечени метастази
  2. Наоди од уролог коишто треба да содржат ехо на уринарниот тракт, i. v. урографија или ретроградна пиелографија, цистоскопија или уретероскопија, патохистолошки наод, КТ, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм
  3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

С68 Малигна неоплазма на други и на неозначени уринарни органи

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од уролог коишто треба да содржат според индикациите ехо на уринарниот тракт, i. v. урографија, ехо на простата со биопсија и патохистолошки наод, скен на коски, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски нализис* со протеинограм, туморски маркери (PSA, алкална и кисела фосфатаза и др) и др.
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА ОКО, МОЗОК И НА ДРУГИ ДЕЛОВИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ (С69 - С72)

С69 Малигна неоплазма на око и аднекси

1. Ако болеста е на двете очи и ако по исцрпените тераписки можности видната острина на подоброто око со примена на максимална корекција е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м) и/или ширината на видното поле е помала од 10⁰ околу централната фиксациона точка.
2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна острина (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
3. Трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чијашто видна острина на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м)

За:

С70 Малигна неоплазма на менингите

С71 Малигна неоплазма на мозокот

1. Постојано напредување на клиничката слика која што се карактеризира со општи и фокални симптоми и знаци. Општи: зголемен интракранијален притисок (главоболка, повраќање, апатија, едем на папила со нарушен вид), епилептични напади, психички промени (раздразливост, замор, губиток на памтење, променето однесување). Фокалните симптоми и знаци се разновидни во зависност од локализацијата : парези или парализи, нарушување на видното поле, нарушување на говорот, атаксија, нарушување на рамнотежата, губиток на слухот, нарушување на голтањето, нарушување на движењето на очните булбуси, ендокрини нарушувања.

Напреднати форми со лоша општа состојба или заостанати секвели после хирушко лекување или радиотерапија и хемиотерапија: тешки парези и парализи, или ментални нарушувања .

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања: EEG, CT или NMR, евентуално ангиографија пред оперативен третман.

Хоспитализација.

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60 или **Кратко испитување на менталната состојба** - 0-20

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C72 Малигна неоплазма на рбетниот мозок, на кранијалните нерви и на други делови од централниот нервен систем

C72.0 Малигни неоплазми на рбетниот мозок

1. Компресија на 'рбетниот мозок, прогресивно развивање на мускулна слабост и пирамидни знаци, губиток на сензибилитетот и нарушена функција на сфинктерите.

Тешки параплегични и квадриплегични форми со нарушена функција на сфинктерите.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања: RTG, LP (лумбална пункција), SEP (сензорни евоцирани потенцијали), CT или NMR.

Хоспитализација.

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА ТИРЕОИДНАТА И НА ДРУГИ ЕНДОКРИНИ ЖЛЕЗДИ (C73 - C75)

C73 Малигна неоплазма на тиреоидната жлезда

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/ендокринолог или торакален хирург коишто треба да содржат ехо и скен на штитната жлезда, пункција со цитолошки наод, патохистолошки наод,

хормонски статус, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, КТ на мозок (факултативно), лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C74 Малигна неоплазма на надбубрежната жлезда

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/ендокринолог или уролог коишто треба да содржат КТ на надбубрежната жлезда, скен на надбубрежната жлезда, патохистолошки наод, хормонски статус, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C75 Малигна неоплазма на други ендокрини жлезди и сродни структури

1. Малигном со BMI помал од 60% или

Малигном со регионални и оддалечени метастази

2. Наоди од интернист/ендокринолог, торакален хирург, уролог или неврохирург коишто треба да содржат според индикациите ехо и скен на штитната жлезда, КТ и скен на надбубрежната жлезда, МР на хипофизата, хормонски статус, Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, лабораториски анализи* со протеинограм и др.

3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА НЕДОВОЛНО ДЕФИНИРАНИ, СЕКУНДАРНИ И НА НЕОЗНАЧЕНИ ЛОКАЛИЗАЦИИ (C76 - C80)

За:

C76 Малигна неоплазма на други и на недоволно дефинирани локализации

C77 Секундарна и неозначена малигна неоплазма на лимфните јазли

C78 Секундарна малигна неоплазма на респираторните и дигестивните органи**C79 Секундарна малигна неоплазма на други локализации****C80 Малигна неоплазма без означена локализација**

1. Малигном со ВМІ помал од 60% или
Малигном со регионални и оддалечени метастази
2. Наоди од интернист или хирург коишто треба да содржат според индикациите Ртг или КТ на бели дробови, ехо на абдомен, пункција и биопсија на лимфна жлезда, скен на коски, лабораторија* со протеинограм и др.
3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА ЛИМФНОТО, ХЕМАТОПОЕТИЧКОТО И СРОДНО ТКИВО (C81 - C96)

За:

C81 Hodgkin-ов лимфом**C82 Фоликуларен (нодуларен) не-Hodgkin-ов лимфом****C83 Дифузен не-Hodgkin-ов лимфом****C84 Периферни и кожни Т-клеточни лимфоми****C85 Други и неозначени типови на не-Hodgkin-ови лимфоми**

1. Лимфом во IV стадиум според Arboz
2. Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат лабораторија, периферна размаска, пункција на лимфна жлезда со цитолошки наод, биопсија на лимфна жлезда со патохистолошки наод, Ртг или КТ на бели дробови и медијастинум, ехо или КТ на абдомен, медијастиноскопија (факултативно), лапароскопија (факултативно)
3. **Body- mass indeks** - ВМІ =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C88 Малигни имунопролиферативни болести**C90 Мултипли миелом и малигни неоплазми од плазма клетките**

1. Напреднат стадиум на болеста (клинички стадиум III според големината на туморската маса)
2. Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат лабораториски анализи*, периферна размаска, М протеини во серум и урина, цитолошки наод од пунктат на коскената срж или хистолошки наод од биоптат на коскената срж, Ртг или скен на скелет, Ртг или КТ на бели дробови, креатинин клиренс, ехо на абдомен
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C91 Лимфоидна леукемија

1. Напреднат стадиум на болеста (клинички стадиум III/IV според Rai)
2. Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат лабораториски анализи*, периферна размаска, цитолошки или хистолошки наод од коскена срж и лимфна жлезда, Ртг или КТ на бели дробови и медијастинум, ехо или КТ на абдомен
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

C92 Миелоидна леукемија

1. Напреднат стадиум на болеста (резистенција на вообичаената терапија, прогресивно зголемување на црниот дроб и слезината, влошување на анемијата, тромбоцитоза или тромбоцитопенија, покачена телесна температура)
2. Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат лабораториски анализи*, периферна размаска, цитолошки или хистолошки наод од коскена срж, цитолошки наод од пунктат од слезина, цитогенетски испитувања (Ph1 хромозом), Ртг или КТ на бели дробови и медијастинум, ехо или КТ на абдомен
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

За:

C93 Моноцитна леукемија

C94 Други леукемии од означен клеточен тип

C95 Леукемија од неозначен клеточен тип

C96 Други и неозначени малигни неоплазми на лимфното, хематопоетичкото и сродно ткиво

1. Напреднат стадиум на болеста (резистенција на вообичаената терапија, прогресивно зголемување на црниот дроб и слезината, прогресивно зголемување на лимфаденопатијата, влошување на анемијата, покачена телесна температура и др.)
2. Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат според индикациите лабораториски анализи*, периферна размаска, цитолошки или хистолошки наод од коскена срж и лимфна жлезда, цитолошки наод од пунктат од слезина, цитогенетски испитувања (Ph1 хромозом), Ртг или КТ на бели дробови и медијастинум, ехо или КТ на абдомен
3. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина или **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ НА НЕЗАВИСНИ (ПРИМАРНИ) МУЛТИПЛИ ЛОКАЛИЗАЦИИ (C97)

1. Напреднат стадиум на болеста со потхранетост - **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина
2. Наоди од интернист или хирург коишто треба да содржат според индикациите Ртг или КТ на бели дробови, ехо или КТ на абдомен, пункција и биопсија на лимфна жлезда, скен на коски, лабораторијски анализи со протеинограм и др.
3. **Barthel-ов** индекс 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

БЕНИГНИ НЕОПЛАЗМИ (D10-D36)

D31 Бенигна неоплазма на око и аднекси

За:

D31.2 Ретина

D31.3 Хориоидеа

D31.4 Цилијарно тело

D31.6 Орбита - неозначено

D31.9 Око - неозначено

1. Ако болеста е на двете очи и ако по исцрпените тераписки можности видната острина на подоброто око со примена на максимална корекција е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м) и/или ширината на видното поле е помала од 10⁰ околу централната фиксациона точка.
2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна острина (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот,

преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок

- трајни промени во здравствената состојба - потреба од постојана помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острина на подоброто око со максимална корекција е од 0,05 (броење на прсти на 3 м), до губење на осет на светло и/или чија што ширина на видното поле не е поголема од 10° околу централната фиксациона точка.

D33 Бенигни неоплазми на мозокот и други делови на централниот нервен систем

1. Сите тумори кои што се развиваат во черепот или во каналот на рбетниот мозок, независно од хистопатолошкиот наод, се однесуваат како малигни бидејќи ширејќи се низ затворениот простор, го потиснуваат и го разоруваат мозочното ткиво. Затоа за оваа група на болести важат истите критериуми и услови за потреба од помош и нега од друго лице како за малигните неоплазми на централниот нервен систем (*C70 Малигна неоплазма на менинџиите* и *C71 Малигна неоплазма на мозокот*).

2. Разлика постои само во оцената на потребата за помош и нега од друго лице

- привремени промени на здравствената состојба - потреба од привремена помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel**-ов индекс: 0-60, со контролен преглед по 24 месеци

НЕОПЛАЗМИ СО НЕСИГУРНА ИЛИ СО НЕПОЗНАТА ПРИРОДА (D37-D48)

1. Лицата со овие ентитети се третираат амбулантно или интрахоспитално до санирање на состојбата при што не ги исполнуваат критериумите за одредување помош и нега од друго лице, освен заради други компликации (иноперабилни неоплазми) кои треба да се оценат под соодветни други групи и шифри во правилникот.

ГРУПА III

БОЛЕСТИ НА КРВТА И КРВОТВОРНИТЕ ОРГАНИ И ОДРЕДЕНИ БОЛЕСТИ КОИ ГО ЗАФАКААТ ИМУНИОТ МЕХАНИЗАМ (D50-D 89)

ХЕМОЛИТИЧКИ АНЕМИИ (D55-D59)

D56 Таласемија

D56.0 Алфа таласемија

D56.1 Бета таласемија - мајорна форма

D56.2 Делта-бета таласемија

1. Ткивна сидероза со развој на хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA
2. Наоди од интернист/хематолог или педијатар коишто треба да содржат лабораториски* наод, периферна размаска, концентрација на хемоглобин F и хемоглобин A₂, Ртг на скелет, ЕКГ, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија
3. **Barthel-ов индекс: 0-90**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

АПЛАСТИЧНИ И ДРУГИ АНЕМИИ (D60 - D64)

- 1.1 Ткивна сидероза со развој на хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA
- или**
- 1.2 Тромбоцитопенија со интрацеребрално крварење коешто доведува до тешка хемипареза или хемиплегија, когнитивни и бихевиорални нарушувања

2. За

1.1: Наоди од интернист/хематолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, периферна размаска, цитолошки или патохистолошки наод од пунктат или биоптат на коскена срж, ЕКГ, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија

или

за 1.2: Наоди од интернист/хематолог, невролог или физијатар коишто треба да содржат лабораториски* наод, периферна размаска, цитолошки или патохистолошки наод од пунктат или биоптат на коскена срж, ЕКГ, ЕЕГ, КТ или МР на мозок, испитувања на менталниот статус

3. **Barthel-ов индекс: 0-90**

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ОДРЕДЕНИ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ГО ЗАФАЌААТ ИМУНИОТ МЕХАНИЗАМ (D80 - D89)

D86 Саркоидоза

1. Напредната форма на болеста со развој на глобална хронична респираторна инсуфициенција (PaO₂ < 9,3 kPa so PaCO₂ > 6,0 kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист/пулмолог коишто треба да содржат лабораторија* (со гама глобулини, серумска ангиотензин конвертаза, калциум во серум и урина), спирометрија,

гасни анализи, Ртг или КТ на бели дробови, бронхоскопија со биопсија и патохистолошки наод, ЕКГ, ехокардиограм

3. **Barthel-ов индекс:** 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ГРУПА IV

ЕНДОКРИНИ, НУТРИТИВНИ И МЕТАБОЛИЧНИ БОЛЕСТИ (E00-E90)

ЗАБОЛУВАЊА НА ТИРЕОИДНАТА ЖЛЕЗДА (E00 - E07)

За:

E00 Синдром на конгенитален дефицит на јод

E03 Друга хипотиреоза

E03.0 Конгенитална хипотиреоза со дифузна гушавост

E03.1 Конгенитална хипотиреоза без гушавост

Да се оценат под *Група V F70-F79*

ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС (E10 - E14)

Се оценуваат реналните, офталмичните, невролошките, периферни циркулаторни и мултипли компликации под *Група XIV N00-N99, Група 7 H00- H59 Група VI G00-G99* и *Група IX I 00-I 99*

ЗАБОЛУВАЊА НА ДРУГИТЕ ЕНДОКРИНИ ЖЛЕЗДИ (E20 - E35)

За:

E 21 Хиперпаратиреозидизам и други заболувања на паратиреозидната жлезда

E21.0 Примарен хиперпаратиреозидизам,

E21.2 Друг хиперпаратиреозидизам и

E21.2 Хиперпаратиреозидизам неозначено

да се оценат под N18- Хронична бубрежна инсуфициенција

E23 Хипофункција и други болести на хипофизата

E23.0 Хипофункција и други заболувања на хипофизата (питуитарна кахексија, Sheehan-ов синдром, Simmonds-ова болест)

да се оценат под E40 - E46 Малнутриции и нутритивни дефицити

МАЛНУТРИЦИИ И НУТРИТИВНИ ДЕФИЦИТИ (E40 - E46)**E40 Квашиоркор****E41 Нутритивен маразам****E42 Маразмичен квашиоркор****E43 Неозначена тешка протеин-енергетска малнутриција**

1. **Body- mass indeks** - BMI =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60% од саканата-нормалната телесна тежина)
2. Наоди од интернист кои што треба да содржат лабораториски наод со протеинограм, ЕКГ
3. **Barthel-ов индекс**: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс**: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс**: 61-90

МЕТАБОЛИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА (E70 - E90)**E70 Заболување на метаболизмот на ароматичните аминокиселини**

За:

E70.0 Класична фенилкетонурија да се оцени под Група V F70-F79**E70.2** Заболувања на тирозинскиот метаболизам - алкаптонурија и др.

1. Полиартроза со фиброзна или коскена фиброза на зафатените зглобови
2. Наоди од интернист, ревматолог или физијатар кои што треба да содржат лабораториски* наод со хомогензитинска киселина во урина, Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов индекс**: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс**: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс**: 61-90

E71 Заболувања на метаболизмот на разгранетите аминокиселини и на метаболизмот на масните киселини**E71.0** Болест со урина како јаворов сируп -да се оцени под Група V F70-F79

E72 Други заболувања на метаболизмот на аминокиселините**E72.0 Заболувања на аминокиселинскиот транспорт**

Цистинурија - да се оцени по под N18- Хронична бубрежна инсуфициенција

Цистиноза, Fanconi синдром - да се оцени по под N18- Хронична бубрежна инсуфициенција **Hartnup-ова болест** - да се оцени под Ф70-Ф79- Душевна заостанатост

E79 Заболувања на пуринскиот и пиримидинскиот метаболизам - да се оцени под N18- Хронична бубрежна инсуфициенција**E83 Заболувања на минералниот метаболизам****E83.0 Заболувања на метаболизмот на бакар (E83.0) - Wilson-ова болест**

да се оцени под K74 - Фиброза и цироза на црниот дроб

E83.2 Заболувања на метаболизмот на железо - хемохроматоза

1. Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA
Декомпензирана цироза на црниот дроб (појава на асцитес)
2. Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со серумско железо и заситеност на трансферин, ехо на абдомен, ЕКГ, ехокардиограм, биопсија на црниот дроб со патохистолошки наод
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

E84 Цистична фиброза**E84.0 Цистична фиброза со пулмонални манифестации**

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa)
2. Наоди од педијатар или интернист/пулмолог коишто треба да содржат Ртг на бели дробови и срце, спирометрија, гасни анализи, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод, хлориди во потта
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

E84.1 Цистична фиброза со цревни манифестации да се оцени под E40 - E46

-Малнутриции и нутритивни дефицити

E84.8 Цистична фиброза со други (комбинирани) манифестации

Да се оцени според претходните две точки E84.1 и E84.0

E85 Амилоидоза да се оцени по под N18- Хронична бубрежна инсуфициенција

E88 Други метаболични заболувања**E88.0 Заболувања на плазма-протеинскиот метаболизам неklasифицирани на друго место алфа-1-антитрипсински дефицит**

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa)
2. Наоди од педијатар или интернист/пулмолог коишто треба да содржат Ртг на бели дробови и срце, спирометрија, гасни анализи, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод со алфа-1-антитрипсин во крв
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ГРУПА V**ДУШЕВНИ РАСТРОЈСВА И РАСТРОЈСТВА ВО ОДНЕСУВАЊЕТО (F00-F99)****ОРГАНСКИ, ВКЛУЧУВАЈКИ ГИ И СИМПТОМАТСКИТЕ ДУШЕВНИ РАСТРОЈСТВА (F00-F09)**

За:

- F00 (и G30) Деменција кај Alzheimer-ова болест ,**
F01 Васкуларна деменција ,
F02.0 (и G31) Деменција кај Pick-ова болест ,
F02.1 (и A81.0) Деменција кај Creutzfeldt-Jakob-ова болест ,
F02.2 (и G10) Деменција кај Huntington-ова болест,
F02.3 (и G20) Деменција кај Parkinson-овата болест ,
F02.4 (и B22.0) Деменција кај болеста од вирусот на хуманата имунодефициенција - HIV ,
F02.8 Деменција кај други означени болести класифицирани на друго место

1. Прогресивен тек или тек во скокови “чекор по чекор”, пропаѓање на когнитивните функции (губиток на памтење, нарушено внимание, сфаќање, резонирање, апстрактно мислење, перцепции, способност на учење, пресметување, јазични функции), детериорација на контролата на емоциите и социјалното однесување. Иреверзибилни форми со умерен и тежок степен на дементност.
2. Наоди од психијатар кои треба да содржат: анамнеза, невролошки статус во карактеристични црти, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународна класификација, мислење за потреба од понатамошно лекување и евентуално клиничко испитување.

Претходно клиничко испитување со извештај кој ќе ги содржи сите основни елементи за ова заболување, со посебен осврт на наодот на клиничкиот психолог, видот на заболувањето или растројството, прогноза и можности за ресоцијализација. Хоспитализација или најмалку 2 години амбулантско следење на лекар специјалист психијатар.

3. Прашалник - **Кратко испитување на менталната состојба (The Mini Mental State Examination)** пополнета од психолог-0-25. или **Barthel-ов индекс: 0-90.**

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Кратко испитување на менталната состојба: 0-20** или **Barthel-ов индекс: 0-60**

ШИЗОФРЕНИЈА, ШИЗОТИПНИ И НАЛУДНИЧАВИ РАСТРОЈСТВА (F20-F29)

1. Хроничен, прогредиентен или интермитентен тек, нарушени психички функции, (мислење, афект, воља, нагони и перцепции), со тенденција кон интелектуално пропаѓање и дезорганизација на личноста.

Тешки форми со чести психотични епизоди со одржување на симптомите, форми со чести рецидиви со оштетување на личноста или хронични прогресивни форми.

2. Наоди од психијатар кои треба да содржат: анамнеза, невролошки статус во карактеристични црти, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународна класификација, мислење за потреба од понатамошно лекување и евентуално клиничко испитување.

Предходно клиничко испитување со извештај кој ќе ги содржи сите основни елементи за ова заболување, со посебен осврт на наодот на клиничкиот психолог, видот на заболувањето или растројството, прогноза и можности за ресоцијализација.

Хоспитализација или најмалку 2 години амбулантско следење на лекар специјалист психијатар.

3. Скалата за глобална проценка на функционирање на возрасни лица (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) пополнета од страна на психолог -0-50.

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Скала за глобална проценка на функционирање на возрасни лица (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) 0-30.**

РАСТРОЈСТВА НА РАСПОЛОЖЕНИЕТО (АФЕКТИВНИ РАСТРОЈСТВА) (F30-F39)

1. Хроничен тек со егзацербации и ремисии, со нарушен афект кој води до оштетување на другите психички функции (внимание, мислење, нагони, воља), но не води до интелектуално пропаѓање, намалена критичност, зголемена опасност од суицидни тенденции.

Тешки форми како: делирантната манија, агитираната депресија, ступорозна депресија, форми со чести егзацербации и слободни интервали пократки од 6 месеци и форми резистентни на терапија без можност за постигнување на задоволителни ремисии.

2. Наоди од психијатар кои треба да содржат: анамнеза, невролошки статус во карактеристични црти, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународна класификација, мислење за потреба од понатамошно лекување и евентуално клиничко испитување.

Предходно клиничко испитување со извештај кој ќе ги содржи сите основни елементи за ова заболување, со посебен осврт на наодот на клиничкиот психолог, видот на заболувањето или растројството, прогноза и можности за ресоцијализација. Хоспитализација или најмалку 2 години амбулантско следење на лекар специјалист психијатар.

3. Скалата за глобална проценка на функционирање на возрасни лица (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) пополнета од страна на психолог -0-50.

- привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Скала за глобална проценка на функционирање на возрасни лица** (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) 0-30, со контролен преглед - по 24 месеци

НЕВРОТСКИ, СТРЕСОГЕНИ И СОМАТОФОРМНИ РАСТРОЈСТВА (F40-F48)

1. Хроничен прогресивен тек, фобични, присилни или конверзивни нарушувања, депресивни идеи со зголемен ризик од суициди.

Тешки форми со регресивни промени на личноста, резистентни на терапија.

2. Наоди од психијатар кои треба да содржат: анамнеза, невролошки статус во карактеристични црти, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународна класификација, мислење за потреба од понатамошно лекување и евентуално клиничко испитување.

Претходно клиничко испитување со извештај кој ќе ги содржи сите основни елементи за ова заболување, со посебен осврт на наодот на клиничкиот психолог, видот на заболувањето или растројството, прогноза и можности за ресоцијализација.

Хоспитализација и тимско мислење од 3 психијатри од соодветна хоспитална установа.

3. Скалата за глобална проценка на функционирање на возрасни лица (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) пополнета од страна на психолог -0-50.

- привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Скала за глобална проценка на функционирање на возрасни лица** (Adult's Global Assessment of Functioning Scale – GAF) 0-30, со контролен преглед - по 24 месеци

ДУШЕВНА ЗАОСТАНАТОСТ (F70-F79)

F72 Тешка душевна заостанатост

1. Коефициент на интелигенција 20-34 одреден со стандардизирани тестови.

2. Медицинска документација од специјализирани установи во која се потврдува критериумот верифицирана од психолог.

3. Barthel-ов индекс: 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

F 73 Длабока душевна заостанатост

1. Коефициент на интелигенција под 20 одреден со стандардизирани тестови.
2. Медицинска документација од специјализирани установи во која се потврдува критериумот верифициран од психолог.
3. **Barthel-ов индекс: 0-60**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

ГРУПА VI**БОЛЕСТИ НА НЕРВНИОТ СИСТЕМ (G00-G99)*****ВОСПАЛИТЕЛНИ БОЛЕСТИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ (G00 – G09)***

Потреба од помош и нега од друго лице има кај последиците од прележаните воспалителни болести (тешки парези, парализи, екстрапирамиден синдром, интелектуални нарушувања) коишто се опишани во соодветни подгрупи на оваа група на болести.

СИСТЕМСКИ АТРОФИИ ШТО ПРИМАРНО ГО ЗАФАКААТ ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ (G11–G13)

За:

G11 Херeditарна атаксија ,

G11.1 Церебеларна атаксија со ран почеток- Friedreich-ова атаксија

G12 Спинална мускулна атрофија ,

G12.2 Болест на моторниот неврoн - Амиотрофична латерална склероза (Sclerosis lateralis amyotrophica) и сродни синдроми.

1. Бавно прогресивен тек, разновидна симптоматологија во зависност од болеста (спастичен синдром со спастична слабост на екстремитетите, синдром на спинална мускулна атрофија со мускулна слабост и атрофии, булбарна парализа со дисфагија и дизартрија, атаксија, атрофија на оптикус со слепило).

Тешки параплегични или квадриплегични форми или само булбарни форми.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања што опфаќаат: EMG, CT или NMR на мозок и рбетен мозок, мускулна биопсија.

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ЕКСТРАПИРАМИДНИ ЗАБОЛУВАЊА И ЗАБОЛУВАЊА НА ДВИЖЕЊЕТО (G20 – G26)

За:

G20 Parkinson- ова болест,

G21 Секундарен паркинсонизам,

G23 Други дегенеративни болести на базалните ганглии,

G24 Дистонија,

G25 Други екстрапирамидни заболувања и болести на движењето

Во оваа група се вбројуваат и следните болести кои што во меѓународната класификација се распоредени во други групи: Хепатолентикуларна дегенерација-Wilson-ова болест (E83) и Хронична прогресивна хередитарна хореа- Morbus Huntington (G10).

1. Хроничен прогресивен тек, присуство на хипокинетско-хипертоничен синдром (ригор, акинезија, тремор) или на хиперкинетско-хипотоничен синдром (хореа, атетоза, бализам, дистонија) во зависност од болеста. Психички нарушувања (успорен мисловен процес, налудничави идеи, лабилно расположение и нарушен афект, до деменција).

Развиена клиничка слика или интелектуално пропаѓање до деменција.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања: EEG, EMG, CT.

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ДЕМИЕЛИНИЗИРАЧКИ БОЛЕСТИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ (G35 – G37)

За:

G35 Мултипла склероза

G36 Друга акутна дисеминирана демиелинизација

1. Хроничен прогресивен тек на болеста, но може да биде со повремени ремисии и егзацербации, со разновидност на симптоматологијата: ретробулбарен неуритис со слепило, офталмоплегичка со диплопии, нистагмус, церебеларна атаксија, интенционен тремор, спастична парапареза, спастично атаксичен од, психички промени (еуфорија и интелектуално пропаѓање).

Малигна форма на болеста, но и бенигна форма во поодминат стадиум со изразени пречки во моториката.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања: лумбална пункција и електрофореза на ликвор (тотални протеини, гама глобулини IgG, IgA и IgM, плазма клетки), VEP (визуелни евоцирани потенцијали), ВАЕР (аудитивни евоцирани потенцијали), NMR (нуклеарна магнетна резонанца), СТ (компјутеризирана томографија), EEG (електроенцефалографија), преглед на серум (гама глобулини).

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ЕПИЗОДНИ И ПАРОКСИЗМАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА (Г40-Г47)

За:

G40 Епилепсија**G41 Статус епилептикус**

1. Повремена, изненадна појава на напади на генерализирани тонично клонични грчеви со нарушена свест, парцијални напади со секундарна генерализација, парцијални напади со комплексна психичка симптоматологија.

Форми резистентни на терапија, со лошо контролирани напади и со психички промени.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања: EEG, СТ.

Хоспитализација.

- Само врз основа на медицинската документација- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем

ПОЛИНЕВРОПАТИИ И ДРУГИ ЗАБОЛУВАЊА НА ПЕРИФЕРНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ (G60 – G64)

1. Присуство на сензомоторни невролошки нарушувања (парези, парализи, атаксија), во склоп на акутно или хронично оштетување на периферниот нервен систем од различни причини (воспалителни, токсични, метаболички, васкуларни, херидитарни).

Знатно нарушување на функционално моторниот интегритет на организмот.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања што опфаќаат: лумбална пункција и преглед на ликвор (за полирадикулонеуритис), EMG, лабораториски токсиколошки анализи.

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- Привремени промени на здравствената состојба - привремено потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60 и помал обем на потреба на помош и нега при **Barthel-ов** индекс: 61-90), со контролен преглед по 24 месеци

БОЛЕСТИ НА НЕВРОМУСКУЛНА СПОЈКА И МУСКУЛНИ БОЛЕСТИ (G70 – G73)**G70 Мијастенија гравис и други мионеврални заболувања**

1. Хроничен, променлив тек со ремисии и егзацербации, со патолошки замор на специфични групи на мускули кои во декрешчендо ја губат снагата на активност. Најчесто се зафатени мускулите на очите (птоза, страбизам, диплопии), потоа мускулите на лицето, вилиците, грлото и вратот (слаба мимичка експресија, тешкотии со жвакање и голтање и назален говор), мускулите на екстремитетите, дишните мускули и сфинктерите.

Умерени генерализирани форми со зафатени скелетни и булбарни мускули, без кризи, но со незадоволителен одговор на лекови и акутни фулминантни форми со брза прогресија, изразени респираторни кризи и лоша реакција на лекови.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања што опфаќаат: Prostigmin-ски тест, EMG, Tensilon-ски тест, тест за отривање на антитела на рецепторите на ацетилхолин.

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс**: 61-90

За:

G71 Примарни заболувања на мускулите

G71.0 Мускулна дистрофија,

G71.1 Миотонични заболувања,

G72 Други миопатии

G73 Заболувања на мионевралната спојка и мускул кај болести класифицирани на друго место

1. Хроничен прогресивен тек со мускулна слабост и атрофии најчесто на проксималната мускулатура на екстремитетите, псевдохипертрофии, угаснати тетивни рефлексии и отежнат од.

Тешки форми со нарушени движења и форми со генерализирана мускулна слабост и оштетени висцерални органи.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од понатамошно лекување, евентуално клиничко испитување и прогноза.

Претходни клинички испитувања што опфаќаат: EMG, испитување на ензими во серум (алдолаза-ALS, трансаминази-AST, ALT, креатин фосфокиназа-CPK, лактат дехидрогеназа-LDH), мускулна биопсија.

Хоспитализација.

3. **Barthel-ов индекс**: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс**: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс**: 61-90

За:

G81 Хемиплегија,

G82 Параплегија и тетраплегија

G83 Други паралитични синдроми

Состојби кои што се стари и долготрајни, од непозната причина.

1. Присуство на парализи или парези од тежок степен што ги ограничуваат движењата и активностите.

2. Наоди од невролог кои треба да содржат анамнеза, исцрпен невролошки статус, психички статус, дијагноза со шифра од меѓународната класификација на болести, мислење за потреба од евентуално клиничко испитување и прогноза.

3. **Barthel-ов индекс**: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс**: 0-60

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ГРУПА VII

БОЛЕСТИ НА ОКОТО И НА АДНЕКСИТЕ (H00-H59)

ЗАБОЛУВАЊА НА НА СКЛЕРАТА, КОРНЕЈАТА, ИРИСОТ И ЦИЛИЈАРНО ТЕЛО (H15-H22)

H17 Корнеални лузни и заматувања

1. Лица кај кои болеста на корнеата ги зафатила двете очи и оставила лузна и заматување како трајна последица која довела до намалување на видната острината која на подоброто око со примена на максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција).
  2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
    - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
    - Се испитуваат функциите на видот: видна острината (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острината на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција).

H22 Заболувања на ирисот и цилијарното тело кај болести класифицирани на друго место

1. Лица кај кои како последица на болеста која ги зафатила двете очи настанало трајно оштетување на видот кој со примена на максимална корекција на подоброто око е помал од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна острината).
  2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
    - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
    - Се испитуваат функциите на видот: видна острината (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острината на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција)

ЗАБОЛУВАЊА НА ЛЕЌАТА (H25-H28)

1.1) Ако болеста е на двете очи и ако по извршената хируршка интервенција видната острина на подоброто око е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м) со примена на максимална корекција

или

1.2) ако болеста е на двете очи и ако видната острина на подоброто око со примена на максимална корекција е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м), додека не се создадат услови за извршување на хируршка интервенција.

2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран

- Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години

- Се испитуваат функциите на видот: видна острина (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок

за под **1.1)**:

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острина на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција).

за под **1.2)**:

- Привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острина на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 (броење на прсти на 3 м), додека не се изврши хируршката интервенција. Контролен преглед по 6 месеци.

Ако по извршената операција видната острина на подоброто око со примена на максимална корекција е поголема од 0,05 (броење на прсти на 3 м), **не ги исполнува определените услови за помош и нега од друго лице.** Ако лицето има слепило на едното око поради некоја друга болест, а на другото катаракта и ако после извршената операција видната острина на подоброто око со примена на максимална корекција е поголема од 0,05 (броење на прсти на 3 м), **не ги исполнува определените услови за помош и нега од друго лице.** Ако по извршената операција, при состојба на pseudophakia или aphakia на двете очи се јават компликации и видот на подоброто око со примена на максимална корекција е помал од 0,05 (броење на прсти на 3 м), **ги исполнува определените услови за помош и нега од друго лице.** Ако постои контраиндикација за извршување на хируршка интервенција, потврдено со медицинска документација и ако постојат горенаведените критериуми, **ги исполнува определените услови за помош и нега од друго лице.**

ЗАБОЛУВАЊА НА ХОРИОИДЕАТА И РЕТИНАТА (H30-H36)

1. Лицата кај кои по исцрпувањето на сите терапевски можности, при зафатеност на двете очи, дошло до трајно намалување на видната острина, така што со примена на максимална корекција видната острина на подоброто око е помала од 0,05 или броење на

прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле на подоброто око да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
Се испитуваат функциите на видот: видна остринa (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна остринa на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

ГЛАУКОМ (H40-H42)

1. Кај лицата кај кои како последица на заболувањето кое ги зафатило двете очи, по исцрпувањето на сите терапевтски можности, дошло до трајно намалување на видната остринa и на ширината на видното поле, така што со примена на максимална корекција видната остринa на подоброто око е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле на подоброто око не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.
2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
- Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
- Се испитуваат функциите на видот: видна остринa (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна остринa на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

ЗАБОЛУВАЊА НА СТАКЛЕТОТО ТЕЛО И ОЧНОТО ЈАБОЛКО (H43-H45)

За:

H44 Заболувања на очното јаболко

H45 Заболувања на стаклесто тело и очно јаболко класифицирани на друго место

1. Како последица на зафатеност на двете очи со патолошкиот процес и по исцрпувањето на сите терапевтски можности, ако настанат трајни нарушувања на видната остринa и на ширината на видното поле, така што видот на подоброто око со максимална корекција е

помал од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна остринa (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна остринa на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

ЗАБОЛУВАЊА НА ОПТИЧКИОТ НЕРВ И ВИДНИТЕ ПАТИШТА (Н46-Н48)

1. Кај лица кај кои како последица на болеста која ги зафатила двете очи настанало трајно оштетување на видната остринa, така што видот на подоброто око со примена на максимална корекција е помал од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна остринa (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна остринa на подоброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

НАРУШУВАЊЕ НА ВИДОТ И СЛЕПИЛО (Н53-Н54)

Н53 Нарушувања на видот

Н53.4 Дефекти во видно поле

1. Тоа се состојби кои настанале како последица на одредени патолошки процеси во очите и оставиле трајни промени во ширината на видното поле која што е помала од 10^0 околу централната фиксациона точка.

2. Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна остринa (без корекција со максимална

корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што ширина на видното поле не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

H54 Слепило и слаб вид

За:

H54.0 Слепило на двете очи

H54.3 Неквалификувано губење на видот на двете очи

H54.7 Неозначено губење на видот

1. Трајно намалување на видната острина на двете очи како последица на одредени патолошки процеси во очите, така што видот на подброто око со примена на максимална корекција е помал од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалување на видната функција) и/или ширината на видното поле е помала од 10^0 околу централната фиксациона точка.
2. -Отпусна листа од одделение за очни болести, ако болниот бил хоспитализиран
  - Специјалистички офталмолошки наоди со податоци за функцијата на видот во период од најмалку 2 години
  - Се испитуваат функциите на видот: видна острина (без корекција со максимална корекција) испитување на видно поле, преглед на биомикроскоп со опис на наодот, преглед на очното дно со опис на наодот, преглед на интраокуларен притисок
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, за лица чија што видна острина на подброто око со максимална корекција е помала од 0,05 или броење на прсти на 3 м (100% намалена видна функција) и/или ширината на видното поле да не е поголема од 10^0 околу централната фиксациона точка.

ГРУПА IX

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ (100-199)

ХРОНИЧНИ РЕВМАТСКИ СРЦЕВИ БОЛЕСТИ (105 – 109)

1.1) Хронична левосрцева слабост со ежекциона фракција (ЕФ) < 20% или класа IV според NYHA

или

1.2) Цереброваскуларен инсулт со тешка хемипареза или хемиплегија за под **1.1):**

Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија

За под 1.2):

Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, ехокардиограм, ЕЕГ, КТ или МР на мозок

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ХИПЕРТЕНЗИВНИ БОЛЕСТИ (I10 - I15)

1.1) Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA

или

1.2) Цереброваскуларен инсулт со тешка хемипареза или хемиплегија

или

1.3) Терминална хронична бубрежна инсуфициенција-да се оцени под *N18 Хронична бубрежна инсуфициенција.*

За под 1.1):

Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, наод на очното дно, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија

За под 1.2):

Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, ехокардиограм, EEG, КТ или МР на мозок

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ИСХЕМИЧНИ БОЛЕСТИ НА СРЦЕТО (I20 - I25)**Хронична исхемична болест на срцето (I25)**

1.1) Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA

или

1.2) Цереброваскуларен инсулт со тешка хемипареза или хемиплегија

За под 1.1):

Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, наод на очното дно, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија

за под 1.2):

Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, ехокардиограм, EEG, КТ или МР на мозок

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ПУЛМОНАЛНА СРЦЕВА БОЛЕСТ И БОЛЕСТИ НА ПУЛМОНАЛНАТА ЦИРКУЛАЦИЈА (I26 - I28)

1. Хронично белодробно срце (ЕКГ или ехокардиографски знаци на хипертрофија на десното срце којашто настанала поради нарушена функција и/или структура на белите дробови) со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa)
2. Наоди од интернист, пулмолог или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм, спирометрија, гасни анализи
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ДРУГИ ФОРМИ НА СРЦЕВА БОЛЕСТ (I30 - I52)

1.1) Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA

или

1.2) Цереброваскуларен инсулт со тешка хемипареза или хемиплегија

За под 1.1):

Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија

За под 1.2):

Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, ехокардиограм, ЕЕГ, КТ или МР на мозок

2. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ (I60 - I69)

1. Тешка хемипареза или хемиплегија,

2. Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски* наод, ЕЕГ, КТ или МР на мозок

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

БОЛЕСТИ НА АРТЕРИИТЕ, АРТЕРИОЛИТЕ И КАПИЛАРИТЕ (170 - 179)**I 173 Други периферни васкуларни болести****I73.1Тромбоангитис облитеранс (Buerger)**

1. Ампутација на: ногата во колкот и бедрото (едностран или двостран) или на ногата во ниво на надколеницата со непогодна чкунка за протеза (едностран или двостран) или на двете подколеници и стапала или со чкунки непогодни за протези (едностран или двострани).
2. Наоди од интернист или кардиолог и васкуларен хирург, лабораториски* наод, ЕКГ, Doppler ехо на крвните садови или ангиографија
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90), со контролен преглед по 24 месеци

I74 Артериска емболија и тромбоза

1. Ампутација на: ногата во колкот и бедрото (едностран или двостран) или на ногата во ниво на надколеницата со непогодна чкунка за протеза (едностран или двостран) или на двете подколеници и стапала или со чкунки непогодни за протези (едностран или двострани).
2. Наоди од интернист или кардиолог и васкуларен хирург, лабораториски* наод, ЕКГ, Doppler ехо на крвните садови или ангиографија
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

БОЛЕСТИ НА ВЕНИ, НА ЛИМФНИ САДОВИ И ЛИМФНИ ЈАЗЛИ, НЕКЛАСИФИЦИРАНИ НА ДРУГО МЕСТО (180 - 189)**I 82 Друга венска емболија и тромбоза****I82.8 Емболија и тромбоза на други означени вени (*Phlegmasia alba dolens* и *Phlegmasia cerulea dolens*)**

1. Ампутација на: ногата во колкот и бедрото (едностран или двостран) или на ногата во ниво на надколеницата со непогодна чкунка за протеза (едностран или двостран) или на двете подколеници и стапала или со чкунки непогодни за протези (едностран или двострани).

2. Наоди од интернист и васкуларен хирург, лабораториски* наод, ЕКГ, Doppler ехо на крвните садови или флебографија

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ГРУПА X

БОЛЕСТИ НА РЕСПИРАТОРНИОТ СИСТЕМ (J00-J99)

ХРОНИЧНИ ДОЛНОРЕСПИРАТОРНИ БОЛЕСТИ (J40-J47)

За:

J43 Емфизем

J44 Друга хронична опструктивна пулмонална болест

J45 Астма

J47 Бронхиектазија

1. Тежок опструктивен или опструктивно-рестриктивен синдром со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце

2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

БЕЛОДРОБНИ БОЛЕСТИ ПРЕДИЗВИКАНИ СО НАДВОРЕШНИ АГЕНСИ (J60-J70)

J60 Пневмокониоза кај јагленокопачи

1. Прогресивна масивна фиброза (ПМФ) на белите дробови со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце

2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

Ј61 Пневмокониоза предизвикана со азбестни и други минерални влакна

1. Прогресивна масивна фиброза (ПМФ) на белите дробови со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, азбестни телца во спутумот, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

За:

Ј62 Пневмокониоза предизвикана со прав кој содржи силициум**Ј63 Пневмокониоза предизвикана со други неоргански правови (алуминоза, бокситна фиброза, берилиоза и др)**

1. Прогресивна масивна фиброза (ПМФ) на белите дробови со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

Ј65 Пневмокониоза придружена со туберкулоза

1. Прогресивна масивна фиброза (ПМФ) на белите дробови и туберкулоза со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист, пулмолог или пневмофтизиолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод, туберкулински тест, преглед на спутум за БК
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

Ј66 Болест на дишен пат предизвикана со специфична органска прав

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

Ј67 Хиперсензитивен пневмонит предизвикан со органски прав

1. Хронична форма со развој на прогресивна белодробна фиброза со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, алерголошки испитувања, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

Ј68 Респираторни состојби предизвикани со инхалација на хемикалии, гасови, чадови и пареи**Ј68.4 Хронични респираторни состојби предизвикани со хемикалии, гасови, чадови и пареи**

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

**ДРУГИ РЕСПИРАТОРНИ БОЛЕСТИ ШТО ГЛАВНО ГО ЗАФАЌААТ
ИНТЕРСТИЦИЈУМОТ (J80 - J84)****J84 Други интерстицијални пулмонални болести****J84.1 Други интерстицијални пулмонални болести со фиброза**

1. Прогресивна фиброза на белите дробови со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод, белодробна биопсија
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

J90-J94 ДРУГИ БОЛЕСТИ НА ПЛЕВРАТА**J94 Други плеврални состојби****J94.1 Фиброторакс**

1. Тежок рестриктивен синдром со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ДРУГИ БОЛЕСТИ НА РЕСПИРАТОРНИОТ СИСТЕМ (J95-J99)**J95 Постпроцедурални респираторни заболувања, неklasифицирани на друго место****J96 Респираторна инсуфициенција, неklasифицирана на друго место**

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат спирометрија, гасни анализи, Ртг на бели дробови и срце, ЕКГ, ехокардиограм, лабораториски* наод

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ГРУПА X**БОЛЕСТИ НА ДИГЕСТИВНИОТ СИСТЕМ (K00-K93)****БОЛЕСТИ НА ЕЗОФАГУСОТ, НА ЖЕЛУДНИКОТ И ДУОДЕНУМОТ (K20 - K31)**

За:

K22 Други болести на езофагусот**K22.0 Ахалазија на кардијата****K.22.2 Езофагеална опструкција (компресија, констрикција, стеноза, стриктура)**

1. Синдром на малапсорпција - **Body- mass indeks - BMI** =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина

2. Наоди од интернист или гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, Ртг на езофагус, горна ендоскопија

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице, во поголем обем при **Barthel-ов индекс: 0-60**; и во помал обем при **Barthel-ов индекс: 61-90**: со контролен преглед по 24 месеци

НЕИНФЕКТИВЕН ЕНТЕРИТ И КОЛИТ (K50 - K52)**K50 Crohn-ова болест (регионален ентерит)**

1. Синдром на малапсорпција - **Body- mass indeks - BMI** =кг / (висина во метри)² да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60%) од саканата-нормалната телесна тежина

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат лабораториски* наод, Ртг на тенко црево, биопсија на тенкото црево (факултативно)

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

БОЛЕСТИ НА ЦРНИОТ ДРОБ (K70 - K77)**K70 Алкохолна болест на црниот дроб****K70.3 Алкохолна цироза на црниот дроб**

1. Декомпензирана цироза на црниот дроб (појава на асцитес)
2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со протеинограм и фактори на коагулација, ехо на абдомен, радиоизотопни испитувања на црниот дроб и неговата циркулација (факултативно), биопсија на црниот дроб (факултативно)
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

К71 Токсична болест на црниот дроб

К71.7 Токсична болест на црниот дроб со фиброза и цироза на црниот дроб

1. Декомпензирана цироза на црниот дроб (појава на асцитес)
2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со протеинограм и фактори на коагулација, ехо на абдомен, радиоизотопни испитувања на црниот дроб и неговата циркулација (факултативно), биопсија на црниот дроб (факултативно)
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

К74 Фиброза и цироза на црниот дроб

1. Декомпензирана цироза на црниот дроб (појава на асцитес)
Наоди од интернист/гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со протеинограм и фактори на коагулација, ехо на абдомен, радиоизотопни испитувања на црниот дроб и неговата циркулација (факултативно), биопсија на црниот дроб (факултативно)
3. **Barthel-ов индекс:** 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ЗАБОЛУВАЊА НА ЖОЛЧНОТО КЕСЕ, БИЛИЈАРНИОТ ТРАКТ И ПАНКРЕАСОТ (К80 - К87)

За:

К86 Други болести на панкреасот

К86.0 Со алкохол предизвикан хроничен панкреатит

К86.1 Друг хроничен панкреатит

1. Синдром на малапсорпција - **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60% од саканата-нормалната телесна тежина)

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со панкреасните ензими (амилази, трипсин) во крв и урина, апсорпциони тестови (тест со д-ксилоза, липиди во фецес и др), ехо на абдомен, ERCP, CT на панкреас (факултативно)

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ДРУГИ БОЛЕСТИ НА ДИГЕСТИВНИОТ СИСТЕМ (K90 - K93)

K90 Цревна малапсорпција

1. Синдром на малапсорпција - **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60% од саканата-нормалната телесна тежина)

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или педијатар коишто треба да содржат лабораториски* наод со протеинограм и јонограм, апсорпциони тестови (тест со д-ксилоза, липиди во фецес и др), Ртг на тенкото црево, биопсија на тенкото црево (факултативно)

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

K91 Постпроцедурални заболувања на дигестивниот систем, некласифицирани на друго место

K91.1 Постгастрични хируршки синдроми (дампинг, постгастректомичен, постваготоничен)

1. Синдром на малапсорпција - **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде < 14,5 мажи и <14 жени (< 60% од саканата-нормалната телесна тежина)

2. Наоди од интернист/гастроентерохепатолог или абдоминален хирург коишто треба да содржат лабораториски* наод, Ртг на гастродуоденум, горна ендоскопија

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ГРУПА XII

БОЛЕСТИ НА КОЖАТА И НА ПОТКОЖНОТО ТКИВО (100-199)

Компликаците од оваа група, да се оценат под соодветни други групи и шифри наведени во правилникот

ГРУПА XIII

БОЛЕСТИ НА МУСКУЛОСКЕЛЕТНИОТ СИСТЕМ И НА СВРЗНОТО ТКИВО (M00-M99)

ИНФЕКТИВНИ АРТРОПАТИИ (M00 - M03)

1. Артритис или остеоартритис со анкилоза на големите зглобови на екстремитетите (колена, колк, рамен зглоб)
2. Наоди од ревматолог, ортопед или хирург коишто треба да содржат Ртг на зафатеното подрачје, лабораториски* наод, микробиолошки наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице, во поголем обем при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

ВОСПАЛИТЕЛНИ ПОЛИАРТРОПАТИИ (M05 - M14)

За:

M05 Серопозитивен ревматоиден артрит

M06 Друг ревматоиден артрит

1. IV анатомски стадиум (завршен стадиум Ђ фиброзна или коскена анкилоза на зафатените зглобови со другите промени карактеристични за ревматоидниот артритис) или IV физиолошка класа (ограничувања во можностите за грижа за самиот себе и сите други животни активности, професионални и вонпрофесионални) според ARA (Американска ревматолошка асоцијација)
2. Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M07 Псоријатични и енетропатични полиартропатии

1. Завршен стадиум на тешките облици со фиброзна или коскена анкилоза на зафатените зглобови
2. Наоди од интернист или ревматолог и дерматовенеролог (псоријатична артропатија) коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов индекс: 0-90**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

За:

M08 Јувенилен артрит**M09 Јувенилен артрит кај болести класифицирани на друго место**

1. Завршен стадиум на полиартикуларниот облик и на тешките форми на системскиот и олигоартикуларниот облик (фиброзна или коскена анкилоза на зафатените зглобови)
Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов индекс: 0-90**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

M10 Гихт

1. а) Завршен стадиум на деструктивниот полиартикуларен облик (фиброзна или коскена анкилоза на зафатените зглобови)
или
- 1.2) Терминална ХБИ при хронична уратна нефропатија - да се оцени под *Хронична бубрежна инсуфициенција N18*
2. Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод со урати во серум и урина, Ртг на зафатените зглобови, кристали во синовијалната течност
3. **Barthel-ов индекс: 0-90**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

АРТРОЗИ (M15 - M19)**M15 Полиартроза**

1. Завршен стадиум со фиброзна или коскена анкилоза на големите зглобови од екстремитетите (колк, колена, рамен зглоб)
2. Наоди од интернист, ревматолог или физијатар коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

M16 Коксартроза

1. Завршен стадиум со фиброзна или коскена анкилоза на зафатениот колк/колкови
2. Наоди од интернист, ревматолог, физијатар или ортопед коишто треба да содржат лабораториски* наод и Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

M17 Гонартроза

1. Завршен стадиум со фиброзна или коскена анкилоза на зафатеното колена/колена
2. Наоди од интернист, ревматолог, физијатар или ортопед коишто треба да содржат лабораториски* наод и Ртг на зафатените зглобови
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

СИСТЕМСКИ ЗАБОЛУВАЊА НА СВРЗНОТО ТКИВО (M30 - M36)**M30 Нодозен полиартрит и сродни состојби**

- 1.1) Терминална хронична бубрежна инсуфициенција - да се оцени под *N18 Хронична бубрежна инсуфициенција* или
  - 1.2) Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA или
  - 1.3) Ампутација на еден или два долни екстремитети
- Наоди од интернист или кардиолог коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски *наод, серолошки наод, Ртг на бели дробови и срце, ехокардиограм или ергометрија
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M31 Други некротизирачки васкулити

За:

M31.0 Goodpasture синдром,

M31.3 Wegener-ова грануломатоза,

да се оценат според критериуми за *N 18 Хронична бубрежна инсуфициенција*.

M31.4 Синдром на лакот на аортата Takayasu

1.1) Хронична левосрцева слабост со ЕФ < 20% или класа IV според NYHA или

1.2) Цереброваскуларен инзулт со тешка хемипареза или хемиплегија

За под 1.1):

Наоди од интернист или кардиолог кои што треба да содржат ЕКГ, лабораториски наод, Ртг на бели дробови и срце, Doppler ехо на крвните садови или ангиографија, ехокардиограм или ергометрија

За под 1.2):

Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат ЕКГ, лабораториски наод, ехокардиограм, ЕЕГ, КТ или МР на мозок

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M32 Системски лупус еритематодес

да се оцени според критериуми за *N 18. Хронична бубрежна инсуфициенција*

M33 Дерматополимиозит

1. Мускулна слабост на рамениот и карличниот појас од V степен (изразено гегав од со нагласена лордоза и неможност за одење по скали или подигнување од столица без туѓа помош) или VI степен (неможност за одење без туѓа помош)

2. Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, мускулна биопсија

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M34 Системска склероза

1.1) Интерстициелна белодробна фиброза со глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце или

1.2) Терминална хронична бубрежна инсуфициенција- да се оцени под *N18 Хронична бубрежна инсуфициенција* или

1.3) Синдром на малапсорпција при афекција на ГИТ (езофагус, црева) - **Body- mass indeks** - $BMI = \text{кг} / (\text{висина во метри})^2$ да биде $< 14,5$ мажи и < 14 жени ($< 60\%$ од саканата-нормалната телесна тежина) или

1.4) Контрактури на малите зглобови од шепата

За под 1.1):

Наоди од интернист, пулмолог или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на бели дробови и срце, спирометрија, гасни анализи, ЕКГ, ехокардиограм

За под 1.3):

Наоди од интернист или гастроентерохепатолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на езофагус или црево

За под 1.4):

Наоди од интернист, ревматолог или дерматовенеролог коишто треба да содржат лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M35 Друга системска зафатеност на сврзното ткиво

M35.1 Други преклопувачки синдроми

1.1) Деструктивен полиартритис со развој на фиброзни или коскени анкилози
или

1.2) Интерстициелна белодробна фиброза со глобална хронична респираторна
инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце
или

1.3) Мускулна слабост на рамениот и карличниот појас од V степен (изразено гегав од со
нагласена лордоза и неможност за одење по скали или подигнување од столица без туѓа
помош) или VI степен (неможност за одење без туѓа помош)

За под 1.1):

Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод,
серолошки наод, Ртг на зафатените зглобови

За под 1.2):

Наоди од интернист, пулмолог или ревматолог коишто треба да содржат
лабораториски* наод, серолошки наод, Ртг на бели дробови и срце, спирометрија,
гасни анализи, ЕКГ, ехокардиограм

За под 1.3):

Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат лабораториски* наод,
серолошки наод, мускулна биопсија

2. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

M35.2 Behçet-ова болест

1.1) Слепило поради хроничниот увеитис-да се оцени под *H54 Слейило и слаб вид*
или

1.2) Цереброваскуларен инзулт со тешка хемипареза или хемиплегија

2. Наоди од интернист или кардиолог, невролог и физијатар коишто треба да содржат
ЕКГ, лабораториски* наод, ехокардиограм, ЕЕГ, КТ или МР на мозок

3. Barthel-ов индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

ДЕФОРМИРАЧКИ ДОРЗОПАТИИ (M40 - M43)

За:

M40 Кифоза и лордоза

M41 Сколиоза

1. Глобална хронична респираторна инсуфициенција ($PaO_2 < 9,3$ kPa со $PaCO_2 > 6,0$ kPa) и хронично белодробно срце

2. Наоди од интернист или пулмолог коишто треба да содржат лабораториски* наод, Ртг рбетниот столб (торакален дел), спирометрија, гасни анализи, ехокардиограм

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

СПОНДИЛОПАТИИ (M45 - M49)

За:

M45 Анкилозен спондилит

M46 Други воспалителни спондилопатии

1.1) Развој на фиброзни или коскени анкилози на меѓупрешленските и сакроилијакалните зглобови,
или

1.2) Миелопатија или радикулопатија кои што предизвикуваат тешки парези или парализи на горните или долните екстремитети

За под 1.1):

Наоди од интернист или ревматолог коишто треба да содржат Ртг рбетниот столб и карлицата, лабораториски* наод, серолошки наод

За под 1.2):

Наоди од интернист или ревматолог и невролог коишто треба да содржат Ртг на рбетниот столб, КТ или МР, ЕМГ, лабораториски* наод, серолошки наод

2. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

За:

M47 Спондилоза

M48 Други спондилопатии

1. Дорзопатија со миелопатија или радикулопатија коишто предизвикуваат тешки парези или парализи на горните или долните екстремитети

2. Медицинска документација

Наоди од интернист или ревматолог и невролог коишто треба да содржат Ртг на рбетниот столб, КТ или МР, ЕМГ, лабораториски* наод

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ДРУГИ ДОРЗОПАТИИ (M50 - M54)**M50 Заболувања на цервикалниот диск****M51 Други заболувања на интервертебралниот диск**

1. Дорзопатија со миелопатија или радикулопатија коишто предизвикуваат тешки парези или парализи на горните или долните екстремитети
2. Наоди од интернист или ревматолог и невролог коишто треба да содржат Ртг рбетниот столб, КТ или МР, ЕМГ, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

МЕКОТКИВНИ ЗАБОЛУВАЊА (M60 - M79)**M 72.0 Палмарна фацијална фиброматоза (Mb Dupuytren)**

1. Контрактури на зглобовите од шаките и стапалата
2. Наоди од интернист или ревматолог и пластичен хирург коишто треба да содржат Ртг на шаките и стапалата, лабораториски* наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ЗАБОЛУВАЊА НА КОСКЕНАТА ГУСТИНА И СТРУКТУРА (M80 - M85)**За:****M80 Остеопороза со патолошка фрактура****M82 Остеопороза кај болести класифицирани на друго место**

1. Остеопороза со патолошки фрактури (компресивни фрактури на прешлени, врат од фемур)
2. Наоди од интернист, ревматолог или ортопед коишто треба да содржат Ртг на рбетот и карлицата, Ртг на други зафатени делови од скелетот, лабораториски* наод со електролити (Са, Р), денситометрија
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

M83 Адултна остеомапација

1. Остеопороза со патолошки фрактури (компресивни фрактури на прешлени)
  2. Наоди од интернист, ревматолог или ортопед коишто треба да содржат Ртг на рбетот и рамениот појас, Ртг на други зафатени делови од скелетот, лабораториски* наод со електролити (Са, Р), дензитометрија
  3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ДРУГИ ОСТЕОПАТИИ (M86 - M90)

M86 Остеомиелит

1. Остеомиелитис на долгите коски со секвестрација, патолошка фрактура или псевдоартроза
2. Наоди од ортопед или хирург коишто треба да содржат Ртг на зафатеното подрачје, фистулографија (факултативно), лабораториски* наод, микробиолошки наод
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем при **Barthel-ов** индекс: 0-60; и во помал обем при **Barthel-ов** индекс: 61-90: со контролен преглед по 12 месеци

M88 Paget-ова болест

1. Дорзопатија со миелопатија или радикулопатија кои што предизвикуваат тешка парализа или параплегија
2. Наоди од интернист или ревматолог и невролог коишто треба да содржат Ртг на рбетниот столб, КТ или МР на рбетниот столб, ЕМГ, лабораториски* наод (со алкална и кисела фосфатаза во серум, хидроксипролин во урина)
3. **Barthel-ов** индекс: 0-90
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
  - трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

ГРУПА XIV**БОЛЕСТИ НА ГЕНИТОУРИНАРНИОТ СИСТЕМ (N00-N99)****РЕНАЛНА ИНСУФИЦИЕНЦИЈА (N17-N19)****N18 Хронична ренална инсуфициенција**

1. Лица со хронична бубрежна инсуфициенција, на хемодијализа со тешки компликации во клиничката слика (кардиоваскуларни, цереброваскуларни, од централен или периферен нервен систем)

Креатинин клиренс под 10 мл/мин (под 0,17 ml/sec)

2 - Извештај од специјалист интернист- нефролог со анамнеза (да содржи податоци за почетокот на болеста, текот на болеста, дијагностичките методи и постапки , текот и должината на лекувањето, успехот на лекувањето,), статус, дијагноза и мислење за понатамошно лекување

-Испитувања и наоди : стандарден лабораториски* наод, електролити во урина и серум, нативен Rtg на уринарен тракт , ехо на уринарен тракт , клиренс на уреа и креатинин. Ако е потребно, факултативно: серолошки испитувања (AST, CIK, ANA и др.), 24- часовна протеинурија, уринокултура интравенска урографија, сцинтиграфија, СТ, MR, ренална биопсија, преглед од уролог

-наоди од специјалисти, во зависност од компликациите : кардиолог, невролог, психијатар, офталмолог, уролог

-докази за претходно лекување : отпусни листи од соодветни здравствени установи во кои се лекувал болниот и/или специјалистички наоди- извештаи од специјалисти нефролози и/или уролози

3. **Barthel-ов индекс:** 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

ГРУПА XV**БРЕМЕНОСТ, ПОРОДУВАЊЕ И ПУЕРПЕРИУМ (O00-O99)**

Компликациите (кардиоваскуларни , на периферниот и централниот нервен систем, урогенитални , ендокрини, хематолошки, респираторни, инфективни, офталмолошки, мускулоскелетни и др) од оваа група, да се оценат под соодветни други групи и шифри наведени во правилникот.

ГРУПА XVI**ОДРЕДЕНИ СОСТОЈБИ ШТО НАСТАНУВААТ ВО
ПЕРИНАТАЛНИОТ ПЕРИОД (P00-P96)**

Компликациите (кардиоваскуларни , на периферниот и централниот нервен систем, урогенитални , ендокрини, хематолошки, респираторни, инфективни, офталмолошки, мускулоскелетни и др) од оваа група да се оценат под соодветни други групи и шифри наведени во правилникот.

ГРУПА XVII**КОНГЕНИТАЛНИ МАЛФОРМАЦИИ, ДЕФОРМАЦИИ И
ХРОМОЗОМСКИ НЕНОРМАЛНОСТИ (Q00-Q99)**

Конгенитеалните малформации на нервниот систем Q00-Q07 кои одат со душевни растројства, душевна заостанатост и невролошки испади да се оценат со критериуми под *Група V F00-F99* и *G00-G99*

Конгениталните малформации на окото Q10-Q15 да се оценат под *Група 7 H00-H59*, на циркулаторниот систем Q20-Q28 да се оценат *Група IX I 00-I 99* на респираторниот систем Q30-Q34 да се оценат под *Група X J00- J99*, на дигестивниот систем Q38-Q45 да се оценат под *Група XI K00-K93*, на мускулоскелетниот систем Q65-Q79 да се оценат под *Група XIII, M00-M99*, на уринарниот систем Q60-Q64 да се оценат под *група XIV N00-N99*,

Другите конгенитални малформации *Q80-Q89* да се оценат под соодветни групи и шифри веќе дадени во правилникот.

Хромозомските ненормалности Q90-Q99 да се оценат под *Група V F70-F79* или под соодветни шифри адекватни за компликациите.

ГРУПА XVIII

**СИМПТОМИ, ЗНАЦИ И НЕНОРМАЛНИ КЛИНИЧКИ И
ЛАБОРАТОРИСКИ НАОДИ, НЕКЛАСИФИЦИРАНИ НА ДРУГО
МЕСТО (R00-R99)**

Не се предмет на оценка.

ГРУПА XIX**ПОВРЕДА, ТРУЕЊЕ И ДРУГИ ОДРЕДЕНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД
НАДВОРЕШНИ ПРИЧИНИ (S00-S98)**

За:

ПОВРЕДИ НА ГЛАВАТА (S00-S09)

ВРАТОТ, (S10-S19)

ТОРАКСОТ (S20-S29)

**АБДОМЕНОТ КРСТОТ, ЛУМБАЛНИОТ РЪБЕТ И
КАРЛИЦАТА (S30- - S39)**

1.1) Трајни промени и нарушувања на здравствената состојба: потполна или делумна одземеност на екстремитет, на една страна на тело, параплегии, квадриплегии
или

1.2) Привремени промени: ако после хоспитализацијата е потребно домашно лекување со мирување (во легната положба) и додека трае имобилизацијата.

2. Наод од хирург-ортопед, физијатар, невролог, РТГ и КТ на повредената регија. Зависно од локацијата на повредите, наод и од други специјалисти (ОРЛ, уролог, гинеколог, психијатар, психолог)

3. **Barthel-ов индекс: 0-90**

За под 1.1):

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс: 0-60**
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс: 61-90**

За 1.2):

- привремени промени на здравствената состојба - привремена потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем при **Barthel-ов индекс: 0-60**, со контролен преглед по 12 месеци; и во помал обем при **Barthel-ов индекс 61-90**, со контролен преглед по 6 месеци

За:

ПОВРЕДИ НА РАМОТО И НАДЛАКТИЦАТА (S40-S49)

ПОВРЕДИ НА ЛАКТОТ И ПОДЛАКТИЦАТА (S50-S59)

ПОВРЕДИ НА РАЧНИОТ ЗГЛОБ И ШЕПАТА (S60 - S69)

1. Потполн губиток (едностран или двостран) на: рамо и надлактица, лакат и подлактица, рачен зглоб и шепа ; или потполна неупотребливост на целата шепа (еднострано или двострани); или трауматски или постоперативни деформитети со тешки функционални нарушувања (еднострани или двострани)

2. Наод од хирург-ортопед, физијатар, невролог, РТГ на повредената регија.

3. **Barthel-ов индекс:** 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

За:

ПОВРЕДИ НА КОЛКОТ И БЕДРОТО (S70-S79)

ПОВРЕДИ НА КОЛЕНОТО И ПОДКОЛЕНИЦАТА (S80-S82)

ПОВРЕДИ НА НА ГЛУЖДОТ И СТОПАЛОТО (S90 - S 99)

1. Губиток (ампутација) на: ногата во колкот и бедрото (едностран или двостран) или на ногата во ниво на надколеницата со непогодна чкунка за протеза (едностран или двостран) или на двете подколеници и стапала или со чкунки непогодни за протези (еднострани или двострани).

2. Наод од хирург-ортопед, физијатар, невролог, РТГ на повредената регија.

3. **Barthel-ов индекс:** 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов индекс:** 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов индекс:** 61-90

За:

ИЗГОРЕНИЦИ И КОРОЗИИ (T20-T32)

**ИЗГОРЕНИЦИ И КОРОЗИИ НА НАДВОРЕШНАТА ТЕЛЕСНА ПОВРШИНА,
ОЗНАЧЕНИ СПОРЕД ЛОКАЛИЗАЦИЈАТА (T20-T25)**

**ИЗГОРЕНИЦИ И КОРОЗИИ ОГРАНИЧЕНИ НА ОКОТО И НА ВНАТРЕШНИТЕ
ОРГАНИ (T26-T28)**

**ИЗГОРЕНИЦИ И КОРОЗИИ НА ПОВЕЌЕ И НА НЕОЗНАЧЕНИ ТЕЛЕСНИ
РЕГИИ (T29-T32)**

СМРЗНАТИЦИ (T33 - T 35)

1.1) Тешки функционални нарушувања и губење на функцијата на повеќе органи и системи (тешки контрактури и некрози, ампутации)

или

1.2) слепило или двостран губиток на вид да се оцени под *H54. Слепило и слаб вид;*

или

1.3) отежната исхрана - малнутриција да се оцени под *E40-E46 Малнутриции и нутритивни дефицити*) Наоди од специјалисти според оштетниот орган и системи: хирург - ортопед, интернист, ORL и др.

3. **Barthel-ов** индекс: 0-90

- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем, при **Barthel-ов** индекс: 0-60
- трајни промени на здравствената состојба - постојана потреба од помош и нега од друго лице во помал обем, при **Barthel-ов** индекс: 61-90

---

* Под стандарден лабораториски наод се подразбира: седиментација, крвна слика со диференцијална крвна слика, гликемија, деградациони продукти (урина, креатинин), липидограм (вкупни липиди, триглицериди, вкупен холестерол, ЛДЛ, ХДЛ), хепатални ензими (алкална фосфатаза, АСТ, АЛТ), урина.

**БАРТЕЛОВ
ИНДЕКС**

Име на Пациентот: _____
Име на Оценувачот: _____
Датум: _____

Активност**Бодови****ХРАНЕЊЕ**

- 0 = неспособен _____
5 = потребна му е помош при сечење, мачкање путер итн., или модифицирана диета _____
10 = независен _____

КАПЕЊЕ

- 0 = зависен _____
5 = независен (или во туш кабина) _____

ЛИЧНА ХИГИЕНА

- 0 = потребна му е помош во одржување на лична хигиена _____
5 = независен во одржување на лице/коса/заби/бричење (со обезбедени средства) _____

ОБЛЕКУВАЊЕ

- 0 = зависен _____
5 = потребна му е помош, но може половината да го заврши сам _____
10 = независен (вклучувајќи копчиња, патенти, врвки итн.) _____

СТОЛИЦА

- 0 = невоздржано (или потребно е да зема лаксативи) _____
5 = повремени незгоди _____
10 = воздржано _____

МОКРЕЊЕ

- 0 = невоздржано, или со употреба на катетер и неможе да се грижи сам _____
5 = повремени незгоди _____
10 = воздржано _____

ОДЕЊЕ ВО ТОАЛЕТ

- 0 = зависен _____
5 = потребна му е помош, но делумно може да заврши сам _____
10 = независен (седнување и станување, облекување, бришење) _____

ПРЕМЕСТУВАЊЕ (ОД КРЕВЕТ НА СТОЛЧЕ И СПРОТИВНО)

- 0 = неспособен, нема седечка рамнотежа _____
5 = голема помош (едно или две лица, физичка), може да седи _____
10 = мала помош (вербална или физичка) _____
15 = независен _____

ПОДВИЖНОСТ (НА РАМНИ ПОВРШНИ)

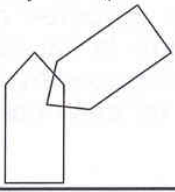
- 0 = неподвижен или подвижен < 50 метри _____
5 = независен од количка, вклучувајќи агли, > 50 метри _____
10 = се движи со помош на едно лице (вербална или физичка), > 50 метри _____
15 = независен (може да употребува ортопедски помагала; на пр. бастум, > 50 метри) _____

СКАЛИ

- 0 = неспособен _____
5 = потребна му е помош (вербална, физичка, помош со носење) _____
10 = независен _____

ВКУПНО (0 - 100): _____

Кратко испитување на менталната состојба

Име на пациентот:	Датум на испитување _____	
Ориентација	Поени	Максимален број на поени
Која година е сега? Кое годишно време е сега? Кој датум е денес? Кој ден е денес? Кој месец е сега? Каде се наоѓаме? На село Во природа Во град Во болница/зграда На спрат/ординација	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	5 (по 1 поен за секое прашање) 5 (по 1 поен за секое прашање)
Помнење		
Испитувачот: набројте три (3) предмети, по 1секнда за да го кажете секој од нив. Потоа кажете му на пациентот да ги повтори сите три предмети. Дадете по 1 поен за секој точен одговор. Ако згреши повторувајте ги предметите се додека таа/тој не ги научи сите три. Бројте ги обидите и запишете ги. Обиди _____	_____	3
Вниманије и сметање		
Броење по 7 броја од 100 наназад, 1 поен за секој точен одговор. Запрете по 5 одговори. 100__93__86__79__72__65__ Алтернативно, да се повтори зборот "птица" наназад АЦИТП	_____	5
Секавање		
Прашајте го пациентот за трите предмети од претходно. За секој точно повторен предмет дадете 1 поен.	_____	3
Јазик		
Да именува молив и часовник (2 поени)	_____	9
Да го повтори следново: "Но, ако не и или" (1 поен)	_____	
Да ја изврши три-степената наредба: "Земете хартија во Вашата десна, превиткајте на половина и ставете ја на подот". (3 поени)	_____	
Да го повтори и изврши следното: Затворете ги очите (1 поен)	_____	
Напишете реченица (1 поен)	_____	
Прецртајте го цртежот (1 поен)	_____	
		
Вкупно поени ___ / 30		
Интерпретација		
26-30 " нормална" когнитивна функција		
20-25 благо до средно когнитивно нарушување		
Помалку од 20, изразено когнитивно нарушување		
Име на испитувачот:		
Потпис:	Датум:	

Објаснување за тестот “Кратко испитување на менталниот статус”

Важно е да се воспостави комуникација и да се осигура комфорот на пациентот пред да се започне со тестот.

ОРИЕНТАЦИЈА - Секое прашање може да биде повторено највеќе три пати, а на пациентот му се дозволени 10 секунди за секој одговор. Прифатливи се само одредените точни одговори за сите прашања, освен за оние што се однесуваат на датумот, месецот и годишното време. Ако одговорот е вчерашниот или утрешниот датум може да се додели поен. Во преодниот период од едно во друго годишно време, се прифаќаат двата одговори. На првиот или последниот ден од месецот, одговорот за било кој од двата месеци се бодира како теочен.

ПАМТЕЊЕ - Од пациентот се бара да ги повтори имињата на три предмети. По еден поен се дава за секој точен одговор при првиот обид. Ако сите три збора не бидат повторени, испитувачот може да ги повторува се додека не се научат, но највеќе до 6 пати. Кажете му на пациентот да ги запамти овие предмети бидејќи ќе побараме да ги повтори.

КОНЦЕНТРАЦИЈА НА ВНИМАНИЕТО - По избор на испитувачот пациентот може да подготви една од двете задачи: или да брои по седум броја од 100 наназад или да повтори збор од 5 букви (“птица”) наназад. Ако пациентот не успее тогаш не може да се понуди замена. За повторувањето на “птица” наназад се доделува по еден поен за секоја буква дадена со точен редослед.

СЕЌАВАЊЕ - Од пациентот се бара да ги повтори трите предмети за кои што предходно беше замолен да ги запамти.

ЈАЗИК - На пациентот му покажувате часовник и молив и барате од него да ги именува предметите. Повторувањето на фразата “Без ако, и или но” мора да е сосема точна за да биде бодирана. Се покажува командата “ЗАТВОРЕТЕ ГИ ОЧИТЕ” напишана со големи букви и се замолува да го направи тоа што го прочитал. Пациентот може да биде потсетен да го направи тоа што пишува. За тристепената наредба, дајте ја наредбата одеднаш како една вежба, а не една по една команда. На пациентот му се дозволени 30 секунди да ја заврши задачата и добива по еден поен за секој комплетиран елемент.

КОНСТРУКТИВНИ СПОСОБНОСТИ - Еден поен се добива кога цртежот се состои од две петстрани фигури кои што преклопувајќи се формираат четиристрана фигура.

За време на испитувањето не треба да се даваат никакви коментари за точноста на одговорите и не треба да се покажуваат никакви невербални знаци.

СКАЛА ЗА ГЛОБАЛНА ПРОЦЕНКА НА ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ВОЗРАСНИ ЛИЦА

Проценете го психолошкото, социјалното и работното функционирање под претпоставка дека постои психичка болест. Не ги вклучувајте нарушувањата во функционирањето што се должат на физички ограничувања или ограничувања од надворешни услови. Употребете средни оцени ако е потребно. Пр. 45, 68,72.

Проценката со оваа скала може да се изготви посебно за два временски периоди:

1. Сегашен - нивото на функционирање во времето на оценувањето.
2. За минатата година - највисокото ниво на функционирање за најмалку неколку месеци во тек на изминатата година.

- 90 Отсуство или благи симптоми (пр. лесна анксиозност пред испит), добро функционирање на сите полиња, интерес и вклученост во широк круг на активности, социјално ефикасен, општо задоволен од животот, без поголеми проблеми и грижи освен секојдневните (пр. понекоја случајна препирка со членовите на семејството).
- 80 Ако се присутни симптоми, тие се поминливи и очекувани реакции на психосоцијални стресори (пр. тешкотии со концентрацијата после фамилијарна расправија), само лесно намалување на социјалното, работното или училишното функционирање(пр. привремено заостанување во училишните задачи).
- 70 Некои благи симптоми (пр. депресивно расположение и блага несоница) или некои проблеми во социјалното, професионалното или училишното функционирање (пр. повремено безделничење или кражба во домаќинството, но општо функционира сосема добро, има некои значајни интерперсонални врски).
- 60 Средно изразени симптоми (пр. израмнет афект, опширен говор, повремено панични атаки) или средно изразени тешкотии во социјалното, професионалното или училишното функционирање (пр. малку пријатели, конфликти со соработниците).
- 50 Сериозни симптоми (пр. суицидални идеи, изразени опсесивни ритуали) или билокакви нарушувања на социјалното, професионалното или училишното функционирање (нема пријатели, неспособност да задржи работно место).

- 40 Повремено несоодветна комуникација и губење во реалноста (пр. говорот повремено нелогичен, нејасен или безначаен) или изразено нарушување во неколку области како на работа или во училиште, во семејните односи, расудувањето, мислењето или расположението (пр. депресивна индивидуа избегнува пријатели, ја запоставува фамилијата и е неспособна за работа).
- 30 Однесувањето е значително под влијание на налудничави идеи и халуцинации, или сериозно нарушување на комуникациите и расудувањето (понекогаш растроен, се однесува грубо, несоодветно, суицидални преокупации) или неспособност да функционира скоро на сите полиња (останува во кревет цел ден, нема работа, нема пријатели).
- 20 Повремена опасност од самоповредување или повредување на други (пр. обиди за самоубиство, често насилство, манична возбуда) или повремено не е во состојба да ја одржува личната хигиена (пр. извалкано лице) или изразено нарушување на комуникациите (пр. со изразено неповрзан говор или постојано молчење).
- 10 Постојана опасност од сериозно повредување себе си или другите (пр. повторувачко насилство) или постојана неспособност за одржување на личната хигиена или сериозни суицидални дејства со јасно очекување на смрт.
- 0 Неадекватни информации.

**Индекс на маса на телото -
Body mass indeks (BMI)**

За оценување на ухранетоста кај лица со завршено растење се користи пресметувањето на „индексот на маса на телото,, BMI (body mass indeks), $BMI = \frac{TT \text{ кгp}}{TB \text{ м}^2}$

и добиениот резултат се множи со факторот 1000, според формулата
 $BMI = \frac{TT \text{ (кгp)}}{TB \text{ (м)}^2} \times 1000.$

Резултатите се интерпретираат на следниот начин :

Категории на ухранетост :	тежина (кгp)
	висина (м)²
Слаби	1,70 - 1,89
Умерено слаби	1,90 - 2,09
Нормално ухранети	2,10 - 2,29
Умерено дебели	2,30 - 2,49
Дебели	2,50 - 2,69
Многу Дебели	од 2,70

Кратенките употребени во формулата означуваат:

TT - телесна тежина

TB - телесна висина

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ИНФОРМАТИЧКО
ОПШТЕСТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА**

1028.

Врз основа на член 13 став 7 од Законот за проценка („Службен весник на Република Македонија“ бр.115/10, 158/11 и 185/11), министерот за информатичко општество и администрација донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА БОДИРАЊЕ НА ПИСМЕНИОТ ДЕЛ ОД СТРУЧНИОТ
ИСПИТ ЗА ПРОЦЕНУВАЧИ ОД ОБЛАСТА НА
ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА**

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот за бодирањето на писмениот дел од стручниот испит за проценувач од областа на информатичка технологија.

Член 2

Писмениот дел од стручниот испит за проценувачи се состои од два дела тест и изработка на практичен пример од соодветната област.

Член 3

(1) Тестот од писмениот дел од стручниот испит за проценувачи се состои од 30 прашања од следните области:

- Две прашања од областа на Законот за проценка,
- Шеснаесет прашања од областа на ИТ,
- Десет прашања од областа на техники на проценка,
- Две прашања од областа на известување од извршена проценка

(2) Секое прашање од областите од став (1), алинеи 1, 2 и 4 на овој член се вреднува по 3 бода.

(3) Секое прашање од областа од став (1) алинеја 3 на овој член се вреднува по 4 бода.

(4) Кандидатот може да добие најмногу 100 бода на тестот.

Член 4

Кандидатот се смета дека го положил писмениот испит ако има вкупно најмалку 65 бода и најмалку половина од бодовите за секоја област од член 3 став 1 алинеи 2 и 3 од оваа програма.

Член 5

(1) Вториот дел од испитот се состои во решавање на примери од областа на процената информатичка технологија. Секој пример се вреднува со соодветен број на бодови така што вкупниот број на бодови на тестот изнесува 100.

(2) Прагот на положување на вториот дел од стручниот дел од испитот за проценувач е минимум 65 од вкупните 100 бода.

Член 6

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 14/2-1108/2
2 март 2012 година
Скопје

Министер за информатичко
општество и администрација,
м-р **Иво Ивановски**, с.р.

1029.

Врз основа на член 47 став 1 од Законот за проценка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 158/11 и 185/11), министерот за информатичко општество и администрација донесе

**П Р О Г Р А М А
ЗА ПРВА ПОЧЕТНА ОБУКА ЗА ПРОЦЕНУВАЧИ НА
ВРЕДНОСТА НА ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА**

I. Со оваа програма се пропишуваат содржината и литературата за темите што ќе бидат опфатени со првата почетна обука за проценувач на вредноста на информатичката технологија.

II. Програмата за првата почетна обука за проценувач на вредност на информатичка технологија се состои од следниве теми:

1. Закон за процена
  - 1.1. Преглед на постапка за станување проценител
  - 1.2. Професионална етика
2. Видови на средства во информатичката технологија
  - 2.1. Опсег на процена
    - 2.1. Категории на средства во информатичка технологија
    - 2.2. Применливост на информатичките средства при процена
3. Пристапи и методи на процена
  - 3.1. Методи на процена на информатичките средства
  - 3.2. Метод на директна (непосредна) пазарна споредба
  - 3.3. Приходни методи
  - 3.4. Методи на трошоци на замена (Трошочен пристап)
4. Потребни податоци и информации за процената
  - 4.1. Проектирани финансиски информации
  - 4.2. Цени од споредливи трансакции на исти или слични информатички средства
  - 4.3. Надомест за лиценциран софтвер
  - 4.4. Премиум добивка
  - 4.5. Дисконтни стапки
  - 4.6. Коefициенти на капитализација
  - 4.7. Трошок за замена
5. Избор на методи за процена
6. Извештај за процена на информатичката технологија

III. Литературата за првата почетна обука за проценувач на вредноста на информатичката технологија е дадена во Прилог кој е составен дел на оваа програма.

IV. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 14/2-1107/2
2 март 2012 година
Скопје

Министер за информатичко општество и администрација,
м-р **Иво Ивановски**, с.р.

Прилог:

Стручна литература за првата почетна обука за проценувач на вредноста на информатичката технологија:

- Методологија за процена на вредноста на информатичка технологија („Службен весник на Република Македонија“ број 177/11)

1030.

Врз основа на член 12, став 3 од Законот за процена („Службен весник на Република Македонија“ бр.115/10, 158/11 и 185/11), министерот за информатичко општество и администрација, донесе

ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА ПРОЦЕНУВАЧ ЗА ПРОЦЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

I. Со оваа програма, се пропишуваат темите за кои се полага стручен испит за проценувач за процена на вредноста на информатичка технологија.

II. Програмата за полагање стручен испит за проценувач за процена на вредноста на информатичка технологија се состои од следните теми:

1. Закон за процена
  - 1.1. Преглед на постапка за станување проценител
  - 1.2. Професионална етика
2. Видови на средства во информатичката технологија
  - 2.1. Опсег на процена
    - 2.1. Категории на средства во информатичка технологија
      - 2.1.1. Техничка инфраструктура
        - 2.1.1.1. Хардвер, како подгрупа од техничката инфраструктурата
          - а) Компјутерски платформи
          - б) Телекомуникациски (мрежни) платформи

2.1.1.2. Софтвер, како подгрупа од техничката инфраструктурата

- а) Системски софтвер
- б) Софтвер за управување со податоци (Database)
- в) Основен апликативен софтвер (софтверски алатки)

2.1.2. Информациски системи

2.1.2.1. Апликациски информациски систем, како подгрупа од информациски системи

- а) Систем за обработка на трансакции
- б) Систем за поддршка при одлучување/систем за управување со информации

в) Web локациите

г) Податоци

д) Деловни функционалности

2.1.3. Управување со информатички технологии

2.1.3.1. Организација, управување и процеси

2.1.3.2. Човечки ресурси во ИТ

2.2. Применливост на информатичките средства при процена

3. Пристапи и методи на процена

3.1. Методи на процена на информатичките средства

3.2. Метод на директна (непосредна) пазарна споредба

3.2.1. Употреба на коефициенти на процена

3.3. Приходни методи

3.3.1. Методи на капитализација на доходот

а) Техника на дисконтирање на идните готовинските текови

3.3.2. Метода на ослободување од надомест за плаќање за користење на авторски права (набавка и одржување) на лиценциран софтвер

3.3.3. Метода на премиум добивка или позната како метода на инкрементални приходи

3.3.4. Метода на екстра заработувачка

3.4. Методи на трошоци на замена (Трошочен пристап)

4. Потребни податоци и информации за процената

4.1. Проектирани финансиски информации

4.2. Цени од споредливи трансакции на исти или слични информатички средства

4.3. Надомест за лиценциран софтвер

4.4. Премиум добивка

4.5. Дисконтни стапки

4.6. Коефициенти на капитализација

4.7. Трошок за замена

5. Избор на методи за процена

6. Извештај за процена на информатичката технологија

III. Литературата за подготовка за полагање на стручниот испит за проценувач за процена на информатичка технологија е дадена во Прилог кој е составен дел на оваа програма.

IV. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 14/2-1109/2
2 март 2012 година
Скопје

Министер за информатичко
општество и администрација,
м-р **Иво Ивановски**, с.р.

Прилог:

Стручна литература за подготовка на стручниот испит:

- Закон за процена („Службен весник на Република Македонија“ број бр.115/10, 158/11 и 185/11),

- Методологија за процена на вредноста на информатичка технологија („Службен весник на Република Македонија“ број 177/11),

- Финансиски менаџмент, Сашо Арсов, Економски факултет Скопје, 2007.

СОВЕТ НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1031.

Врз основа на член 40 став 2 од Законот за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“ бр.150/07), член 9, член 38 став 1 и член 39 став 1 и став 2 од Законот за Советот на јавните обвинители на Република Македонија, („Службен весник на РМ“ бр.150/07), Советот на јавните обвинители на Република на сто и петнаесета седница одржана на 14.3.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ВО ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I

За јавни обвинители во Јавното обвинителство на Република Македонија се избираат:

1. Насер Ајдари
2. Бодан Лазаревски
3. Ацо Колевски.

II

Оваа одлука влегува во сила на ден 14.03.2012 година, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОИ.бр. 3/12
14 март 2012 година
Скопје

Совет на јавните обвинители
на Република Македонија
Претседател,
Костадин Кизов, с.р.

1032.

Советот на јавните обвинители на Република Македонија врз основа на член 36 од Законот за Советот на Јавните обвинители на Република Македонија („Службен весник РМ“ бр.150/07), објавува

О Г Л А С ЗА ИЗБОР НА

I

1. Тројца Јавни обвинител во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, уверенијата за државјанство и лекарското уверение (двете да не се постари од шест месеци од денот на нивното издавање), доказ за работен стаж, диплома за завршен Правен факултет и потврда за положен правосуден испит во оригинал или заверена фотокопија на нотар, и доказ за верифицирана изјава за исполнување на условите за вршење на јавна функција согласно со чл. 2, став 2 и член 3, став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 14/08 од 29.1.2008 година) и Законот за изменување и дополнување на Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 64/09 од 22.5.2009 година), издаден од надлеж-

ната Комисија за верификација на факти, согласно наведениот Закон, и да ги достават до Советот на јавните обвинители на Република Македонија ул. „Вељко Влаховиќ“ бр. 26 кат 4, во рок од 15 дена од објавата на овој оглас во „Службен весник на РМ“.

Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на веб-страницата на Советот на јавните обвинители на Република Македонија на следната адреса: <http://www.sjorm.gov.mk>

I. Кандидатите за избор на јавен обвинител во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција освен условите предвидени во чл. 44, чл. 45 и чл. 46 од Законот за јавно обвинителство („Сл. весник на РМ“ број 150/07) и Законот за измени и дополнување на Законот за јавно обвинителство („Сл. весник на РМ“ бр. 111/08), потребно е како посебен услов да имаат работно искуство од најмалку четири години стаж како јавен обвинител со потврдени резултати во работата.

Некомлетните документи нема да бидат разгледувани.

А.бр. 123-3 /12
15 март 2012 година
Скопје

Совет на јавните обвинители
на Република Македонија
Претседател,
Костадин Кизов, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1033.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22, алинеја 4, од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр.16/2011 и 136/2011), член 11 и член 15, став 3 од Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр.94/2005, 43/2010, 9/12 и 13/12), постапувајќи по барањето на Дирекцијата за Технолошки Индустриски Развојни Зони (ДТИРЗ) – Скопје, за определување на продажна цена на природен гас за тарифни потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас во ТИРЗ – Скопје, за месец март 2012 година, на седницата одржана на 14 март 2012 година, донесе

О Д Л У К А ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОДАЖНА ЦЕНА НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА ТАРИФНИ ПОТРОШУВАЧИ ПРИКЛУЧЕНИ НА СИСТЕМОТ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА НА ПРИРОДЕН ГАС ВО ТЕХНОЛОШКО-ИНДУСТРИСКА РАЗВОЈНА ЗОНА-СКОПЈЕ ЗА МЕСЕЦ МАРТ 2012 ГОДИНА

Член 1

1. На Дирекцијата за Технолошки Индустриски Развојни Зони (ДТИРЗ) – Скопје, како вршител на енергетските дејности дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас, продажната цена на природниот гас за месец март 2012 година, се утврдува да изнесува 30,8618 ден/nm3.

2. Во продажната цена на природниот гас од став 1 на овој член, содржани се:

2.1. Трошоци за набавка на природниот гас за месец март 2012 година, во износ од 26,4135 ден/nm³ и цена за услугата снабдување на тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас, во износ од 0,1392 ден/nm³, утврдени со Одлуката за определување продажна цена на природен гас за месец март 2012 година („Службен весник“ бр. 34/12);

2.2. Цената за услугата пренос и управување со системот за пренос на природен гас, во износ од 1,1753 ден/nm³, утврдени со Одлуката за определување продажна цена на природен гас за месец март 2012 година („Службен весник“ бр. 34/12);

2.3. Цената за вршење на дејностите дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас, во износ од 3,1338 ден/nm³, утврдени со Одлуката за одобрување на цената за регулиран период за вршење на дејностите дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас („Службен весник на РМ“ бр. 185/11).

3. Цената од член 1, точка 1 од оваа Одлука, е пресметена без данок на додадена вредност.

Член 2

Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 08-59/12
14 март 2012 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

Издавач: **ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува **10.100,00 денари**.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: **15 дена**.
Жиро-сметка: **300000000188798**.
Депонент на **Комерцијална банка, АД - Скопје**.
Печат: **ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје**.

ISSN 0354-1622

2012036